

RP 17/2025 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av inkomstskattelagen och vissa andra skattelagar

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att inkomstskattelagen, lagen om källskatt på ränteinkomst, lagen om beskattningsförfarande, lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst, lagen om inkomstdatasystemet, lagen om förskottsuppbörd, lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ, lagen om skatteuppbörd och lagen om Skatteförvaltningen ändras.

Det föreslås att de bestämmelser i inkomstskattelagen enligt vilka premier för frivilliga individuella pensionsförsäkringar, inbetalningar enligt långsiktiga sparavtal och av arbetstagaren betalda premier för kollektivt ordnat tilläggs-pensionsskydd får dras av i beskattningen upphävs. Med anledning av att försäkringspremierna inte längre ska få dras av i beskattningen föreslås det samtidigt tekniska ändringar i lagen om källskatt på ränteinkomst, lagen om beskattningsförfarande och lagen om inkomstdatasystemet.

I propositionen föreslås det också att den skyldighet att lämna uppgifter som föreskrivs i lagen om beskattningsförfarande och den skyldighet att lämna uppgifter till inkomstregistret som föreskrivs i lagen om inkomstdatasystemet utvidgas så att de omfattar också uppgifter om inkomster för och andra uppgifter i fråga om hyrda arbetstagare som är anställda på finska fartyg. Det föreslås även att den skyldighet att ansöka om förskottsbetalning som föreskrivs i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst utvidgas så att den också omfattar lön som erhålls av hyrda arbetstagare som är anställda på finska fartyg.

Lagen om förskottsuppbörd ändras enligt förslaget så att också begränsat skattskyldiga med hemvist inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet kan införas i förskottsuppbördsregistret.

Lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ ändras så att förskottsinnehållningen schematiskt fastställs till 40 procent för en betalare som försummat att verkställa förskottsinnehållning, om det inte är fråga om en betalning för vilken det har föreskrivits eller bestämts någon annan innehållningsprocent.

Enligt förslaget upphävs bestämmelsen om kvarhållande av återbäring i lagen om skatteuppbörd.

Till lagen om Skatteförvaltningen fogas enligt förslaget en bestämmelse som gör det möjligt att anlita inhyrd arbetskraft för uppgifter av biträdande art vid beskattningen och inom Skatteförvaltningens rådgivande telefonservice.

De ändringar i inkomstskattelagen, lagen om källskatt på ränteinkomst, lagen om beskattningsförfarande och lagen om inkomstdatasystemet som har samband med att premier för frivilliga individuella pensionsförsäkringar och inbetalningar enligt långsiktiga sparavtal inte längre ska få dras av i beskattningen avses träda i kraft den 1 januari 2027. Ändringarna ska tillämpas första gången vid beskattningen för skatteåret 2027.

De ändringar i lagen om beskattningsförfarande, lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och lagen om inkomstdatasystemet som gäller beskattningen av inkomst som erhålls av hyrda arbetstagare på finska fartyg och ändringen av lagen om förskottsuppbörd avses träda i kraft den 1 januari 2026.

Ändringen av lagen om Skatteförvaltningen och ändringen av lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ avses träda i kraft den 1 juli 2025. Ändringen av lagen om skatteuppbörd avses träda i kraft i augusti 2025.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING	7
1 Bakgrund och beredning	7
1.1 Bakgrund	7
1.2 Beredning	7
2 Nuläge och bedömning av nuläget	8
2.1 Skattebemötandet av frivilliga individuella pensionsförsäkringar och långsiktiga sparavtal	8
2.1.1 Allmänt	8
2.1.2 Avdragbarheten för premier och inbetalningar	8
2.1.3 Beskattning av pensioner och utbetalningar	10
2.1.4 Avdragbarheten för premier som en arbetstagare betalat för kollektivt tilläggs-pensionsskydd	12
2.1.5 Särskild underskottsgottgörelse	12
2.1.6 Bedömning av nuläget	13
2.1.6.1 Frivilliga individuella pensionsförsäkringar som tecknats av privatpersoner	13
2.1.6.2 Premier för kollektivt tilläggs-pensionsskydd som betalats av de skattskyldiga	16
2.2 Beskattningen av inhyrda arbetstagare som arbetar i internationell trafik	16
2.2.1 Inkomstbeskattning och förskottsuppbörd i fråga om hyrda arbetstagare som arbetar i internationell trafik	16
2.2.2 Ett utländskt företags arbetsgivarskyldigheter	17
2.2.2.1 Anmälan om löneuppgifter och anmälan om inledande av hyrt arbete	17
2.2.2.2 Uppdragsgivarens anmälan	17
2.2.3 Bedömning av nuläget	17
2.3 Registrering av en begränsat skattskyldig i förskottsuppbörsregistret	18
2.4 Påförande av förskottsinnehållning	18
2.4.1 Skyldigheten att påföra förskottsinnehållning	18
2.4.2 Påföljder av försummelse av förskottsinnehållning	19
2.4.3 Författningsbakgrunden för påförande av förskottsinnehållning	20
2.4.4 Rättspraxis kring påförande av förskottsinnehållning för en betalare	21
2.4.5 Förfarandet för påförande av förskottsinnehållning	21
2.4.6 Statistiska uppgifter påförande av förskottsinnehållning	22
2.4.7 Undanröjande av betalningsskyldigheten	24
2.4.8 Bedömning av nuläget	25
2.5 Kvarhållande av skatteåterbärningar	26
2.6 Anlitande av inhyrd arbetskraft i uppgifter av biträdande art i beskattningen och i Skatteförvaltningens biträdande rådgivande telefonservice	28
2.6.1 Överföring av förvaltningsuppgifter på andra än myndigheter	28
2.6.2 Försöket med användning av inhyrd arbetskraft i beskattningsuppgifter av biträdande art i telefonservicen	29
2.6.3 Beslutet om klagomålet om anlitande av inhyrd arbetskraft vid Skatteförvaltningen av riksdagens biträdande justitieombudsman	30
2.6.4 Bedömning av nuläget	30
3 Målsättning	32

4 Förslagen och deras konsekvenser	33
4.1 De viktigaste förslagen	33
4.1.1 Slopandet av avdragbarheten för premier för en frivillig individuell pensionsförsäkring och inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal.....	33
4.1.2 Skyldigheterna i anknytning till hyrt arbete på ett finskt fartyg	35
4.1.3 Registrering av en begränsat skattskyldig i förskottsuppbörsregistret	35
4.1.4 Påförande av förskottsinnehållning för betalaren	36
4.1.5 Slopandet av kvarhållande av återbäringar	36
4.1.6 Möjliggörande av anlåtande av inhyrd arbetskraft i uppgifter av biträdande art i Skatteförvaltningens telefonservice och uppgifter av biträdande art i beskattningen	36
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	38
4.2.1 Konsekvenser för de offentliga finanserna	38
4.2.1.1 Allmänt om konsekvensbedömningen.....	38
4.2.1.2 Slopandet av avdragbarheten för premier för en frivillig individuell pensionsförsäkring och inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal.....	39
4.2.1.3 Skyldigheterna i anknytning till hyrt arbete på ett finskt fartyg	40
4.2.2 Konsekvenser för skattskyldiga	41
4.2.2.1 Slopandet av avdragbarheten för premier för en frivillig individuell pensionsförsäkring och inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal.....	41
4.2.2.2 Påförande av förskottsinnehållning för betalaren	47
4.2.2.3 Slopandet av kvarhållande av återbäringar	47
4.2.2.4 Möjliggörande av anlåtande av inhyrd arbetskraft i uppgifter av biträdande art i telefonservicen och uppgifter av biträdande art i beskattningen	48
4.2.3 Konsekvenser för företag	48
4.2.3.1 Slopandet av avdragbarheten för premier för en frivillig individuell pensionsförsäkring och inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal.....	48
4.2.3.2 Hyrt arbete i internationell trafik	50
4.2.4 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet	51
4.2.4.1 Slopandet av avdragbarheten för premier för en frivillig individuell pensionsförsäkring och inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal samt hyrt arbete i internationell trafik	51
4.2.4.2 Registrering av en begränsat skattskyldig i förskottsuppbörsregistret	51
4.2.4.3 Påförande av förskottsinnehållning för betalaren	51
4.2.4.4 Slopandet av kvarhållande av återbäringar	52
4.2.4.5 Möjliggörande av användning av inhyrd arbetskraft i uppgifter av biträdande art i telefonservicen vid Skatteförvaltningen	52
5 Remissvar	52
5.1 Allmänt	52
5.2 Slopandet av avdragbarheten för premier för en frivillig individuell pensionsförsäkring och inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal.....	52
5.2.1 Allmänna kommentarer om förslaget	52
5.2.2 Observationer och ändringsförslag beträffande förslagen till bestämmelser i utlåtandena	53
5.2.3 Beaktande av remissvaren vid den fortsatta beredningen.....	54
5.3 Skyldigheterna i anknytning till hyrt arbete på ett finskt fartyg	55

5.4 Påförande av förskottsinnehållning för betalaren	55
5.5 Möjliggörande av anlitan­de av inhyrd arbetskraft i Skatteförvaltningens biträdande telefonservice och i uppgifter av biträdande art i beskattningen	57
6 Specialmotivering	57
6.1 Inkomstskattelagen	57
6.2 Lagen om källskatt på ränteinkomst	62
6.3 Lagen om beskattningsförfarande	62
6.4 Lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst	63
6.5 Lagen om inkomstdatasystemet	63
6.6 Lagen om förskottsuppbörd	64
6.7 Lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ	64
6.8 Lagen om skatteuppbörd	65
6.9 Lagen om Skatteförvaltningen	65
6.10 Lagen om ändring av inkomstskattelagen (876/2017)	67
7 Ikraftträdande	68
8 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	69
8.1 Slopan­det av skattestödet för en frivillig individuell pensionsförsäkring	69
8.1.1 Grundlagsutskottets tolkningspraxis om egendomsskydd och skyddet av befogade förväntningar	69
8.1.2 Slopan­det av avdragbarheten för försäkringspremier och inbetalningar enligt långsiktiga sparavtal ur egendomsskyddets synvinkel	70
8.1.2.1 Grundlagsutskottets utlåtande GrUU 21/2004 rd	70
8.1.2.2 Bedömning av de föreslagna ändringarna ur egendomsskyddets synvinkel	71
8.2 Anmälningsskyldigheterna för inkomst som fås av en hyrd arbetstagare med anställning på ett finskt fartyg	74
8.3 Anlitan­de av inhyrd arbetskraft i Skatteförvaltningens biträdande rådgivande telefonservice	75
8.4 Till slut	78
LAGFÖRSLAG	79
1. Lag om ändring av inkomstskattelagen	79
2. Lag om ändring av 4 § i lagen om källskatt på ränteinkomst	83
3. Lag om ändring av lagen om beskattningsförfarande	84
4. Lag om ändring av 16 a § i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst	86
5. Lag om ändring av 6 § i lagen om inkomstdatasystemet	87
6. Lag om ändring av 25 § i lagen om förskottsuppbörd	88
7. Lag om ändring av 51 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ	89
8. Lag om ändring av lagen om skatteuppbörd	90
9. Lag om ändring av lagen om Skatteförvaltningen	91
10. Lag om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av inkomstskattelagen	92
BILAGA	93
PARALLELLTEXTER	93
1. Lag om ändring av inkomstskattelagen	93
2. Lag om ändring av 4 § i lagen om källskatt på ränteinkomst	104

3. Lag om ändring av lagen om beskattningsförfarande.....	105
4. Lag om ändring av 16 a § i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst	108
5. Lag om ändring av 6 § i lagen om inkomstdatasystemet.....	109
6. Lag om ändring av 25 § i lagen om forskottsuppbörd.....	111
7. Lag om ändring av 51 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ	112
8. Lag om ändring av lagen om skatteuppbörd.....	113
9. Lag om ändring av lagen om Skatteförvaltningen.....	115
10. Lag om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av inkomstskattelagen	116

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Finlands offentliga finanser har försämrats och de anpassningsåtgärder som redan bestämts i statsminister Petteri Orpos regeringsprogram är inte tillräckliga för att stabilisera skuldförhållandet i de offentliga finanserna fram till år 2027. På grund av detta fattade regeringen vid ramförhandlingarna på våren 2024 beslut om extra åtgärder för att förbättra hållbarheten i de offentliga finanserna och skapa förutsättningar för att stoppa den tilltagande skuldsättningen. I den nya åtgärdshelhet som regeringen fattat beslut om för att stärka de offentliga finanserna står besparingarna för omkring 1,6 miljarder euro i 2028 års nivå. På grund av att situationen i de offentliga finanserna är allvarlig, fattade regeringen även beslut om skatteåtgärder som stärker de offentliga finanserna. De nya skatteåtgärderna inverkar på de offentliga finanserna med 1,4 miljarder euro. Som en del av denna helhet beslutade regeringen att skattestödet för frivilligt pensionssparande slopas från och med ingången av år 2027.

I enlighet med statsminister Petteri Orpos regeringsprogram gör regeringen skatteuppbörden smidigare och beskattningen mer förutsägbar samt fortsätter digitaliseringen av skatteuppbörden. Under regeringsperioden revideras skatteuppbördsförfarandet för att göra det lättare att betala skatter och för att förtydliga användningen av inbetalningar och återbärningar. Slopandet av kvarhållandet av återbärningar utgör förfasen för reformerna av betalningen av skatter, i vilken förfarandena för att betala återbärningar harmoniseras. Senare ges en separat proposition om övriga reformer av skatteuppbörden, vilka genomför skrivningen i regeringsprogrammet. Genom att ändringarna genomförs i etapper säkerställs att de verkställs vid Skatteförvaltningen.

Högsta förvaltningsdomstolens avgörande HFD 2024:36 om tolkningen av 51 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ (768/2016) ändrade den etablerade beskattningspraxisen för påförande av förskottsinnehållning för betalaren, enligt vilken förskottsinnehållning påförs enligt 40 procent för en betalare som försummat att verkställa förskottsinnehållning. I och med avgörandet blev det nödvändigt att bedöma behovet av att ändra ordalydelsen i bestämmelsen så att den motsvarar det ursprungliga syftet och beskattningspraxis som föregick avgörandet.

1.2 Beredning

Propositionen har beretts vid finansministeriet i samarbete med Skatteförvaltningen. Ett remissförfarande ordnades om propositionsutkastet mellan den 15 november 2024 och den 3 januari 2025. Ett utlåtande begärdes av de ministerier och myndigheter som är centrala med tanke på propositionen, näringslivet och övriga intressentgrupper. Sammanlagt begärdes ett utlåtande av 22 aktörer. Beredningsunderlaget för regeringens proposition finns på adressen: <https://vm.fi/sv/projekt?tunnus=VM083:00/2024>.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Skattebehandlingen av frivilliga individuella pensionsförsäkringar och långsiktiga sparavtal

2.1.1 Allmänt

Ett skattestöd hänför sig till beskattningen av frivilliga individuella pensionsförsäkringar och långsiktiga sparavtal. I enlighet med 54 d § i inkomstskattelagen (1535/1992) är försäkringspremier eller inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal vilka gjorts av den skattskyldige själv eller hans eller hennes make avdragbara från kapitalinkomsten eller så dras en andel som motsvarar kapitalinkomstsatsen av från skatten på förvärvsinkomsten som en underskottsgottgörelse. Pension som betalas ut i sinom tid beskattas som kapitalinkomst i enlighet med 34 a §.

Skattestödselementet är en följd av skattefriheten för avkastningen under spartiden. Det handlar om den så kallade EET-principen (exemption, exemption, taxation), som internationellt tillämpas allmänt i beskattningen av pensionssparande och där spararen betalar försäkringspremien ur sina icke-beskattade medel på grund av avdragsrätten, avkastningen från spartiden inte beskattas och pension är skattepliktig inkomst. I det skede då pension tas ut återstår ett skattestöd, som består av skattefriheten för avkastningen på den placering som pensionsspararen gjort ur egna medel.

Frivilliga individuella pensioner omfattades tidigare av förvärvsinkomstbeskattningen. I och med den reform som trädde i kraft i början av år 2005 (regeringens proposition RP 80/2004 rd) övergick försäkringar som tecknats av en fysisk person till kapitalinkomstbeskattningen. Bakgrunden till ändringen av beskattningssättet var å ena sidan den eftersträlvade neutraliteten jämfört med övriga sparprodukter och å andra sidan att slutresultatet av sparande som omfattades av förvärvsinkomstbeskattningen varierade på obefogat sätt beroende på spararens marginalskattegrader för spartiden och pensionstiden.

I enlighet med övergångsbestämmelserna i anknytning till reformens ikraftträdande indelas pensionsbesparingen i fråga om försäkringar som tecknats före den tidpunkt då regeringens proposition RP 80/2004 rd gavs i en del som beskattas som förvärvsinkomst och i en del som beskattas som kapitalinkomst utifrån tidpunkten för avdraget av den motsvarande premien.

Från och med början av år 2010 utökades den skattebehandling som tillämpas på pensionssparande som baserar sig på en frivillig individuell pensionsförsäkring att gälla för sparande som baserar sig på ett långsiktigt avtal enligt lagen om bundet långsiktigt sparande (1183/2009).

Bestämmelserna om förutsättningarna för avdragbarheten för försäkringspremier och inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal har ändrats i flera repriser under årens gång. Till exempel har åldersgränserna för uttag av pension höjts eller en utbetalning samt tidsgränserna för uttagstiden förlängts. Målen med höjningen av pensionsåldern i anknytning till reformerna av frivilligt pensionssparande och långtidssparande har varit att främja de pensions- och arbetskraftspolitiska målen. Det har inte ansetts vara motiverat att gynna förtida pensionering med skatteincitament.

2.1.2 Avdragbarheten för premier och inbetalningar

Det finns bestämmelser om avdragbarheten för premier för frivilliga individuella pensionsförsäkringar och inbetalningar enligt långsiktiga sparavtal i 54 d § i inkomstskattelagen. Enligt paragrafens 1 mom. har den skattskyldige rätt att avdra premier för sin egen pensionsförsäkring och inbetalningar enligt sitt långsiktiga sparavtal enligt 34 a § till ett belopp av sammanlagt 5 000 euro per år. Det högsta avdragsgilla beloppet är dock 2 500 euro, om den skattskyldiges arbetsgivare under skatteåret har betalat premier för frivillig individuell pensionsförsäkring som arbetsgivaren tecknat för den skattskyldige. Premierna och inbetalningarna kan avdras tidigast för det skatteår under vilket den försäkrade eller den som har rätt till medlen fyller 18 år och senast för det år under vilket utbetalningen av pension eller annan utbetalning har inletts. Avdragsrätten gäller försäkring som tecknats av den skattskyldige eller av dennes make och där den skattskyldige är försäkrad, samt långsiktigt sparavtal som har ingåtts av den skattskyldige eller av dennes make och där den skattskyldige har rätt till medlen enligt lagen om bundet långsiktigt sparande.

Det finns bestämmelser om förutsättningarna för avdragbarhet för premier för frivilliga individuella pensionsförsäkringar och inbetalningar enligt långsiktiga sparavtal i 2–9 mom. i 54 d §. Enligt 2 mom. 1 punkten i paragrafen är en förutsättning för avdragsrätten enligt avtalsvillkoren att försäkringen inte kan återköpas och sparbeloppet inte kan höjas före den tidpunkt som nämns i 2 punkten på andra grunder som har samband med situationen för den försäkrade eller den som har rätt till medlen enligt det långsiktiga sparavtalet än deras arbetslöshet som varat minst ett år, bestående av invaliditet eller partiell invaliditet eller makes död eller äktenskapsskillnad.

Dessutom förutsätts i 2 punkten i det nämnda momentet att ålderspension betalas till den försäkrade eller utbetalningar enligt det långsiktiga sparavtalet till den som har rätt till medlen tidigast då denne uppnår den ålder enligt tabellen nedan som bestäms på basis av födelseåret och tidpunkten då avtalet ingicks:

a) avtalet har ingåtts före den 1 januari 2013	
födelseår	pensionsålder, år
1957 eller tidigare	63
1958–1961	64
1962–1972	65
1973–1984	66
1985–1997	67
1998 eller senare	68
b) avtalet har ingåtts den 1 januari 2013 eller därefter	
födelseår	pensionsålder, år
1957 eller tidigare	68
1958–1961	69
1962 eller senare	70

Enligt 54 d § 4 mom. 1 punkten i inkomstskattelagen är förutsättningen för avdragsrätten för premier och inbetalningar att pension eller annan utbetalning enligt avtalet betalas under minst tio års tid eller under den återstående livstiden för den som har rätt till medlen eller

förmånstagaren. Under denna tid ska pension eller en annan utbetalning betalas som upprepade poster minst en gång per år. Dessutom förutsätts det att avtalet stipulerar att man varje år ska betala den del av det återstående sparbeloppet som fås genom att det återstående sparbeloppet divideras med antalet återstående betalningsår. Under ett kalenderår kan pension eller en annan utbetalning dock betalas upp till 2 000 euro, oberoende av det återstående sparbeloppet. De begränsningar som hänför sig till betalningstiden och betalningsbeloppet gäller inte för de särskilda uttagsgrunder som avses i 2 mom. 1 punkten. När en särskild uttagsgrund är uppfylld kan återköpsvärdet eller sparmedlen betalas ut på en gång, som återkommande utbetalningar på samma sätt som pension eller på så sätt att en del av återköpsvärdet eller sparmedlen tas ut och den återstående delen lämnas kvar för att betalas ut på samma sätt som pension.

I 54 d § 4 mom. 2 punkten i inkomstskattelagen föreskrivs det att en förutsättning för avdragsrätt är att den avtalsenliga rätten inte får överlåtas eller pantsättas. I paragrafens 6 mom. föreskrivs det å sin sida att avdragbara försäkringspremier kan innehålla även premier som hänför sig till en försäkring mot dödsfall i anknytning till en pensionsförsäkring till den del som ersättningen för dödsfall inte överstiger besparingen i pensionsförsäkringen.

Enligt 7 mom. i den nämnda paragrafen är en förutsättning för avdragsrätten ytterligare att försäkringsanstalten, inlåningsbanken, fondbolaget eller värdepappersföretaget i ett avtal enligt 1 mom. har förbundit sig att tillställa Skatteförvaltningen sådana av Skatteförvaltningen bestämda uppgifter som behövs för beskattningen och på det sätt som Skatteförvaltningen bestämmer. I paragrafens 9 mom. föreskrivs det å sin sida att premierna för en frivillig pensionsförsäkring är avdragsgilla endast om försäkringen har tecknats i en försäkringsanstalt med hemvist eller ett fast driftställe inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Inbetalningarna enligt ett långsiktigt sparavtal är avdragsgilla endast om avtalet har ingåtts med en tjänsteleverantör med hemvist eller ett fast driftställe i Finland. Med undantag av en person som under de närmaste fem åren före flyttningen har varit allmänt skattskyldig i Finland är dock premierna för en försäkring som betalats av en person som från utlandet flyttat till Finland avdragsgilla enligt 1–8 mom. i denna persons beskattning för flyttningsåret och för de tre följande åren, om premierna grundar sig på en försäkring som har tecknats minst ett år innan personen flyttade till Finland.

2.1.3 Beskattning av pensioner och utbetalningar

Pension som betalats ut utifrån en frivillig individuell pensionsförsäkring och en utbetalning enligt ett långsiktigt sparavtal beskattas som kapitalinkomst för pensions- och betalningsmottagaren. I 34 a § 1 mom. i inkomstskattelagen föreskrivs det att pension och annan försäkringsutbetalning som grundar sig på frivillig individuell pensionsförsäkring som tecknats av en fysisk person samt belopp erhållet på grund av återköp, liksom även utbetalning enligt 54 d § som grundar sig på ett avtal som avses i lagen om bundet långsiktigt sparande (långsiktigt sparavtal) är skattepliktig kapitalinkomst.

Pensioner som betalats ut utifrån premier som dragits av från förvärvsinkomsten före lagändringen år 2005 beskattas dock som förvärvsinkomst med stöd av övergångsbestämmelsen för lagändringen. I 5 mom. i ikraftträdandebestämmelsen i lag 772/2004 föreskrivs det att pension och annan försäkringsutbetalning som erläggs på basis av en senast den 5 maj 2004 tecknad frivillig individuell pensionsförsäkring utgör skattepliktig förvärvsinkomst till den del pension eller annan försäkringsutbetalning erläggs av försäkringsbesparingar som uppstått av före lagens ikraftträdande eller av under skatteåret 2005 betalda premier och av avkastning på dessa besparingar under försäkringsperioden. Motsvarande bestämmelser utfärdades även i ikraftträdandebestämmelsen i lag 1741/2009.

Pension som baserar sig på en frivillig individuell pensionsförsäkring eller en utbetalning enligt ett långsiktigt sparavtal beskattas i vissa situationer förhöjt. Enligt 34 a § 2 mom. i inkomstskattelagen räknas pension eller utbetalning som mottagarens kapitalinkomst förhöjd med 20 procent, om pensionstagaren eller betalningsmottagaren är någon annan än den försäkrade eller spararen eller deras make, eller mottagaren av familjepension är någon annan än den som står i ett sådant förhållande till den försäkrade som avses i 34 § 3 mom. 2 punkten. Förhöjning påförs dock inte i den utsträckning som det visas att premierna eller inbetalningarna inte dragits av i den finländska beskattningen.

Även i 34 b § i inkomstskattelagen finns det bestämmelser om situationer där pension eller en utbetalning beskattas förhöjt. I 1 mom. i den nämnda paragrafen föreskrivs det att om pension som grundar sig på en försäkring eller utbetalning som grundar sig på ett långsiktigt sparavtal betalas under en kortare tid än tio år eller under en kortare tid än enligt 54 d § 4 mom. 1 punkten eller om pension betalas eller någon annan utbetalning görs i strid med 54 d § 2 mom., räknas det utbetalda beloppet som kapitalinkomst förhöjt med 50 procent. Förhöjning påförs dock inte till den del den skattskyldige visar att premierna och inbetalningarna inte har avdragits vid beskattningen i Finland.

I 3 mom. i paragrafen föreskrivs det att om rätten till pension eller utbetalning eller sparmedel överläts eller pantsätts i strid med 54 d § 4 mom. 2 punkten, räknas det belopp som erhållits som lån, överlåtelsepris eller på annat sätt som kapitalinkomst förhöjt med 50 procent för den försäkrade, spararen eller den som har rätt till medlen. Om pensionen eller betalningen tas ut senare, avdras det belopp som tidigare räknats som inkomst från det skattepliktiga beloppet, dock inte den förhöjda andelen.

I paragrafens 5 och 6 mom. finns det bestämmelser om möjligheten att överföra sparmedel till en annan försäkringstagare eller tjänsteleverantör. I 5 mom. i paragrafen föreskrivs det att pension eller utbetalning inte anses ha blivit mottagen, om försäkringstagaren eller spararen säger upp avtalet och ingår ett nytt avtal som uppfyller förutsättningarna enligt 54 d § med en försäkringsgivare eller tjänsteleverantör som avses i 54 d § 9 mom. Förutsättningen är att de influtna sparmedlen överförs direkt till den tjänsteleverantör eller försäkringsgivare som avses ovan och som är part i det nya avtalet. Enligt 6 mom. i paragrafen anses sparmedlen ha blivit överförda enligt 5 mom. direkt till den nya tjänsteleverantören eller försäkringsgivaren också om förskottsinnehållning i samband med överföringen har verkställts på sparmedlen, om Skatteförvaltningen, efter att den skattskyldige har lämnat en utredning om att sparmedlen inte enligt 6 mom. ska räknas som skattepliktig inkomst, återbär det innehållna beloppet till den nya tjänsteleverantören eller försäkringsgivaren.

I 7 mom. i paragrafen föreskrivs det att om sparmedlen överförs till en annan än en försäkringsgivare eller tjänsteleverantör enligt 5 mom. eller om det nya avtalet inte uppfyller förutsättningarna enligt 54 d §, räknas sparmedlens värde vid tidpunkten för överföringen som försäkringstagarens eller spararens kapitalinkomst förhöjd med 50 procent. Om pensionen eller förmånen tas ut senare avdras det belopp som tidigare räknats som inkomst från det skattepliktiga beloppet, dock inte den förhöjda andelen. Vad som föreskrivs i 7 mom. tillämpas på motsvarande sätt då sparmedel överförs till en försäkringsanstalt i en annan medlemsstat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och det är uppenbart att åtgärden har vidtagits i syfte att undgå skatt på pensionen. Detsamma gäller överförande av sparmedel från en försäkringsanstalt i en annan medlemsstat till en försäkringsanstalt i en tredje medlemsstat.

Vid ändringen av villkoren för avdragbarhet för premier för pensionsförsäkring har det till vissa delar utfärdats bestämmelser om att de gamla bestämmelserna tillämpas på försäkringar som tecknats för datumet för överlämnandet av regeringens proposition. Till exempel genom lag

1741/2009 förlängdes den minsta betalningstiden för pension som betalas ut utifrån en frivillig pension från två till tio år från och med början av år 2010. Utifrån den övergångsbestämmelse som infördes i ikraftträdandebestämmelsen i ovan nämnda lag tillämpades ändringen dock inte på sådana försäkringar som hade tecknats innan regeringspropositionen med ett förslag till lag överlämnades. I övergångsbestämmelsen föreskrivs det att bestämmelserna om avdragbarhet för premier i de bestämmelser som gällde då lag 1741/2009 trädde i kraft tillämpas med vissa undantag på försäkringar som tecknats senast den 17 september 2009.

2.1.4 Avdragbarheten för premier som en arbetstagare betalat för kollektivt tilläggpensionsskydd

Det finns bestämmelser om avdragbarheten för premier som betalats av en arbetstagare för kollektivt tilläggpensionsskydd i 96 a § i inkomstskattelagen. Enligt 1 mom. i paragrafen har den skattskyldige rätt att från sin nettoförvärvsinkomst dra av premier som han eller hon betalat för i en pensionsstiftelse, i en pensionskassa eller i ett försäkringsbolag kollektivt ordnat tilläggpensionsskydd upp till ett belopp av 5 procent av den lön som den arbetsgivare som ordnat pensionsskyddet under skatteåret betalat till den skattskyldige, dock högst 5 000 euro om året. Premierna är inte avdragsgilla till den del deras belopp överstiger det belopp som arbetsgivaren betalat för tilläggpensionsskyddet. En ytterligare förutsättning för att premierna ska vara avdragsgilla är att utbetalningen av pension i form av ålderspension inleds tidigast då den försäkrade har uppnått den ålder som anges i 54 d § 2 mom. 2 punkten underpunkt b.

I paragrafens 2 mom. fastställs vad som avses med kollektivt tilläggpensionsskydd i bestämmelsen. Med kollektivt tilläggpensionsskydd avses frivilligt tilläggpensionsskydd som arbetsgivaren ordnar för en av arbetstagare bestående personkrets som bestäms gruppvis enligt arbetsområde eller enligt andra motsvarande grunder så att pensionsskyddet inte i verkligheten gäller namngivna eller annars individuellt bestämda personer. Ett arrangemang som är avsett att gälla endast en i arbetsgivarens tjänst varande person åt gången utgör inte kollektivt tilläggpensionsskydd.

Beloppen av de avdragbara premierna enligt 96 a § 1 mom. i inkomstskattelagen har varit oförändrade från och med det att paragrafen stiftades år 2004. Åldersgränsen för utbetalning av pension har å sin sida höjts åren 2013 och 2017 på samma gång som de åldersgränser som är en förutsättning för avdragbarheten för en frivillig individuell pensionsförsäkring har höjts. Med stöd av överföringsbestämmelserna fastställs pensionsåldern dock enligt den åldersgräns som tillämpades då den skattskyldige började omfattas av försäkringen.

Premier som en arbetsgivare betalat för kollektivt tilläggpensionsskydd, såsom premier för en grupplivförsäkring, är i regel en skattefri förmån för en arbetstagare, om ovan nämnda förutsättningar för en kollektiv försäkring uppfylls. Avkastningen på försäkringen flyter in skattefritt under spartiden. Den tilläggpension som i sinom tid betalas ut ur försäkringen till den försäkrade beskattas som förvärvsinkomst för honom eller henne. Åldersgränserna för pensionsåldern enligt underpunkt b i 54 d § 2 mom. 2 punkten i inkomstskattelagen tillämpas dock inte på en kollektiv pensionsförsäkring, om endast arbetsgivaren betalat försäkringspremier. I så fall kan utbetalningen av pension börja tidigare jämfört med en situation där även arbetstagaren själv betalat premier för en kollektiv pensionsförsäkring.

2.1.5 Särskild underskottsgottgörelse

Avdrag för premier för en frivillig individuell pensionsförsäkring och inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal görs från kapitalinkomsten efter utgifterna för att förvärva inkomst, förluster enligt 59 § i inkomstskattelagen vilka dras av från kapitalinkomsterna samt efter

ränteutgifterna. I den utsträckning som kapitalinkomsterna inte räcker för att dra av premierna eller inbetalningarna, beaktas den del som inte dragits av som en så kallad särskild underskottsgottgörelse. Det finns bestämmelser om särskild underskottsgottgörelse i 131 a § i inkomstskattelagen. Dessutom finns det bestämmelser om avdragsordningen av särskild underskottsgottgörelse i 132 § 2 mom. i inkomstskattelagen, avdrag av särskild underskottsgottgörelse från olika skatter i 133 § 2 mom. och överföring av särskild underskottsgottgörelse på make i 134 § 2 mom. i inkomstskattelagen.

2.1.6 Bedömning av nuläget

2.1.6.1 Frivilliga individuella pensionsförsäkringar som tecknats av privatpersoner

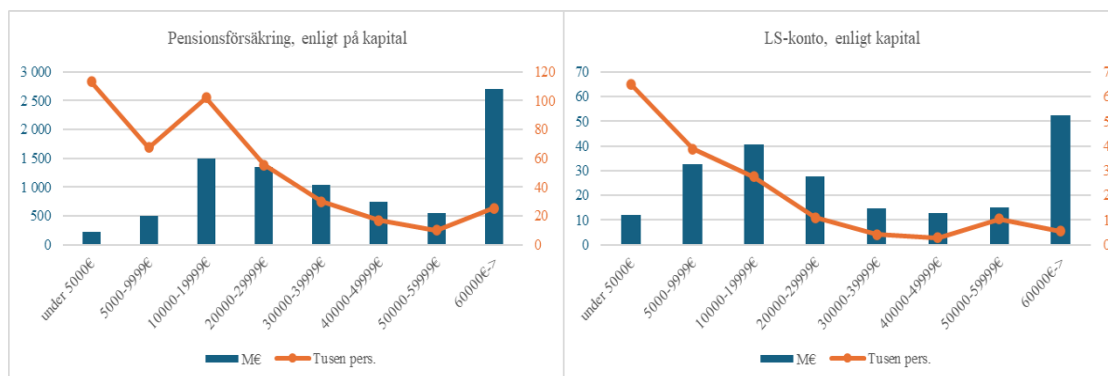
Höjningarna av pensionsåldern för frivilligt pensionssparande och förlängningarna av betalningstiden för pension har i praktiken släckt nya pensionssparares intresse för frivilliga individuella pensionsförsäkringar och långsiktiga sparavtal. Trots skattestödet i anknytning till en frivillig individuell pensionsförsäkring och ett långsiktigt sparavtal har pensionsspararna, då de vägt fördelarna och nackdelarna med olika sparformer, beslutat sig för att spara i en annan form, som tillåter att sparmedel tas ut flexibelt då livssituationerna förändras.

Efter den ändring som trädde i kraft från ingången av år 2013 var en förutsättning för avdragbarhet för premier för frivilliga individuella pensionsförsäkringar och inbetalningar enligt långsiktiga sparavtal att pension eller en utbetalning enligt ett långsiktigt sparavtal inte får tas ut förrän i det skede då den försäkrade eller den som har rätt till en utbetalning enligt ett långsiktigt sparavtal uppnår den ålder som berättigar till uppskjuten ålderspension enligt lagen om pension för arbetstagare (395/2006). I praktiken innebar detta att den nedre åldersgränsen för början av utbetalning som grundar sig på pension eller ett långsiktigt sparavtal steg från 63 år till 68 år. Uppgifterna om nyförsäljningen av pensionsförsäkringar redogör för att populariteten för frivilliga individuella pensionsförsäkringar och långsiktiga sparavtal rasade permanent i och med 2013 års lagändring.

Utifrån de uppgifter som fåtts från Finanssiala ry fanns det omkring 420 000 försäkrade frivilliga individuella pensionsförsäkringar som tecknats av privatpersoner på sommaren 2024. Det sammanlagda beloppet av sparkapitalet i de frivilliga pensionsförsäkringar som privatpersonerna tecknat uppgår till omkring 8,6 miljarder euro. Av kapitalet i pensionsförsäkringarna i slutet av år 2024 fanns omkring 70 procent i placeringsbundna försäkringar och omkring 30 procent i försäkringar med kalkylräntebaserade räntor.¹ Omkring 16 500 personer hade långsiktiga sparavtal. Det sammanlagda beloppet av sparkapitalet i avtalen var omkring 208 miljoner euro.

---

¹ Finanssiala ry:s statistik Vakuutussäästö (ung. Försäkringsbesparingar) 12/2024 (<https://www.finanssiala.fi/julkaisut/vakuutussaaastot-12-2024/>).

Sett till antalet hade största delen, omkring 95 procent, av de försäkringsavtal som var i kraft ingåtts före år 2010. Baserat på sparbeloppets andel uppgår de avtal som ingåtts före år 2010 å sin sida till omkring 97 procent. Av de försäkrade är omkring 31 procent födda år 1964 eller tidigare. Dessa försäkringar står för omkring 46 procent av sparkapitalet. Dessa försäkrade uppnår den ålder som berättigar till att ta ut pension inom de fem följande åren, det vill säga fram till år 2029.² Försäkrade födda år 1980 eller senare har minst 20 år kvar till uttagsåldern för pension. Det finns omkring 65 000 sådana försäkrade personer, vars andel av alla försäkrade är omkring 15 procent. Dessa försäkrade har ett sparkapital på omkring 468 miljoner euro, vilket är omkring 5 procent av det totala sparkapitalet i alla försäkringar.

² Största delen av försäkringsavtalen har ingåtts före år 2013, varför åldersgränstabellen i underpunkt a i 54 d § 2 mom. 2 punkten i inkomstskattelagen tillämpas på dessa. Till exempel för försäkrade födda år 1969 är denna åldersgräns 65 år, som den försäkrade uppnår år 2034.

Sparkapitalet i en individuell frivillig pensionsförsäkring är i snitt omkring 20 500 euro. Sparkapitalet i de långsiktiga sparavtalen är i snitt 12 600 euro. Sparkapitalet understiger 5 000 euro i omkring 113 000 försäkringar och 6 500 långsiktiga sparavtal. Sparmedlen i sådana avtal uppgår till sammanlagt omkring 242 miljoner euro.

Även om försäljningen av nya frivilliga individuella pensionsförsäkringar och långsiktiga sparavtal är väldigt liten, är premierna för försäkringarna och inbetalningarna enligt långsiktiga sparavtal fortfarande avsevärda. Enligt uppgifterna i årsanmälningarna betalade sammanlagt omkring 176 000 personer premier för en frivillig individuell pensionsförsäkring till ett belopp av sammanlagt omkring 154 miljoner euro år 2023. Omkring 11 500 personer gjorde inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal till ett belopp av sammanlagt omkring 11,6 miljoner euro. Enligt uppgifterna i årsanmälningarna hade största delen, det vill säga omkring 87 procent av dem som hade betalat premier, tecknat pensionsförsäkringen före den 18 september 2009.³ Av dem som betalat premier eller gjort inbetalningar år 2023 uppgick antalet personer som tecknat en försäkring eller ingått ett långsiktigt sparavtal efter den senaste lagändringen om åldersgränserna för en pensionsförsäkring, det vill säga den 1 januari 2013 eller senare, till endast 1 114 personer och det sammanlagda beloppet av premierna och inbetalningarna uppgick till 1,44 miljoner euro (0,9 procent av alla premier och inbetalningar).

³ I ikraftträdandebestämmelsen i lag 1741/2009 föreskrivs att den åldersgräns enligt 54 d § 2 mom. 1 punkten som krävs för att pensionsförsäkringspremier ska vara avdragsgilla tillämpas på försäkringar som tecknas den 18 september 2009 eller därefter från och med beskattningsåret 2009.

Antalet skattskyldiga som dragit av premier för frivilliga individuella pensionsförsäkringar och inbetalningar enligt långsiktiga sparavtal i beskattningen och beloppet av de avdragna premierna och inbetalningarna har minskat i jämn takt år för år. Till exempel i den beskattning som verkställdes för år 2018 gjordes avdrag för premier och inbetalningar i beskattningen av sammanlagt omkring 245 000 skattskyldiga till ett belopp av sammanlagt omkring 216 miljoner euro. I beskattningen av år 2022 hade antalet skattskyldiga som gjort avdrag för premier och inbetalningar sjunkit till omkring 198 000 skattskyldiga och premie- och inbetalningsbeloppet till omkring 173 miljoner euro.

Det totala avdragsbeloppet för premier för frivilliga individuella pensionsförsäkringar och inbetalningar enligt långsiktiga sparavtal (ISKL 54 d §)	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Avdragsbelopp, miljoner euro	331	309	281	233	216	202	191	183	173
Antalet mottagare av avdrag, tusen personer	343	320	300	265	245	230	219	209	198
Det genomsnittliga avdragna beloppet per person, euro/år	963	964	938	881	881	877	873	879	872

Betydelsen för frivilliga individuella pensionsförsäkringar och långsiktiga sparavtal som en form av pensionssparande minskar kontinuerligt, då nya försäkringar eller avtal inte längre ingås och då nuvarande sparare uppnår pensionsåldern enligt försäkringen eller avtalet.

Enligt de uppgifter som anmälts till inkomstregistret betalades sammanlagt omkring 544 miljoner euro till omkring 72 500 personer år 2023 utifrån frivilliga individuella pensionsförsäkringar som tecknats av privatpersoner. År 2023 uppgick beloppet av den genomsnittliga utbetalda pensionen till omkring 7 500 euro. Andelen för pension som beskattas som förvärvsinkomst var omkring 56 procent, medan andelen för pension som beskattas som kapitalinkomst var omkring 44 procent. Enligt uppgifterna utifrån årsanmälningarna för år 2022 gjordes utbetalningar enligt långsiktiga sparavtal till 1 170 personer till ett belopp av sammanlagt omkring 5,2 miljoner euro. År 2022 uppgick den genomsnittliga betalningen till omkring 4 400 euro.

2.1.6.2 Premier för kollektivt tilläggspensionsskydd som betalats av de skattskyldiga

En skattskyldig kan dra av premier för kollektivt tilläggspensionsskydd som han eller hon betalat enligt vad som föreskrivs i 96 a § 1 mom. i inkomstskattelagen. I princip är en förutsättning för avdragbarhet för premier för kollektivt pensionsskydd att utbetalningen av pension börjar från och med samma tidpunkt som föreskrivits för frivilliga individuella pensionsförsäkringar. Utifrån övergångsbestämmelserna för de tidigare lagändringarna fastställs pensionsåldern dock utifrån bestämmelserna från den tid då den skattskyldige började omfattas av ett kollektivt tilläggspensionsarrangemang som ordnats av arbetsgivaren. Enligt inkomstregisteruppgifterna hade sammanlagt 3 805 skattskyldiga betalat premier för ett kollektivt tilläggspensionsarrangemang som tecknats av arbetsgivaren till ett belopp av sammanlagt omkring 2,75 miljoner euro år 2023.

2.2 Beskattningen av inhyrda arbetstagare som arbetar i internationell trafik

2.2.1 Inkomstbeskattning och förskottsuppbörd i fråga om hyrda arbetstagare som arbetar i internationell trafik

Enligt 13 § i inkomstskattelagen är lön som betalats till den som är anställd på ett finskt fartyg eller luftfartyg och som inte kan anses vara bosatt i Finland skattepliktig inkomst. Bestämmelsen i 13 § i inkomstskattelagen är tillämplig på allt arbete som utförts på fartyg eller luftfartyg och arbete som direkt anknyter till sådant arbete och utförs annanstans än på ett fartyg. Med finskt fartyg jämföras sådant utländskt fartyg som en finsk arbetsgivare hyr eller innehar på någon annan grund än hyra och med vilket följer endast en fåtalig besättning eller inte någon besättning alls. Enligt 13 § i inkomstskattelagen är löneinkomst skattepliktig inkomst i Finland även i den situationen att arbetstagarens formella juridiska arbetsgivare är utländsk och arbetet sker på en finländsk arbetsgivares fartyg. Däremot är bestämmelsen om hyrt arbete i 10 § 4 c punkten i inkomstskattelagen tillämplig endast på arbete som utförts i Finland, varför arbete som utförts på ett fartyg i internationell trafik lämnar utanför dess tillämpningsområde.

I flera skatteavtal som ingåtts av Finland, med undantag för det nordiska skatteavtalet, fastställs beskattningsrätten enligt hemviststaten eller den plats där den verkliga ledningen utövas för en person som idkar rörelse. När en person som bor utomlands arbetar på ett finskt fartyg i internationell trafik, till exempel som sjöman, flygvärd eller flygvärdinna eller pilot, kan skatteavtalen begränsa Finlands beskattningsrätt. Enligt skatteavtalen innehas den primära beskattningsrätten i allmänhet av arbetsgivarföretagets hemstat eller den stat där företagets verkliga ledning utövas. Enligt vissa skatteavtal kan den stat under vars flagg ett fartyg seglar, det vill säga den så kallade flaggstaten, ha beskattningsrätten. Finska flygbolag och fartygsbolag som hyr arbetstagare har i allmänhet haft sin hemvist eller utövat den verkliga ledningen i Finland, varför även skatteavtalen i de flesta fallen ger beskattningsrätten till Finland.

I 16 a § i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst (627/1978) finns det bestämmelser om förskottsuppbörd av lön som en begränsat skattskyldig hyrd arbetstagare fått. I enlighet med 1 mom. i paragrafen verkställs förskottsbetalning i fråga om lön som avses i 10 § 4 c-punkten i inkomstskattelagen och som erhållits av en begränsat skattskyldig arbetstagare, om lönebetalaren inte är skyldig att uppbära källskatt på lönen och ett internationellt avtal inte hindrar att skatt uppbärs på lönen. Arbetstagaren ska ansöka om förskottsbetalning före utgången av kalendermånaden efter den då arbetet i Finland inleddes.

2.2.2 Ett utländskt företags arbetsgivarskyldigheter

2.2.2.1 Anmälan om löneuppgifter och anmälan om inledande av hyrt arbete

Enligt 15 a § i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995) ska en utländsk arbetsgivare lämna Skatteförvaltningen för beskattningen behövliga uppgifter om den uppskattade längden för arbetet för en hyrd arbetstagare enligt 10 § 4 c-punkten i inkomstskattelagen och om den som låter utföra arbetet samt i 15 § 1 mom. i denna lag avsedda uppgifter om utbetalda löner, om ett internationellt avtal inte hindrar att skatt uppbärs på arbetstagarens lön. En utländsk arbetsgivare ska lämna Skatteförvaltningen i 15 § 1 mom. i lagen om beskattningsförfarandet avsedda uppgifter om utbetalda andra löner än sådana som avses i 1 mom., när löntagaren fortgående vistas i Finland över sex månader. En företrädare som utsetts enligt 8 § i lagen om utstationering av arbetstagare (447/2016) ska till Skatteförvaltningen ge in de uppgifter som avses i 15 a § 1 och 2 mom. i lagen om beskattningsförfarande då den utländska arbetsgivare som företrädaren företräder inte har införts i förskottsuppbördsregistret. Om en företrädare inte utsetts, lämnas uppgifterna dock alltid av den utländska arbetsgivaren.

Uppgifterna ska anmälas till inkomstregistret i enlighet med 6 § 2 mom. 10 punkten i lagen om inkomstdatasystemet (53/2018). En utländsk arbetsgivare ska till inkomstregistret anmäla löner som den betalat till en uthyrd arbetstagare som kommer till Finland för att arbeta här och som avses i 10 § 4 c-punkten i inkomstskattelagen, om ett internationellt avtal inte hindrar att skatt upp bärs på lönen samt anmäla andra löner, när löntagaren fortgående vistas i Finland över sex månader. Enligt 6 § 2 mom. 17 punkten i lagen om inkomstdatasystemet ska arbetsgivaren dessutom till inkomstregistret lämna in de uppgifter om en hyrd arbetstagare som krävs i etableringsanmälan för hyrd arbetstagare. Uppgifterna lämnas in då skatteavtalet inte hindrar Finland från att ta ut skatt på arbetstagarens lön. Dessutom ska uppgifter lämnas in om en hyrd arbetstagare som kommer från en stat med vilken Finland inte har något skatteavtal. En arbetstagares utländska arbetsgivare som införts i förskottsuppbörsregistret är skyldig att lämna uppgifter. Om arbetsgivaren inte är införd i förskottsuppbörsregistret, lämnas uppgifterna av en företrädare enligt 8 § i lagen om utstationering av arbetstagare. Om en företrädare inte utsetts, lämnas uppgifterna dock alltid av den utländska arbetsgivaren.

2.2.2.2 Uppdragsgivarens anmälan

Enligt 17 § 7 mom. i lagen om beskattningsförfarande ska en uppdragsgivare i Finland till Skatteförvaltningen lämna en anmälan om ett utländskt företag från vilket uppdragsgivaren hyrt utländsk arbetskraft för att utföra arbete i Finland. För alla utländska företag ska en separat anmälan lämnas. Dessutom uppdragsgivaren lämna specifikations- och kontaktuppgifter för en företrädare som avses 8 § i lagen om utstationering av arbetstagare. Uppdragsgivaren ska på anmälan ge uppgifter om den utländska arbetsgivare som är arbetstagarnas formella juridiska arbetsgivare. Anmälan lämnas då ett skatteavtal inte hindrar Finland från att ta ut skatt på arbetstagarens lön. Dessutom ska anmälan lämnas in då en hyrd arbetstagare kommer från en stat med vilken Finland inte har något skatteavtal.

2.2.3 Bedömning av nuläget

Med stöd av 13 § i inkomstskattelagen är lön för en person med anställning på ett finskt fartyg eller luftfartyg skattepliktig i Finland även i den situationen att den formella juridiska arbetsgivaren är utländsk och arbetet sker på en finsk arbetsgivares fartyg. Skyldigheten att lämna anmälningar enligt 15 a § 1 mom. och 17 § 7 mom. i lagen om beskattningsförfarande för en formell juridisk arbetsgivare och uppdragsgivare gäller inte för arbete i internationell trafik enligt 13 § i inkomstskattelagen, eftersom anmälningsskyldigheten med stöd av de nämnda bestämmelserna gäller endast för arbete enligt 10 § 4 c punkten i inkomstskattelagen.

Inte heller en hyrd arbetstagare som arbetar på ett finskt fartyg har någon skyldighet enligt 16 a § i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst att på eget initiativ ansöka om påförande av förskottsskatt, eftersom även denna bestämmelse i enlighet med dess ordalydelse gäller endast för arbete enligt 10 § 4 c punkten i inkomstskattelagen.

2.3 Registrering av en begränsat skattskyldig i förskottsuppbörsregistret

Det finns bestämmelser om förskottsuppbörsregistret i 25 § i lagen om förskottsuppbörd (1118/1996). Enligt paragrafens 1 mom. ska den som gör en betalning, om mottagaren inte har införts i förskottsuppbörsregistret, verkställa förskottsinnehållning på ersättning för arbete och bruksavgift. Enligt paragrafens 2 mom. inför Skatteförvaltningen på ansökan i förskottsuppbörsregistret den som bedriver eller sannolikt kommer att börja bedriva näringsverksamhet, jordbruk eller annan förvärvsverksamhet i fråga om vilken den betalning som erhålls inte ska betraktas som lön eller som arvode till idrottsman, om något annat inte följer av 26 § 2 och 3 mom. Enligt paragrafens 3 mom. kan en begränsat skattskyldig dock

införas i förskottsuppbörsregistret endast om han har ett fast driftställe i Finland eller om han har hemvist i en stat med vilken Finland har ingått ett avtal om undvikande av dubbelbeskattning.

När ett företag som är inkomstskattskyldigt i Finland införts i förskottsuppbörsregistret, ansvarar det själv för betalningen av de egna inkomstskatterna. Om ett utländskt företag är i förskottsuppbörsregistret, debiterar en finländsk uppdragsgivare inte källskatt på ersättning för arbete som den betalat till ett utländskt företag. Om företaget inte är infört i förskottsuppbörsregistret, ska betalaren debitera källskatt. Registrering i förskottsuppbörsregistret orsakar dock inte i sig någon inkomstskattskyldighet i Finland för bolaget.

Uppdragsgivaren ska debitera källskatt på ersättning för arbete som den betalat till ett utländskt företag. Ett utländskt företag kan dock ansöka om registrering i förskottsuppbörsregistret, varvid den som låter utföra arbete inte behöver debitera källskatt på ersättning för arbete som den betalat till det utländska företaget. Enligt 25 § 3 mom. i lagen om förskottsuppbörd kan en begränsat skattskyldig dock införas i förskottsuppbörsregistret endast om han har ett fast driftställe i Finland eller om han har hemvist i en stat med vilken Finland har ingått ett avtal om undvikande av dubbelbeskattning.

Det är dock inte möjligt att införa företag från Portugal eller Liechtenstein i förskottsuppbörsregistret, om företagen inte har något fast driftställe i Finland, eftersom Finland för närvarande inte har något gällande skatteavtal med ovan nämnda stater.

Det kan handla om en begränsning i strid med bestämmelserna om etableringsfrihet i Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt eller Avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, eftersom en begränsat skattskyldig inte kan registrera sig i förskottsuppbörsregistret, om den har sin hemvist i EU- eller EES-området och hemviststaten och Finland inte har ett avtal om undvikande av dubbelbeskattning.

2.4 Påförande av förskottsinnehållning

2.4.1 Skyldigheten att verkställa förskottsinnehållning

Förskottsuppbörd innebär att skatter och avgifter tas ut i förväg av den skattskyldige redan under skatteåret som en skatteuppbördsåtgärd. Förskottsuppbörden säkerställer att skatt flyter in. Å andra sidan delar förskottsuppbörden upp den skattskyldiges betalning av skatter jämnt. Skattebetalningen sker vid den tidpunkt då inkomsten fås, då den skattskyldige har förmåga att betala skatt.

En utbetalare av lön, ersättning för arbete, pension, förmån och en annan skattepliktig prestation är i regel skyldig att verkställa förskottsinnehållning på en utbetalning som den gjort. Det finns bestämmelser om förskottsinnehållningsskyldigheten för en betalare i 9 § 1 mom. i lagen om förskottsuppbörd. Enligt bestämmelsen är betalaren skyldig att verkställa förskottsinnehållning, om något annat inte stadgas om saken i lagstiftningen eller om något annat inte bestäms i ett beslut av Skatteförvaltningen. Arbetsgivaren ansvarar för att verkställa förskottsinnehållning på skattepliktig löneinkomst som betalas till arbetstagarna. Med arbetsgivare avses den för vars räkning det arbete utförs för vilket lönen betalas.

I 3 § i lagen om förskottsuppbörd finns det föreskrifter om kravet på motsvarighet i förskottsuppbörden. Enligt paragrafen ska förskottsinnehållningens belopp så noggrant som möjligt motsvara de sammanlagda belopp av skatter och avgifter som den skattskyldige, enligt

den lag om skatteskalorna som gäller för skatteåret och de övriga skattegrunder som ska tillämpas under skatteåret, ska betala.

Enligt lagen om förskottsuppbörd ska betalaren verkställa förskottsinnehållning genom att dra av ett belopp enligt betalningsmottagarens förskottsinnehållningsprocent från det belopp som betalas i samband med utbetalningen. Om betalningsmottagaren inte uppvisar ett skattekort och betalaren inte fått förskottsinnehållningsuppgifter elektroniskt, ska mottagaren i princip verkställa förskottsinnehållning enligt 60 procent. I förordningen om förskottsuppbörd (1124/1996) och Skatteförvaltningens beslut om sättet för och storleken av förskottsinnehållning (28.11.2024, VH/5853/00.01.00/2024) finns det dessutom föreskrifter om förskottsinnehållningsprocenter som avviker från maximibeloppet på 60 procent, vilka tillämpas på vissa inkomstslag. Enligt 32 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ ska betalaren betala förskottsinnehållning till Skatteförvaltningen på den allmänna förfallodagen för skatteperioden i fråga.

2.4.2 Påföljder av försummelse av förskottsinnehållning

Om en betalare deklarerat skatt till för lågt belopp eller om det av någon annan orsak har blivit för litet skatt att betala, påför Skatteförvaltningen skatt eller rättar beslutet till den skattskyldiges nackdel.

Enligt 51 § 1 mom. i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ är den förskottsinnehållning som påförs en betalare högst 40 procent av betalningen. I samband med påförande av förskottsinnehållning påförs även skatteförhöjning och dröjsmålsränta som räknats på beloppet av förskottsinnehållningen för att betalas av betalaren.

Försummelse att verkställa förskottsinnehållning upptäcks i allmänhet vid en skatterevision eller i kontrollen av arbetsgivarprestationer. En skatterevision eller en annan kontrollåtgärd kan genomföras redan under betalningsåret för betalningen eller efter det. Påförande av skatt för en betalare och rättelse av beskattningen av betalaren ska i regel göras inom tre år från ingången av det år som följer efter skatteårets slut. På grund av de utsatta tider som gäller för ändring av beskattningen riktar sig skatterevisionerna i allmänhet på en tidsperiod på högst tre skatteår.

För att trygga att skatt flyter in påförs betalaren förskottsinnehållning för en försummad förskottsinnehållning. Betalningsmottagaren är i sista hand skyldig att betala skatt på en betalning som den gjort. Betalningen räknas in i hans eller hennes skattepliktiga inkomst då beskattningen verkställs eller då beskattningen rättas. Enligt 51 § 3 mom. i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ avlyfts skatt som påförts för betalaren på tjänstens vägnar, om mottagaren av betalningen har betalat de skatter och avgifter som ska betalas på prestationen eller om det inte har funnits några skatter eller avgifter att betala.

Till betalaren behöver skatten inte påföras eller rättelse göras helt eller delvis, när det med beaktande av omständigheterna är sannolikt att skatt inte behöver påföras eller skatten rättas för att skatten ska kunna säkras eller av någon annan motsvarande särskild orsak. Skatteförhöjning och dröjsmålsränta kan dock trots detta påföras i så fall, eftersom verkställandet och betalningen av förskottsinnehållning till Skatteförvaltningen inom den utsatta tiden underlätits.

2.4.3 Författningsbakgrunden för påförande av förskottsinnehållning

Debiteringen av förskottsinnehållning och det debiterade beloppet reglerades tidigare i 4 kap. i lagen om förskottsuppbörd, som hävdades i samband med stiftandet av lagen om

beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ, som trädde i kraft den 1 januari 2017. Bestämmelsen om att förskottsinnehållning som påförs en betalare är högst 40 procent av utbetalningarna i 51 § 1 mom. i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ motsvarar tidigare 38 § 2 mom. i lagen om förskottsuppbörd, enligt vilket den debiterade förskottsinnehållningen var högst 40 procent av betalningarna.

Enligt regeringens proposition RP 29/2016 rd innehåller 51 § 1 mom. i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ bestämmelser om maximibeloppet av skatt som påförs i de situationer där icke-verkställd förskottsinnehållning påförs att betalas av betalaren. Så som det föreskrevs tidigare i 38 § 2 mom. i lagen om förskottsuppbörd, är den högsta skatten 40 procent, om det inte är fråga om en betalning för vilken en lägre innehållningsprocent föreskrivits.

Innan lagen om förskottsuppbörd från år 1996 fanns det bestämmelser om debitering av förskottsinnehållning och det belopp som ska debiteras i den föregående lagen om förskottsuppbörd (418/1959). Genom lag 1338/1990 fogades till dess 24 § ett nytt 5 mom., enligt vilket icke-verkställd förskottsinnehållning debiteras arbetsgivaren enligt 40 procent. Rättsläget före lagändringen har beskrivits i regeringens proposition RP 185/1990 rd. Enligt propositionen skulle beloppet av den icke-verkställda innehållningen i princip räknas genom att beakta löntagarens personliga innehållningsprocenter och alla inkomster och naturaförmåner som fåtts av arbetsgivaren under denna tidsperiod, så att beräkningen av den debitering som hänför sig till arbetsgivaren exakt motsvarar det belopp som det hade varit om den hade gjorts i tid. I regeringens proposition konstaterades att detta förfarande vore besvärligt för såväl Skatteförvaltningen som arbetsgivaren. I praktiken var man i fråga om beräkning av icke-verkställd innehållning tvungen att förlita sig på den skattskyldiges personliga procent för biinkomster eller en schematisk maximiinnehållning enligt 60 procent, eftersom alla inkomstuppgifter om löntagaren inte var tillgängliga. Följaktligen var innehållningspraxis inte enhetlig. På grund av detta föreslogs i propositionen att lagen om förskottsuppbörd innehåller bestämmelser om en schematisk innehållningsprocent, så att den försummade förskottsinnehållningen debiteras enligt 40 procent för arbetsgivaren.

År 1995 ändrades 24 § 5 mom. i lagen om förskottsuppbörd (418/1959), som föregick den gällande lagen om förskottsuppbörd, genom lag 1559/1995. Enligt den ändrade bestämmelsen debiteras förskottsinnehållning enligt ovan avsedda 1 mom. högst enligt 40 procent för arbetsgivaren. I regeringens proposition RP 131/1995 rd konstaterades att om förskottsinnehållningen delvis eller helt inte verkställts, debiteras en innehållning enligt 40 procent för arbetsgivaren. I regeringens proposition föreslogs att ordalydelsen utvidgas så att den nämnda procentsatsen utgörs av maximibeloppet på den innehållning som debiteras, eftersom paragrafen gäller till exempel även för förskottsinnehållning på virkesförsäljningsintäkter och förskottsinnehållning som verkställs hos samfund som inte har införts i förskottsuppbördsregistret. En schematisk förskottsinnehållningsprocent som var mindre än 40 procent hade föreskrivits för dessa inkomster.

Enligt förarbetena till bestämmelserna om förskottsinnehållningsbeloppet har syftet med de lagändringar som gjorts i olika skeden inte varit att ändra den praxis som tillämpats från och med år 1990, enligt vilken försummad förskottsinnehållning debiteras arbetsgivaren enligt 40 procent. Bestämmelsernas ordalydelse har ändrats från ett fast belopp till ett maximibelopp på grund av att de utöver lön och motsvarande förvärvsinkomster för en fysisk person tillämpas på sådana inkomsttyper vars schematiska innehållningsprocent är lägre än 40 procent.

2.4.4 Rättspraxis kring påförande av förskottsinnehållning för en betalare

I högsta förvaltningsdomstolens avgörande HFD 2024:36 konstateras att man på förskottsinnehållningen på de löneinkomster som hade lagts till i de identifierade löntagarnas skattepliktiga inkomster skulle tillämpa löntagarnas verkliga skatteprocenter, i vilka de på grund av skatterevisionen tillagda löneinkomsterna hade beaktats. Högsta förvaltningsdomstolen skulle avgöra en situation där den ordinarie beskattningen för det år då betalningsmottagarna fått inkomst redan hade upphört vid den tidpunkt då förskottsinnehållningar påfördes.

I motiveringarna till högsta förvaltningsdomstolens avgörande konstateras att det utifrån förarbetena till lagen kan dras en slutsats om att en förskottsinnehållning enligt 40 procent ska tillämpas schematiskt på löneinkomster, med avvikelser från ordalydelsen i lagen. I synnerhet utifrån ordalydelsen i 51 § 1 mom. i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ och kravet på motsvarighet enligt 3 § 1 mom. i lagen om förskottsuppbörd beslutade sig högsta förvaltningsdomstolen dock för att löntagarnas verkliga skatteprocenter, med beaktande av de löneinkomster som lagts till utifrån skatterevisionerna, ska tillämpas på förskottsinnehållningarna av löneinkomster som lagts till i identifierade löntagares skattepliktiga inkomster, i stället för en schematisk förskottsinnehållningsprocent på 40 procent.

I motiveringarna till sitt beslut riktade högsta förvaltningsdomstolen uppmärksamhet på att även om förskottsinnehållningar som redan påförts för en arbetsgivare undanröjs enligt 51 § 3 mom. i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ om löntagaren betalat de skatter och avgifter som ska betalas på prestationen, återbetalas inte förskottsinnehållning i den utsträckning som löntagaren inte betalar sådan. Dessutom leder påförande av icke-verkställd förskottsinnehållning enligt 40 procent till påförande av skatteförhöjning på detta belopp och även om det sänks senare då löntagaren betalar skatter och avgifter på prestationen, förblir beloppet av skatteförhöjningen och dröjsmålsräntan oförändrad.

2.4.5 Förfarandet för påförande av förskottsinnehållning

Icke-verkställda förskottsinnehållningar påförs betalaren i allmänhet i samband med skatterevisioner, då det konstateras att betalaren betalat löner eller gjort andra betalningar på vilka förskottsinnehållning inte verkställts. En avsevärd del av de påförda förskottsinnehållningarna gäller situationer inom grå ekonomi, där inga anmälningar om löneutbetalning lämnats in till Skatteförvaltningen. Underlåtelser av förskottsinnehållningsskyldigheten förekommer även till exempel då betalningar till en löntagare behandlats som skattefria kostnadsersättningar, även om de föreskrivna förutsättningarna för skattefrihet inte uppfyllts. Vid en skatterevision utreds beloppen av de löner som löntagarna fått, på vilka arbetsgivaren underlåtit att verkställa förskottsinnehållningar. Betalaren hörs om skatterevisionsberättelsen. Utifrån det mottagna bemötandet görs behövliga ändringar även i lönebeloppen i skatterevisionsberättelsen.

Fram till högsta förvaltningsdomstolens beslut HFD 2024:36 har en schematisk innehållning på 40 procent av betalningsbeloppet använts som den förskottsinnehållning som påförs arbetsgivaren. Skatt påförs betalaren i samband med att skatterevisionsberättelsen godkänns och i fråga om betalningsmottagarna sänds uppgifterna för att behandlas i deras beskattning. Om betalningen inte beaktats i beskattningen av betalningsmottagaren, rättas deras beskattning och i fråga om mottagna betalningar görs tillägg för det öppna skatteåret. Förfarandet är det samma i kontrollen av arbetsgivarprestationer, med undantag för att underlåtelserna och de förskottsinnehållningar som påförs specificeras med ett hörandebrev och med ett beslut, inte med en skatterevisionsberättelse.

Enligt högsta förvaltningsdomstolens beslut HFD 2024:36 ska man i skatterevisjonen utöver beskattningen av betalaren utreda beskattningen av alla mottagare av betalningar som gjorts av föremålet för skatterevisjonen. Detta leder till att skatterevisjonen drar ut på tiden, då beloppen av betalningsmottagarnas skatter ska räknas före hörandet om skatterevisjonen. Efter hörandet om skatterevitionsberättelsen är det eventuellt nödvändigt att göra nya försöksberäkningar av de förändrade betalningsbeloppen innan det är möjligt att påföra skatt på icke-verkställda förskotts innehållningar för betalaren. Därefter görs ännu de egentliga rättelsebesluten för beskattningen och ett beskattningsbeslut för det öppna skatteåret i beskattningen av betalarna. På grund av högsta förvaltningsdomstolens beslut ska beskattningen av mottagarna följaktligen räknas tre gånger i stället för en gång, vilket var fallet tidigare.

2.4.6 Statistiska uppgifter påförande av förskotts innehållning

Före högsta förvaltningsdomstolens årsboksavgörande HFD 2024:36 har Skatteförvaltningen på grundval av skatterevisjonerna påfört icke-verkställda förskotts innehållningar för betalning för betalarna enligt följande:

Godkännande- året för revisionen	Antalet betalnings- mottagare enligt skatteår	Förskotts innehållning som påförts för betalarna enligt 40 %	Skatteförhöjning som påförts för betalarna på grund av detta
2019	1 387	6 618 201,01	2 397 154,15
2020	1 271	6 803 831,09	1 252 828,66
2021	1 279	9 578 028,33	1 582 416,45
2022	1 024	6 562 943,13	1 235 039,93
2023	812	4 653 940,76	889 638,65
Alla totalt	5 773	34 216 944,32	7 357 077,84

Beloppen i euro i de icke-verkställda förskotts innehållningar som påförts för betalning påverkas i avsevärd grad av vilka slags handlednings- och övervakningsområden som under respektive år varit föremål för skatterevisjon.

De betalningar som ligger till grund för framställningarna om påförande av skatt har lagts till i beskattningen av en betalare, vars beskattning inte ännu upphört enligt följande:

Godkännandeåret för revisionen	Förslag om påförande av skatt för betalare för det öppna skatteåret	Förslag om påförande av skatt för betalare, vilka hänför sig till tidigare skatteår och överförs till ett öppet skatteår	Skattepliktig inkomst enligt skatterevisionen, varav förskottsinnehållning inte verkställts	Skatt som påförts för betalarna i samband med skatterevision
2019	219	112	1 237 791	461 743
2020	174	101	1 246 698	359 062
2021	226	108	1 936 748	739 324
2022	132	82	1 011 187	336 933
2023	121	49	903 590	350 979
Alla totalt	872	452	6 336 015	2 248 041

Beslut som fattats som en rättelse av beskattningen i beskattningen av betalarna:

Godkännandeåret för revisionen	Inkomstbelopp för mottagarna, vilket konstaterats vid skatterevisionen och inte varit föremål för förskottsinnehållning	Skattebelopp som påförts betalarna i samband med en skatterevision	Skattebelopp som påförts som rättelse av beskattningen för betalningsmot tagarna	Kalkylmässig skatteprocent för betalningsmot tagarna	Obetalda skatter hos betalningsmottagarna	Andelen obetalda skatt i procent
2019	19 686 413	6 326 754	5 885 638	30	1 328 158	23
2020	19 961 249	6 654 231	3 730 867	19	1 146 761	31
2021	24 803 378	9 012 301	7 145 427	29	2 469 058	35
2022	17 553 386	6 328 924	3 864 917	22	2 053 570	53
2023	12 919 039	4 382 844	3 626 120	28	2 064 225	57
Alla totalt	94 923 466	32 705 054	24 252 968	26	9 061 772	37

Påförande av skatt i samband med kontrollen av arbetsgivarprestationer:

	Beslut om påförande av skatt	Skatteförhöjningar	Påförande av fastställd skatt (skatteförhöjning och dröjsmålspåföljder påförs betalaren)
2021	2 640 744	564 973	804 690
2022	3 064 838	480 558	255 165
2023	4 803 451	879 681	470 707
1.1–31.5.2024	3 486 230	397 237	87 520

Efter högsta förvaltningsdomstolens beslut HFD 2024:36 har Skatteförvaltningen ändrat förfarandet för att påföra skatt för icke-verkställd förskottsinnehållning på så sätt att verkliga skatteprocenter räknas för betalningsmottagarna då skatt påförs föremålet för skatterevisionen, då utbetalningen utgörs av lön och den ordinarie beskattningen av betalningsmottagaren redan avslutats för året i fråga. Användning av verkliga skatteprocenter kan leda till att man i samband med påförande av förskottsinnehållningen, med stöd av bestämmelserna om erhållande av uppgifter för en part, till betalaren ska ge uppgifter om beskattningen av betalningsmottagaren, vilka är sekretessbelagda med stöd av 4 § i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter (1346/1999).

Beräkningen av den verkliga skatteprocenten för en betalningsmottagare tar cirka tio minuter per skatteår som en separat arbetsfas. Om denna fas utförs i samband med skatterevisionen, påverkar den nivån på noggrannheten i det förslag till påförande av skatt vilket skrivs i skatterevisionsberättelsen och därmed även nivån på noggrannheten i betalarnas bemötanden. Beskattningsuppgifter om betalningsmottagare behandlas i fortsättningen även i bemötandena av betalarna, även om de dock inte kan ha tillräckliga uppgifter om betalningsmottagarens övriga grunder, såsom inkomster och avdrag. Det är inte ändamålsenligt att behandla betalningsmottagarens beskattningsuppgifter i samband med skatterevisionen av betalaren och det ökar avsevärt det administrativa arbetet i anknytning till skatterevisioner.

Utöver det resursbehov som krävs för beräkningen av den verkliga skatteprocenten för en betalningsmottagare, vilken görs som en separat arbetsfas, kräver ärendet ändringar av övriga arbetsfaser i skatterevisionen. Uppskattningen av volymen på det extra arbetet motsvarar ungefär ett årsverke. Uppskattningen baserar sig på ett förmodande om att de beräkningar som görs som en separat arbetsfas uppgår till omkring 2 000 per år. De totala längderna på skatterevisionerna kommer även att förlängas som en följd av ändringen av förfarandet. Utöver skatterevisionerna är det nödvändigt att begära försöksberäkningar i kontrollen av anmälningar av arbetsgivarprestationer i fråga om omkring 500 fall per år. Det extra arbetet av användningen av de verkliga skatteprocenterna för betalningsmottagarna uppskattas totalt vara omkring 1–2 årsverken. Lagringen av uppgifter om beräkningen av betalningsmottagarnas verkliga skatteprocenter förutsätter dessutom att Skatteförvaltningen gör relativt stora ändringar i informationssystemen.

2.4.7 Undanröjande av betalningsskyldigheten

Förskottsinnehållning som påförts för en betalare undanröjs då mottagaren betalat de skatter som påförts honom eller henne eller då de ursprungligen inte skulle betalas. I det förfarande

som iakttogs fram till högsta förvaltningsdomstolens beslut HFD 2024:36 har Skatteförvaltningen justerat den schematiska förskottsinnehållning som räknats för betalaren enligt 40 procent för att motsvara den skatt som påförts för betalning för betalningsmottagaren efter att ett beskattningsbeslut om betalningen fattats för mottagaren eller att beskattningen rättats, om skatten varit lägre än 40 procent. När betalningsmottagaren betalat den skatt som påförts för honom eller henne, har betalarens betalningsskyldighet till motsvarande delar undanröjts av Skatteförvaltningen. Slopandet av betalningsskyldigheten sker delvis automatiskt utifrån uppgifterna om beskattningen av betalaren och betalningen av skatter och delvis som ett tjänstemannaarbete.

Om den förskottsinnehållning som påförts betalaren är större än den skatt som påförts betalningsmottagaren i beskattningsbeslutet, undanröjer Skatteförvaltningen betalningsmottagarens betalningsskyldighet i fråga om differensen på myndighetsinitiativ efter att beskattningsbeslutet fattats. I allmänhet kan detta göras direkt efter att beslutet fattats i det automatiska förfarandet. När betalningsmottagaren betalat den skatt som påförts honom eller henne i sin helhet, undanröjs betalarens betalningsskyldighet. Detta sker även i huvudsak automatiskt. Om betalningsmottagaren betalar skatten som delbetalningar, undanröjer Skatteförvaltningen betalningsskyldigheten utifrån de inbetalda skatterna tre gånger per år som ett tjänstemannaarbete.

I fråga om betalarens rätt att få information har det i beskattningspraxis ansetts att då en betalare ålagts att betala försummad förskottsinnehållning utifrån en betalning till en mottagare, har betalaren utifrån rätten att få information för en part enligt lagen om offentlighet i myndigheterna verksamhet (621/1999) rätt att på begäran få vissa beskattningsrelaterade uppgifter om betalningsmottagaren från Skatteförvaltningen. Betalaren kan till exempel få information om beloppet av den betalning som beskattats som inkomst för betalaren utifrån denna betalning eller information om att mottagaren inte har skatt att betala på betalningen. En betalare har även rätt att få information om det belopp som betalningsmottagaren betalat av de skatter som påförts för betalningen.

2.4.8 Bedömning av nuläget

Högsta förvaltningsdomstolens beslut HFD 2024:36 avviker från den praxis för att påföra försummad förskottsinnehållning för betalning, vilken iakttagits i flera årtionden. Utredningen av betalningsmottagarnas verkliga skatteprocenter, vilken beslutet förutsätter, ökar det administrativa arbetet i anknytning till påförandet av förskottsinnehållningar och förlänger såväl skatterevisionernas som arbetsgivarkontrollens längd. Å andra sidan minskar det administrativa arbetet i viss mån därför att då verkliga skatteprocenter används redan i det skede då förskottsinnehållningar påförs, är det i allmänhet inte behövligt att rätta betalningsskyldigheten i det skede då ett beskattningsbeslut fattats för betalningsmottagarna i fråga om de betalningar som de fått. Detta är av betydelse i synnerhet i de fall där Skatteförvaltningen inte kan rätta betalningsskyldigheten automatiskt.

Beroende på när kontrollåtgärderna vidtas kan förskottsinnehållning påföras redan under skatteåret, det vill säga under betalningsåret eller under de påföljande åren. Det är inte möjligt att tillförlitligt utreda den verkliga skatteprocenten för betalningsmottagarens förvärvsinkomster ännu under skatteåret eller innan den beskattning som verkställs för skatteåret upphör, eftersom den är beroende av beloppet av mottagarens totala inkomster och de avdrag som beviljas till honom eller henne i beskattningen. Det är möjligt att förändringar sker i grunderna för beskattningen av mottagaren även efter att den ordinarie beskattningen redan upphört. Med tanke på regleringens tydlighet och tillämpningen av den är det inte tillfredsställande att den skatteprocent som ska tillämpas då förskottsinnehållningar påförs varierar beroende på i vilket

skede en försummelse konstateras och förskottsinnehållning påförs. Med tanke på regleringens tydlighet är det även motiverat att samma procent tillämpas då förskottsinnehållning påförs såväl för identifierade som för icke-identifierade mottagare i fråga om de påförda prestationerna.

Förskottsinnehållning påförs att betalas av betalaren i en situation där betalaren underlåtit sin lagstadgade förskottsinnehållningsskyldighet. Betalarens ansvar för förskottsinnehållningar är viktig för att trygga skatteinflödet och det ska kunna genomföras snabbt och effektivt även för att bekämpa grå ekonomi. Utredningen av betalningsmottagarnas verkliga skatteprocenter bromsar påförandet av skatt och minskar regleringens effektivitet.

I högsta förvaltningsdomstolens beslut HFD 2024:36 motiverades användningen av betalningsmottagarnas verkliga skatteprocenter med ordalydelsen i lagen, men även med principen om motsvarighet i förskottsuppbörden, enligt vilken förskottsinnehållningens belopp så noggrant som möjligt ska motsvara det sammanlagda beloppet av de skatter och avgifter som ska betalas enligt lagen om skatteskalor för den skattskyldiges skatteår och övriga skattegrunder för skatteåret. Principen om motsvarighet och utredningen av betalningsmottagarnas skattegrunder bedömdes i regeringens proposition RP 185/1990 rd, men redan då beslöt man sig för en schematisk innehållning enligt 40 procent på grund av de praktiska besvärligheterna i anknytning till dessa. Principen om motsvarighet enligt 3 § i lagen om förskottsuppbörd är avsedd att beaktas främst då Skatteförvaltningen påför en förskottsinnehållningsprocent för den skattskyldige eller skatt som ska betalas vid förskottsbetalning eller ändrar dessa. I situationer med försummelse har principen om motsvarighet i allmänhet dock inte getts någon betydelse. Till exempel ska förskottsinnehållning verkställas enligt 60 procent, om betalningsmottagaren inte uppvisar ett skattekort för betalaren och betalaren inte fått information om mottagarens innehållningsprocent direkt från Skatteförvaltningen. Å andra sidan ska det observeras att om en schematisk innehållningsprocent tillämpas då förskottsinnehållning påförs, kan det anses att principen om motsvarighet har iakttagits redan i det skede då betalningsmottagaren påförs skatt för en betalning som han eller hon mottagit och betalarens betalningsskyldighet rättas för att överensstämma med detta skattebelopp.

2.5 Kvarhållande av skatteåterbäringar

I enlighet med lagen om skatteuppbörd (11/2018) betalas de belopp som återbetalas till den skattskyldige utan dröjsmål efter att rätten till återbetalningen utretts. Skatteåterbäringar betalas i regel genast då ett beskattnings- eller rättelsebeslut om återbäring fattats. Skatteåterbäringar i den ordinarie inkomstbeskattningen betalas inom den tidsfrist som föreskrivs i finansministeriets förordning om skatteuppbörd (1010/2019) efter att beskattningen av den skattskyldige upphört. Skatt på eget initiativ enligt 7 § i lagen om skatteuppbörd återbetalas även utifrån en skatte- eller rättelsedeklaration av en skattskyldig eller en ansökan. Återbäringarna används för att betala den skattskyldiges förfallna skatter och andra fordringar hos Skatteförvaltningen innan de återbetalas till honom eller henne. I stället för att betala en återbäring kan Skatteförvaltningen i enlighet med 28 § i lagen om skatteuppbörd, på begäran av den skattskyldige, hålla kvar återbäringen för betalning av framtida betalningsskyldigheter. Enligt 37 § i lagen om skatteuppbörd räknas krediteringsränta på återbäring som hålls kvar.

Skatteförvaltningen har bemyndigats att utfärda närmare föreskrifter om begränsningar som gäller de skattskyldiga och skattelagen i fråga om kvarhållande av återbäringar, tidsbegränsningar och begränsningar i euro samt det övriga förfarandet för att hålla kvar återbäringar. I enlighet med Skatteförvaltningens beslut om kvarhållande av återbäringar⁴

---

⁴ Skatteförvaltningens beslut om kvarhållande av återbäringar (VH/3649/00.01.00/2019, 16.10.2019)

kvarhålls återbärningar av skatter som betalas på eget initiativ på begäran av en skattskyldig. Skatter på eget initiativ omfattar mervärdesskatt, punktskatter och andra skatter enligt lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ. Skatteförvaltningen håller inte kvar återbärningar av andra skatter.

En skattskyldig kan välja mellan två alternativ för kvarhållande av återbärningar. Den skattskyldige kan i sin helhet lämna kvar återbärning av skatt på eget initiativ för att användas senare, varvid återbärningen lämnar kvar för att vänta på framtida skyldigheter att betala skatter som betalas på eget initiativ. Återbärningar som är föremål för en begäran om kvarhållande kan i slutet av kalendermånaden även användas för att betala andra skatter som förfallit till betalning för den skattskyldige. En återbärning som varit föremål för en begäran om kvarhållande har återbetalats till den skattskyldige endast utifrån en begäran. Den skattskyldige kan även välja att återbärningarna hålls kvar till den följande allmänna förfallodagen efter anmälningsdagen, varvid återbärningarna betalas till den skattskyldige efter den följande allmänna förfallodagen, det vill säga efter den 12:e i månaden, om de inte använts för att betala skatt på eget initiativ. I detta alternativ återbärs även icke-använda betalningar som gjorts för att betala skatt på eget initiativ till den skattskyldige efter den allmänna förfallodagen. I övriga situationer blir de betalningar som gjorts för att betala skatt på eget initiativ kvar för att vänta på framtida skatter och icke-använda betalningar kan återbetalas till den skattskyldige utifrån en separat begäran.

Utöver återbetalningsalternativen kan en skattskyldig fastställa en återbetalningsgräns i euro, då det belopp som överskrider gränsen återbetalas och den återstående delen av återbärningarna hålls kvar för framtida betalningsskyldigheter antingen permanent eller fram till följande allmänna förfallodag.

Möjligheten att hålla kvar återbärningar har riktats på skatter på eget initiativ på grund av att de skattskyldiga som betalar skatter på eget initiativ i allmänhet har skatter som ska betalas regelbundet. Med kvarhållandet av återbärning erbjuds en möjlighet att minska penningrörelsen fram och tillbaka mellan den skattskyldige och Skatteförvaltningen, om den skattskyldige har skatter på eget initiativ att betala, men även skatter på eget initiativ som ska återbetalas. Det är möjligt att den skattskyldige hållit kvar till exempel mervärdesskatt som berättigar till återbärning för förskottsinnehållningar som ska betalas. Kvarhållandet av skatter på eget initiativ är ett undantag till det övriga förfarandet för utbetalning av återbärningar och därför har en begäran av den skattskyldige förutsatts för kvarhållandet.

Endast en liten del av de skattskyldiga har valt att hålla kvar återbärningar. Omkring 94 procent av alla skattskyldiga som betalar skatter på eget initiativ har valt att inte hålla kvar återbärningar, utan återbärningarna har betalats utan dröjsmål till den skattskyldiges konto. Av de skattskyldiga har två procent (omkring 26 000 skattskyldiga) valt permanent kvarhållande av återbärningarna och fyra procent (omkring 67 000 skattskyldiga) kvarhållande av återbärningarna och betalningarna fram till den följande allmänna förfallodagen. Bland samfunden har återbärningarna betalats omgående till 84 procent. Fyra procent (omkring 14 800 samfund) har valt permanent kvarhållande av en återbärning och tolv procent (omkring 47 000 samfund) har valt kvarhållande av en återbärning fram till följande allmänna förfallodag. Endast omkring 1 800 skattskyldiga har fastställt en återbäringsgräns i euro. De fastställda beloppen i euro varierar stort.

Utöver att undvika penningrörelse fram och tillbaka har det bedömts att bakgrunden till kvarhållande av återbärningar utgörs av till exempel ett behov av en buffert för framtida betalningsskyldigheter eller beredskap för kända rättelser av skattedeclarationerna av skatter på eget initiativ. Det har även varit möjligt att välja att hålla kvar återbärningarna fram till följande allmänna förfallodag av den orsaken att de betalningar som inte använts i återbäringsalternativet

återburits automatiskt utan att den skattskyldige separat behövt begära återbäring av betalningarna.

Möjligheten att hålla kvar återbäringar har orsakat oklarhet även i betalningen av skatter. Användning av återbäringar för att betala skatter har kunnat göra det svårare att följa betalningssituationen. Trots en begäran om kvarhållande av en återbäring har de skattskyldiga inte nödvändigtvis beaktat återbäringarna i betalningen av skatter. De osäkerhetsfaktorer som är förknippade med användningen av återbäringar har bidragit till att skatter, trots tillgängliga återbäringar, betalats enligt deklARATIONERNA. Även konsekvenserna av olika återbäringsalternativ för användningen av betalningar och återbäringar har orsakat oklarhet.

På grund av de oklarheter som är förknippade med kvarhållande av återbäring och det ringa behovet av kvarhållande har det i skatteuppbördsförfarandet av den nuvarande modellen inte ansetts vara behövt att utöka kvarhållandet av återbäring till övriga skatteslag.

2.6 Anlitande av inhyrd arbetskraft i uppgifter av biträdande art i beskattningen och i Skatteförvaltningens biträdande rådgivande telefonservice

2.6.1 Överföring av förvaltningsuppgifter på andra än myndigheter

I 124 § i grundlagen finns det föreskrifter om överföring av offentliga förvaltningsuppgifter på andra än myndigheter. Enligt bestämmelsen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. Uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt får dock anförtros endast myndigheter.

Enligt 2 § 1 mom. i lagen om Skatteförvaltningen (503/2010) har Skatteförvaltningen till uppgift att verkställa beskattningen, utöva skattekontroll, uppbära, driva in och redovisa skatter och avgifter samt bevaka skattetagarnas rätt. Skatteförvaltningen sköter de kärnuppgifter som anknyter till dessa uppgifter själv. Kärnuppgifterna är bland annat sådana där avgöranden görs om fördelar, rättigheter eller skyldigheter för en skattskyldig eller en annan deklARATIONSSKYLDIG. Verkställande av beskattning utgör avsevärd utövning av offentlig makt. Med stöd av 2 mom. i paragrafen ska Skatteförvaltningen främja en riktig och enhetlig beskattning samt utveckla Skatteförvaltningens förmåga att tillhandahålla tjänster.

Med stöd av 8 § i förvaltningslagen (434/2003) har Skatteförvaltningen en skyldighet att ge sina kunder råd i anslutning till skötseln av ett förvaltningsärende samt svara på frågor och förfrågningar som gäller uträttandet av ärenden. Vid Skatteförvaltningen omfattar rådgivningen alla ärenden som hör till Skatteförvaltningens behörighet, det vill säga alla skatteslag och beskattningens olika faser. I enlighet med 7 § i förvaltningslagen ska möjligheterna att utträta ärenden och behandlingen av ärenden hos en myndighet om möjligt ordnas så att den som vänder sig till förvaltningen får behörig service och att myndigheten kan sköta sin uppgift med gott resultat.

I 2 b § i lagen om Skatteförvaltningen föreskrivs det att Skatteförvaltningen har rätt att delegera en uppgift av biträdande art som gäller verkställande av beskattningen, skattekontrollen, uppbörd av skatter och avgifter, indrivning och redovisning samt bevakningen av skattetagarnas rätt till en sådan privat aktör som har tillräckliga tekniska förutsättningar och tillräckligt kunnande för att sköta sådana uppgifter. Enligt paragrafen utgörs sådana uppgifter av biträdande art av mottagning och sortering av deklARATIONER och andra handlingar som ges in till Skatteförvaltningen samt lagring av handlingarna och registrering av de upplysningar som ingår

i dem; utskrivning och kuvertering av handlingar som Skatteförvaltningen sänder ut; elektronisk delgivning enligt 18 och 19 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) samt hantering av samtycken i anslutning till delgivningen. Den som arbetar med uppgifter av biträdande art handlar under straffrättsligt tjänsteansvar när han eller hon utför dessa uppgifter av biträdande art. Bestämmelser om skadestånd finns i skadeståndslagen (412/1974). De uppgifter av biträdande art som avses i paragrafen har en teknisk karaktär.

Bestämmelsen i 2 b § i lagen om Skatteförvaltningen gäller överföring av de uppgifter som nämns i den för att skötas av en privat aktör utifrån ett avtal. Lagen innehåller inte föreskrifter om utkontraktering av rådgivande uppgifter av biträdande art. Bestämmelsen gäller inte heller för hyrning av arbetskraft som omfattas av Skatteförvaltningens ledning och tillsyn. Detta innebär att det i regleringen om Skatteförvaltningen inte finns någon uttrycklig bestämmelse enligt vilken Skatteförvaltningen kan anlita inhyrd arbetskraft i sina uppgifter.

Det finns bestämmelser om straffrättsligt tjänsteansvar i 40 kap. i strafflagen (39/1889). Med stöd av 11 och 12 § i det nämnda kapitlet utsträcker sig det straffrättsliga tjänsteansvaret utöver tjänstemän även till personer som har ett anställningsförhållande och personer som sköter ett offentligt förtroendeuppdrag. Följaktligen är det inte möjligt att tillämpa det straffrättsliga tjänsteansvaret på en arbetstagare, då arbetstagaren inte har ett direkt tjänst- eller anställningsförhållande gentemot myndigheten.

2.6.2 Försöket med användning av inhyrd arbetskraft i beskattningsuppgifter av biträdande art i telefonservicen

Skatteförvaltningen har år 2020 använt inhyrd arbetskraft i försökssyfte i de rådgivande uppgifterna i Skatteförvaltningens telefonservice. Grunden för användningen av inhyrd arbetskraft var att jämna ut trängseltopparna i den rådgivande telefonservicen för att trygga att principen om god förvaltning tillgodoses och att kundbetjäning tillhandahålls inom rimlig tid. Riksdagens justitieombudsman har på hösten 2019 gett en anmärkning om kundens tillgång till rådgivande service till Skatteförvaltningen (EOAK/5/2019). I enlighet med beslutet uppfyllde Skatteförvaltningens telefonrådgivning inte kraven på ändamålsenlig betjäning och rådgivning enligt grunderna för god förvaltning, eftersom man inte förmådde svara på största delen av samtalen.

I ett avtal mellan Skatteförvaltningen och ett bemanningsbolag gjordes en överenskommelse om uthyrning av personal för användning vid Skatteförvaltningen. Användningen av inhyrd arbetskraft vid Skatteförvaltningen baserade sig på Hansel Ab:s ramarrangemang och bestämmelserna i arbetsavtalslagen (55/2001). I 1 kap. 7 § i arbetsavtalslagen finns det bestämmelser om överföringar av rättigheter och skyldigheter då en arbetsgivare överför en arbetstagare till ett användarföretag med samtycke av arbetstagaren. I så fall får användarföretaget rätt att leda och övervaka arbetet och andra för arbetsgivaren föreskrivna skyldigheter med en direkt koppling till arbetet och ordnandet av det.

De hyrda arbetstagarna arbetade under Skatteförvaltningens ledning och tillsyn under försöksperioden. De hyrda arbetstagarna hade dock inte något tjänste- eller anställningsförhållande hos Skatteförvaltningen och de handlade följaktligen inte med tjänsteansvar. Inhyrd arbetskraft användes endast i sådana rådgivande uppgifter som inte omfattade prövning inom ramen för Skatteförvaltningens behörighet eller tolkning av skattelagstiftningen. Hos Skatteförvaltningen är rådgivningen väldigt omfattande och den gäller många former av skattefrågor. Rådgivningen med inhyrd arbetskraft begränsade sig dock till så kallad grundläggande rådgivning, vilket i praktiken innebar genomgång av anvisningarna på

Skatteförvaltningens webbplats skatt.fi. Detta kan karakteriseras som en uppgift av biträdande art i telefonservicen. En hyrd arbetstagare skulle överföra samtalet till en tjänsteman hos Skatteförvaltningen i situationer där ärendet förutsatte prövning med tjänsteansvar. Skatteförvaltningen ansvarade för introduktionen, handledningen och övervakningen av de personer som utförde hyrt arbete. I introduktionen genomgick de hyrda arbetstagarna utbildning kring den allmänna handledningen om inkomstbeskattning och de informationssystem som används av Skatteförvaltningen. De hyrda arbetstagarna hade tillgång till informationssystemen för beskattningen för att utföra sina uppgifter. Introduktionen var praktisk orienterad. Den omfattade övningar och observation av hur Skatteförvaltningens tjänsteman arbetade. Under arbetet erbjöd Skatteförvaltningen stöd och arbetshandledning till de hyrda arbetstagarna.

Skatteförvaltningen har använt inhyrd arbetskraft även i telefonservicen för blankettbeställningar. I telefonservicen för blankettbeställningar sänds de begärda tomma skattedeklarationsblanketterna och ett svarskuvert till den kund som ringer. I sitt avgörande EOAK/2030/2023 har riksdagens biträdande justitieombudsman bedömt användningen av inhyrd arbetskraft med ett arbetsavtal i telefonservicen för blankettbeställning och om detta kan jämföras med det tidigare avgörandet om anlitande av inhyrd arbetskraft i en biträdande rådgivningsuppgift. I sitt avgörande har biträdande justitieombudsmannen jämfört blankettbeställningstjänsten med regleringen i 2 b § i lagen om Skatteförvaltningen, enligt vilken Skatteförvaltningen kan låta en privat aktör utföra utskrivning och kuvertering av beskattningshandlingar och ansett att förutsättningarna enligt 124 § i grundlagen uppfylls samt att det straffrättsliga tjänsteansvaret utsträcker sig även till hyrda arbetstagare i denna uppgift och att förfarandet inte är lagstridigt.

2.6.3 Beslutet om klagomålet om anlitande av inhyrd arbetskraft vid Skatteförvaltningen av riksdagens biträdande justitieombudsman

Ett klagomål framfördes om användningen av inhyrd arbetskraft i rådgivande uppgifter i Skatteförvaltningens telefonservice och riksdagens biträdande justitieombudsman gav ett beslut om det (EOAK/7302/2019) år 2020. Riksdagens biträdande justitieombudsman har i sitt beslut av den 29 december 2020 bedömt anlitande av inhyrd arbetskraft i Skatteförvaltningens telefonservice med tanke på lagstiftningen om förvaltningsverksamhet. I beslutet har uppmärksamhet riktats i synnerhet på kraven i 124 § i grundlagen på överföring av en uppgift som hör till en myndighet för att skötas av någon annan än en myndighet. Dessutom innehåller beslutet en hänvisning till kravet på lagenlighet i förvaltningen, vilket framgår av grundlagen, samt till grunderna för god förvaltning, som föreskrivs i förvaltningslagen. Beslutet av biträdande justitieombudsmannen innehåller i fråga om bedömningen av ordnandet av rådgivande telefonservice av biträdande art en hänvisning till grundlagsutskottets tolkningspraxis gällande 124 § i grundlagen.

I beslutet av biträdande justitieombudsmannen har det konstaterats att de hyrda arbetstagarna hade arbetat under Skatteförvaltningens arbetsledning och övervakning. Eftersom de inte kunde ställas inför straffrättsligt tjänsteansvar, omfattades de inte av lämplig offentlig tillsyn. Följaktligen hade de en annan ställning än personer med tjänst- och anställningsförhållande hos Skatteförvaltningen, vilka skötte samma telefonrådgivning. Biträdande justitieombudsmannen har som sin uppfattning uttalat att kraven på rättssäkerhet och god förvaltning och i synnerhet tillgodoseendet av tjänsteansvar ska tryggas genom bestämmelser, även då inhyrd arbetskraft anlitas för att sköta en offentlig förvaltningsuppgift.

Enligt beslutet av biträdande justitieombudsmannen hör även en rådgivande uppgift av biträdande art till myndighetens lagstadgade uppgifter och den är följaktligen en offentlig förvaltningsuppgift. Enligt grundlagen ska skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter i regel

höra till myndigheterna och de ska skötas av myndigheterna. Enligt beslutet av biträdande justitieombudsmannen förutsätter anlitan av inhyrd arbetskraft att lagstiftningen kompletteras med en bestämmelse som gäller det straffrättsliga tjänsteansvar som ska tillämpas på personer som arbetar som inhyrd arbetskraft vid Skatteförvaltningen då de sköter offentliga förvaltningsuppgifter. Biträdande justitieombudsmannen finner det önskvärt att grundlagsutskottet, i samband med riksdagsbehandlingen av lagpropositionen med förslag till bestämmelse, uttalar sin ståndpunkt om det finns ett behov att reglera även anlitan av inhyrd arbetskraft vid Skatteförvaltningen genom lag.

2.6.4 Bedömning av nuläget

I bestämmelserna om Skatteförvaltningen definieras de uppgifter som Skatteförvaltningen kan överföra för att skötas av en privat aktör. I lagen finns det inte uttryckliga bestämmelser om skötsel av Skatteförvaltningens uppgifter med inhyrd arbetskraft och det finns inte heller bestämmelser om att utkontraktera rådgivande uppgifter i anknytning till Skatteförvaltningens verksamhet.

Det finns ett stort antal bestämmelser om utkontraktering av offentliga förvaltningsuppgifter i lagstiftningen och de grundlagsstadgade förutsättningarna i regleringen är etablerade. Bestämmelser om att låta privata aktörer utföra rådgivande uppgifter av biträdande art till exempel inom fordonsbeskattning har utfärdats år 2006. Det finns dock endast enskilda författningar om anlitan av inhyrd arbetskraft hos myndigheter, och i lagstiftningen har ingen praxis etablerats om de förutsättningar och omständigheter som ska beaktas i regleringen kring anlitan av hyrt arbete.

Det finns bestämmelser om ställningen och rättigheterna för en hyrd arbetstagarare i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/104/EG om hyrt arbete och på nationell nivå i arbetsavtalslagen. Den allmänna lagstiftningen innehåller dock inte separata bestämmelser om ansvaret för en hyrd arbetstagarare, då hyrt arbete används av en myndighet.

Inom övriga förvaltningsområden finns det bestämmelser om anlitan av inhyrd arbetskraft till exempel i lagstiftningen kring grundande av välfärdsområden och reformen av ordnandet av social- och hälsovården samt räddningsväsendet. I 3 kap. i lagen om ordnande av social- och hälsovård (612/2021) finns det föreskrifter om anskaffning av tjänster från privata tjänsteproducenter. I enlighet med 12 § i lagen får välfärdsområdet producera social- och hälsovårdstjänster som tillhandahålls kunderna och även annat stöd som anknyter till deras användning genom att skaffa dem från privata tjänsteproducenter på grundval av avtal, om det behövs för att sköta uppgifterna på ett ändamålsenligt sätt. De tjänster som inte kan skaffas av en privat aktör har även avgränsats i lagen. I enlighet med 13 § 1 mom. i lagen tillämpas vad som föreskrivs i 12 § också på arbetskraft som välfärdsområdet skaffar av en privat tjänsteproducent för att producera social- och hälsovårdstjänster (anskaffad arbetskraft). Ett villkor är likväl att den aktuella social- och hälsovårdspersonalen står under välfärdsområdets ledning och övervakning på det sätt som avses i 1 kap. 7 § 3 mom. i arbetsavtalslagen eller på grundval av något annat avtal. I enlighet med 13 § 2 mom. i lagen om ordnande av social- och hälsovård tillämpas vad som föreskrivs i 12 § 1–3 och 5 mom. också på sådan social- och hälsovårdspersonal som ett välfärdsområde anlitar som inhyrd arbetskraft för att producera social- och hälsovårdstjänster och som inte står i arbetsavtalsförhållande till välfärdsområdet men står under välfärdsområdets ledning och övervakning på det sätt som avses i 1 kap. 7 § 3 mom. i arbetsavtalslagen (inhyrd arbetskraft). Detta innebär i praktiken att inhyrd arbetskraft kan anlitas i de liknande uppgifter som välfärdsområdet även kan utkontraktera till privata aktörer. I lagens 15 och 16 § finns det bestämmelser om avtalsvillkoren för tjänster som anskaffas och motivering av beslut. Lagens 18 § innehåller bestämmelser om skyldigheten för

en privat tjänsteleverantör. Lagens 19 § innehåller bestämmelser om tillämpningen av de allmänna förvaltningslagarna på verksamhet som bedrivs av en privat tjänsteleverantör, medan lagens 20 § reglerar det straffrättsliga tjänsteansvaret och skadeståndsansvaret. Det straffrättsliga tjänsteansvaret tillämpas även på användning av anskaffad eller inhyrd arbetskraft enligt 13 § i lagen.

Det finns bestämmelser om Transport- och kommunikationsverkets rätt att utkontraktera rådgivande uppgifter av biträdande art i telefonservice i 56 § 3 mom. i fordonsskattelagen (1281/2003). Lagen gäller överföring av en uppgift av biträdande art på en privat aktör och den innehåller inte särskilda bestämmelser om att låta inhyrd arbetskraft utföra en uppgift. I denna lag finns det dock en definition av en rådgivande uppgift av biträdande art för fordonsskatteärenden och föreskrifter om de förutsättningar som ska vara uppfyllda för att en uppgift ska kunna överföras till en privat aktör. I enlighet med lagen har Transport- och kommunikationsverket, som förfar som skatteuppbördsmyndighet, rätt att avtala att rådgivande telefonservice i anslutning till skatteuppbörden kan anförtros andra än myndigheter. Med rådgivande telefonservice avses förmedling av information till skattskyldiga om innehållet i lagstiftningen och anvisningarna om fordonsskatt, lämnande av uppgifter som gäller beskattningen av fordon ur trafik- och transportregistret samt mottagande av de skattskyldigas deklarationer, registrering av dem och vidarebefordran av dem till skattemyndigheten. På den som sköter den rådgivande telefonservicen tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar vid skötseln av uppdraget i fråga. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen. I biträdande telefonservice sköts inte uppgifter som omfattar utövning av beslutanderätt i beskattningsfrågor.

Utifrån ovan refererade beslut av riksdagens biträdande justitieombudsman kan det konstateras att möjliggörande av anlitande av inhyrd arbetskraft i uppgifter av biträdande art i telefonservicen vid Skatteförvaltningen förutsätter åtminstone en bestämmelse om de bestämmelser om straffrättsligt tjänsteansvar som ska tillämpas på personer som arbetar som hyrda arbetstagare vid Skatteförvaltningen då de sköter offentliga förvaltningsuppgifter. Med tanke på ett tydligt rättsläge är det även motiverat att utfärda bestämmelser om anlitande av inhyrd arbetskraft vid Skatteförvaltningen även till andra delar än endast i fråga om det straffrättsliga tjänsteansvaret.

3 Målsättning

Med sloandet av det skattestöd som gäller avdragbarhet för premier för en frivillig individuell pensionsförsäkring och inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal eftersträvas ökade skatteinkomster och följaktligen att de offentliga finanserna stärks. Målet med förslaget är att övergå till ett mer neutralt och enhetligt skattesystem, där frivilligt pensionssparande ännu bättre kan jämföras med övriga former av sparande.

Målet med de ändringsförslag som gäller hyrt arbete i internationell trafik är att skyldigheten att ansöka om förskottsuppbörd för en hyrd arbetstagare med anställning på ett finskt fartyg överensstämmer med skyldigheterna för en hyrd arbetstagare enligt 10 § 4 c punkten i inkomstskattelagen. Dessutom utfärdas bestämmelser som gör att deklarationsskyldigheterna för en utländsk formell juridisk arbetsgivare och en finländsk uppdragsgivare överensstämmer med skyldigheterna för en utländsk formell juridisk arbetsgivare och en finländsk uppdragsgivare för en hyrd arbetstagare enligt 10 § 4 c punkten i inkomstskattelagen. Med förslagen utökas inte skattskyldigheten för en hyrd arbetstagare på ett finskt fartyg enligt 13 § i inkomstskattelagen.

Målet med den föreslagna ändringen av påförande av förskotts innehållning är att återställa rättsläget för att motsvara den gällande lagens syfte och etablerad tillämpningspraxis samt att förenkla förfarandena för påförande av förskotts innehållning.

Ändringen av lagen om skatteuppbörd, där bestämmelsen om kvarhållande av återbäring upphävs, är en del av reformen av förfarandet för skatteuppbörd, vilken baserar sig på skrivningen i regeringsprogrammet och har som mål att göra det lättare att betala skatter och förtydliga användningen av betalningar och återbäringar. Senare ges en separat proposition om övriga reformer av skatteuppbörden, vilka genomför skrivningen i regeringsprogrammet. Genom att ändringarna genomförs i etapper säkerställs att de verkställs vid Skatteförvaltningen.

Målet med förslaget om anlitande av inhyrd arbetskraft vid Skatteförvaltningen är att anlitande av inhyrd arbetskraft för offentliga förvaltningsuppgifter vid Skatteförvaltningen föreskrivs genom lag och att Skatteförvaltningen kan anlita inhyrd arbetskraft i synnerhet i uppgifter av biträdande art i telefonservicen för att jämna ut trängseltoppar. Genom att använda inhyrd arbetskraft kan Skatteförvaltningen garantera kundservice som är förenlig med god förvaltning i telefonservicen inom rimlig tid, även då efterfrågan på service är stor. I så fall har Skatteförvaltningen inte längre något behov av att upprätthålla en reserv av tjänstemän eller påbörja ett rekryteringsförfarande för att få visstidsanställda tjänstemän för dessa uppgifter av tillfällig art.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

4.1.1 Slopandet av avdragbarheten för premier för en frivillig individuell pensionsförsäkring och inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal

I propositionen föreslås det att bestämmelserna om avdragbarheten för försäkringspremier för frivilliga individuella pensionsförsäkringar och inbetalningar enligt långsiktiga sparavtal upphävs i inkomstskattelagen. Även avdragbarheten för premier för kollektivt tilläggspensionsskydd vilka betalats av en arbetstagare slopas. I fortsättningen kan en skattskyldig inte längre dra av ovan nämnda premier och inbetalningar i sin beskattning.

Finlands lagstadgade pensionssystem är omfattande i en internationell jämförelse och dess särdrag utgörs av bristen på pensionstak. Därför finns det i Finland inte något motsvarande samhälleligt behov av att stödja frivilligt pensionssparande som i länder där det lagstadgade pensionsskyddet är svagare.

Avdragbarheten för premier för frivilligt pensionssparande innebär ett undantag för neutraliteten i beskattningen av sparande och placering. Eftersom det lagstadgade pensionssystemet redan täcker en stor del av befolkningens pensionsskydd, finns det färre grunder för ett sådant skattestöd i Finland. Dessutom har frivilligt pensionssparande en karaktär av frivilligt sparande, som har ett varierande innehåll och som är tillgängligt endast för en del av befolkningen. I Finland konkurrerade de frivilliga individuella pensionsförsäkringarna om de privata hushållens förmögenhet som en placeringsprodukt bland övriga placeringsprodukter innan deras popularitet rasade. De ändringar som föreslås i propositionen ökar beskattningens neutralitet och jämlikhet och minskar eventuella problem med anknytning till utflyttning ur landet, där endast avdragskostnaderna blir kvar i skatteinkomsterna i avgångslandet. Ett av målen med propositionen är att övergå mot ett mer neutralt och enhetligt skattesystem, där sådana skattefördelar som inte beviljas för andra sparprodukter inte längre erbjuds för frivilligt pensionssparande. Detta försvagar inte befolkningens pensionsskydd avsevärt, med det innebär

en rättvisare beskattning och fiskala fördelar. Det täckande lagstadgade pensionssystemet i Finland tryggar basnivån, varför särbehandling av frivilliga arrangemang inte är motiverat i den nuvarande omfattningen.

På grund av det stora antalet lagändringar och de övergångsbestämmelser som tillämpas på dessa har regleringen kring frivilliga individuella pensionsförsäkringar och långsiktiga sparavtal blivit en komplex helhet. De ändringar som föreslagits i denna proposition förtydligar å ena sidan beskattningen av frivilligt pensionssparande till den del som försäkringspremier och inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal inte längre är avdragbara, men å andra sidan påverkar de tidigare övergångsbestämmelserna fortfarande beskattningen av pension som betalas ut utifrån en pensionsförsäkring och utbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal och därtill finns det på grund av slopandet av avdragbarheten ett behov av att utfärda nya bestämmelser för det fall att de skattskyldiga fortsätter att göra inbetalningar till en försäkring eller ett långsiktigt sparavtal. De föreslagna ändringarna orsakar kostnader för försäkringsbolagen och övriga tjänsteleverantörer. De fördelar som eftersträvas med förslaget och som tar sig i uttryck som ökade skatteintäkter och förbättrad neutralitet i skattebehandlingen av placeringsprodukter överskrider dock bedömt som en helhet den ökade administrativa börda som orsakas för företagen på grund av förslaget. Förslagets konsekvenser för skatteintäkterna och företagets verksamhet har bedömts i avsnittet om propositionens huvudsakliga konsekvenser.

Slopandet av avdragbarheten för försäkringspremier påverkar i princip inte beskattningen av utbetalningar utifrån en frivillig individuell pensionsförsäkring eller ett långsiktigt sparavtal. Även i fortsättningen beskattas pension och utbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal som kapitalinkomst för betalningsmottagare eller som förvärvsinkomst, om försäkringspremierna en gång i tiden dragits av från förvärvsinkomsterna. Slopandet av avdragbarheten för premierna och inbetalningarna medför inte heller någon ändring av bestämmelserna om utbetalning av pension eller utbetalning enligt ett långsiktigt sparavtal. De nuvarande åldersgränserna för utbetalning av pension eller utbetalning enligt ett långsiktigt sparavtal tillämpas även framöver. Sparmedel som tagits ut i strid med de förutsättningar som föreskrivits i inkomstskattelagen beskattas förhöjt även efter att lagen trätt i kraft. Även tidigare övergångsbestämmelser som gäller utbetalning av pension eller utbetalning enligt ett långsiktigt sparavtal bibehålls i princip.

Inkomstskattelagens 54 d §, som upphävs enligt förslaget, innehåller bestämmelser om förutsättningarna för avdragbarhet för försäkringspremier. Dessa förutsättningar är av betydelse även i beskattningen av pension som betalas ut utifrån en pensionsförsäkring och utbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal. Vid utbetalning av pension eller utbetalning enligt ett långsiktigt sparavtal i strid med de föreskrivna förutsättningarna, beskattas pensionen eller utbetalningen förhöjt. Till exempel i 34 a och 34 b § i inkomstskattelagen finns det hänvisningar till 54 d §, som upphävs enligt förslaget. I detta sammanhang är avsikten dock inte att ändra beskattningen av pension och utbetalningar, varför de hänvisade punkterna i 54 d § överförs till nya 34 c §. Bestämmelserna i gällande 54 d § i inkomstskattelagen är betydelsefulla även med tanke på den partiella skattefriheten enligt 68 § 2 mom. i inkomstskattelagen för premier för en frivillig individuell pensionsförsäkring som tecknats av en arbetsgivare för en arbetstagare. I denna proposition föreslås det inga ändringar i bestämmelserna om den partiella skattefriheten för premier för en frivillig individuell pensionsförsäkring som tecknas av arbetsgivaren för en arbetstagare.

Undantagsvis är det dock möjligt att ta ut små sparmedel inom två år från det att lagen trätt i kraft utan att medlen beskattas förhöjt. Den försäkrades förhållanden, målen med sparandet, planerna samt regelbundenheten kan variera. Inflödet av sparmedel i en försäkring eller ett långsiktigt sparavtal kan ha förblivit lågt av olika orsaker. Då avdragbarheten för premier och

inbetalningar slopas efter att den föreslagna lagen trätt i kraft, torde det inte vara meningsfullt för en skattskyldig att betala premier till en pensionsförsäkring eller göra inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal, eftersom premierna och inbetalningarna inte längre får dras av i beskattningen. Följaktligen är det sannolikt att premier eller inbetalningar inte längre görs till en försäkring eller ett avtal innan den avtalsenliga åldern då utbetalningen av pension eller utbetalningen enligt ett långsiktigt sparavtal börjar. Beroende på den skattskyldiges nuvarande ålder kan tiden fram till dess att uttaget av pensionen börjar vara lång. Även om den skattskyldige inte gör nya inbetalningar, ackumuleras avkastning på sparmedlen i försäkringen eller avtalet under denna tid. Å andra sidan belastas avkastningarna av kostnaderna enligt avtalet.

Med beaktande av ovan nämnda omständigheter kan det i vissa situationer ur den skattskyldiges synvinkel anses vara orimligt att den skattskyldige inte kan ta ut sparmedel som förblivit små ur en pensionsförsäkring eller ett långsiktigt sparavtal utan förhöjningssanktion, i synnerhet om tiden till tidpunkten för uttag av pension fortfarande är lång. På grund av detta föreslås det i propositionen att sparmedel på högst 5 000 euro kan tas ut som en engångsprestation i förtid under vissa förutsättningar, utan att de uttagna medlen beskattats förhöjt.

En frivillig individuell pensionsförsäkring baserar sig på ett avtal mellan försäkringstagaren och försäkringsbolaget, vilket innehåller villkor om tidpunkterna för uttag av pension. I avtalet har försäkringstagaren bland annat förbundit sig till villkoren för utbetalning av pension, inklusive den ålder då utbetalningen av pension börjar. I regel är det möjligt att återköpa en försäkring före den pensionsålder som överenskommit i avtalet och som avses i inkomstskattelagen i enlighet med försäkringsavtalets villkor endast utifrån de grunder som anknyter till de i inkomstskattelagen föreskrivna förhållandena för en försäkrad. Uttag av medel av andra orsaker förutsätter i princip samtycke av försäkringsbolaget. Uttag av små sparmedel som en engångsprestation förutsätter även samtycke av försäkringsgivaren, även om detta inte leder till att utbetalningen beskattas förhöjt i beskattningen. Den föreslagna möjligheten att ta ut små sparmedel utan beskattningssanktioner i övergångsbestämmelsen i lagen om ändring av inkomstskattelagen förpliktar följaktligen inte en försäkringsgivare att samtycka till ett förtida återköp av en försäkring utan en grund som är förenlig med försäkringsavtalet. Det som konstaterats ovan om frivilliga individuella pensionsförsäkringar är tillämpligt även på långsiktiga sparavtal och tillhandahållare av sådana avtal.

I propositionen föreslås det även att avdragbarheten för premier som betalats av en arbetstagare för kollektivt tilläggspensionsskydd som arbetsgivaren ordnat slopas. Framöver kan arbetstagaren följaktligen inte dra av premier som denne betalat till en kollektiv pensionsförsäkring som arbetsgivaren tecknat. I propositionen föreslås inga ändringar i beskattningsbehandlingen av premier som arbetsgivaren betalat för kollektivt tilläggspensionsskydd, såsom premier för en gruppensionsförsäkring. Premier som en arbetsgivare betalat är i regel även framöver en skattefri förmån för arbetstagaren, om de lagstadgade förutsättningarna för försäkringens kollektivitet uppfylls.

Det föreslås att bestämmelserna om särskild underskottsgottgörelse upphävs i inkomstskattelagen. Den särskilda underskottsgottgörelsen gäller enbart för avdrag av premier för en frivillig individuell pensionsförsäkring och inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal i beskattningen. I fortsättningen finns det inte något behov av bestämmelser om särskild underskottsgottgörelse, eftersom ovan nämnda premier inte längre får dras av i beskattningen.

4.1.2 Skyldigheterna i anknytning till hyrt arbete på ett finskt fartyg

Anmälningförfarandet enligt 15 a § och 17 § 7 mom. i lagen om beskattningsförfarandet och skyldigheten att lämna in inkomstregisteranmälningar enligt 6 § 2 mom. 10 och 17 punkten i lagen om inkomstdatasystemet föreslås att utökas att gälla för sådan inkomst som baserar sig på inkomst som fås av en hyrd arbetstagare med anställning på ett finskt fartyg. Lagändringen åtgärdar den rådande bristen i anmälningsskyldigheten för lön och även andra uppgifter i anknytning till arbete för en hyrd arbetstagare med anställning på ett finskt fartyg eller luftfartyg samt harmoniserar även ovan nämnda anmälningsskyldigheter med uppgifterna om hyrda arbetstagare enligt 10 § 4 c punkten i inkomstskattelagen.

Det föreslås att skyldigheten att ansöka om förskottsuppbörd enligt 16 a § i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst utökas även till lön som erhållits av en hyrd arbetstagare med anställning på ett finskt fartyg enligt 13 § i inkomstskattelagen. Den föreslagna ändringen åtgärdar den brist som gäller hyrda arbetstagare enligt 13 § i inkomstskattelagen i den nuvarande regleringen och harmoniserar nuvarande praxis kring skyldigheterna för begränsat skattskyldiga hyrda arbetstagare.

4.1.3 Registrering av en begränsat skattskyldig i förskottsuppbörsregistret

Det föreslås att 25 § 3 mom. i lagen om förskottsuppbörd ändras så att även en begränsat skattskyldig med hemvist i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet kan registrera sig i förskottsuppbörsregistret. I enlighet med den nuvarande regleringen kan en begränsat skattskyldig ansöka om registrering i förskottsuppbörsregistret då den skattskyldige har ett fast driftställe i Finland eller hemvist i en stat med vilken Finland ingått ett avtal om undvikande av dubbelbeskattning.

4.1.4 Påförande av förskottsinnehållning för betalaren

I propositionens föreslås det att den förskottsinnehållning som påförs en betalare i en situation med försummelse är 40 procent av beloppet av betalningen, såvida det inte handlar om en betalning för vilken en annan förskottsinnehållningsprocent föreskrivits eller förordnats genom lag, förordning eller ett beslut av Skatteförvaltningen.

4.1.5 Slopandet av kvarhållande av återbäringar

I propositionen föreslås det att kvarhållandet av återbäringar för framtida betalningsskyldigheter slopas. På samma gång slopas de olika alternativen för kvarhållande av återbäringar och återbäringsgränserna i euro. Med slopandet av kvarhållandet av återbäringar förtydligas betalningen av skatter genom att minska användningen av skatteåterbäringar för att betala skatter. Med ändringen förtydligas och harmoniseras förfarandena för utbetalning av återbäringar av olika skatteslag.

Skatteåterbäringar av skatter på eget initiativ och andra belopp som ska återbäras återbetalas enligt förslaget till den skattskyldige utan dröjsmål efter att en skatte- eller rättelsedeklaration lämnats in eller utifrån ett beslut om återbäring. Om en skatte- eller rättelsedeklaration som gäller skatt på eget initiativ är föremål för kontrollåtgärder, betalas återbäringarna i enlighet med nuläget utan dröjsmål efter att rätten att få återbäring har utretts. Återbäringarna används för att betala skatter som förfallit till betalning innan de återbetalas till den skattskyldige på samma sätt som andra skatteåterbäringar och belopp som ska återbetalas. De övriga hindren för återbäring i lagen om förskottsuppbörd kan fortfarande begränsa utbetalningen av ett belopp som ska återbetalas till den skattskyldige.

SlopanDET av kvarhållande av återbäringar är förfasen till reformprojektet kring betalning av skatter, vilket baserar sig på skrivningen i statsminister Petteri Orpos regeringsprogram, i vilken förfarandena för utbetalning av återbäringar harmoniseras. Senare ges en separat proposition om övriga reformer av skatteuppbörden, vilka genomför skrivningen i regeringsprogrammet. Med genomförandet i etapper tryggas verkställandet av reformen vid Skatteförvaltningen.

4.1.6 Möjliggörande av anlitande av inhyrd arbetskraft i uppgifter av biträdande art i Skatteförvaltningens telefonservice och uppgifter av biträdande art i beskattningen

Det föreslås att lagen om Skatteförvaltningen ändras så att det framöver är möjligt att anlita inhyrd arbetskraft i uppgifter av biträdande art i telefonservicen vid Skatteförvaltningen och i uppgifter av biträdande art i beskattningen.

Största delen av kontakterna av Skatteförvaltningens kunder sker per telefon. Årligen inkommer omkring 2,7 miljoner samtal. Efterfrågan i telefonservicen varierar dock enligt säsongen. Anlitande av inhyrd arbetskraft vid Skatteförvaltningen är motiverat, eftersom man under de värsta trängseltopparna i telefonrådgivningen med den fasta personalresursen i Skatteförvaltningens kundtjänst inte förmår tillhandahålla telefonrådgivning och eftersom det inte är ändamålsenligt att upprätthålla resurser vid Skatteförvaltningen för att sköta trängseltoppar. Det primära målet med anlitande av inhyrd arbetskraft vid Skatteförvaltningen är att säkerställa att Skatteförvaltningens kunder får telefonrådgivning inom rimlig tid på det sätt som principerna om god förvaltning förutsätter. Hyrd arbetskraft är av särskild betydelse under de tidsperioder då efterfrågan på rådgivning är allra störst. Anlitande av inhyrd arbetskraft bidrar till att ordna Skatteförvaltningens nuvarande uppgifter. Om det är möjligt att anlita inhyrd arbetskraft, kan de arbetstagare som tjänstgör för Skatteförvaltningen sköta de mest krävande sakkunniguppgifterna, utan att det är behövligt att använda sakkunniga i uppgifter av biträdande art i telefonservicen.

Anlitande av inhyrd arbetskraft är viktigt för att jämna ut trängseltoppar i telefonrådgivningen i och med den säsongsbetingade variationen i efterfrågan i rådgivningstjänsten. Anlitande av inhyrd arbetskraft främjar tillgången till telefonrådgivning och stödjer följaktligen att grunderna för god förvaltning tillgodoses i Skatteförvaltningens telefonrådgivning. Enligt förslaget anlitas inhyrd arbetskraft endast då det är behövligt. För säkerhets skull konstateras det i den föreslagna bestämmelsen att inhyrd arbetskraft kan anlitas även i uppgifter enligt 2 b § i lagen om Skatteförvaltningen, vilka kan överföras för att skötas av en privat aktör. I detta fall kan Skatteförvaltningen på ett ändamålsenligt sätt anlita antingen inhyrd arbetskraft i de uppgifter av biträdande art som avses i lagen eller överföra uppgiften till en privat aktör baserat på ett avtal.

När Skatteförvaltningen skaffar inhyrd arbetskraft på det sätt som den föreslagna bestämmelsen möjliggör, har Skatteförvaltningen direkt lednings- och tillsynsrätt och med stöd av 1 kap. 7 § i arbetsavtalslagen har de hyrda arbetstagarna överförts till Skatteförvaltningens förfogande. Enligt förslaget tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar på personer som sköter uppgifter av biträdande art i telefonrådgivningen som inhyrd arbetskraft. Den föreslagna regleringsmodellen iakttar regleringen kring överföring av en uppgift för att skötas av en privat aktör enligt 2 b § i lagen om Skatteförvaltningen, regleringen om överföring av biträdande telefonservice för att skötas av någon annan än en myndighet i fordonsskattelagen och regleringen kring anlitande av inhyrd arbetskraft för myndighetsuppgifter enligt 13 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård. Förslaget genomför det krav som baserar sig på grundlagsutskottets etablerade praxis, enligt vilket en förutsättning för att säkerställa att kraven på att rättssäkerhet och god förvaltning tillgodoses i den bemärkelse som avses i 124 § i grundlagen är att de personer som behandlar ärenden arbetar under straffrättsligt tjänsteansvar.

För att uppfylla de krav som följer av principen om noggrann avgränsning föreslås att även en definition av biträdande telefonservice införs i lagen. Målet är att Skatteförvaltningen fortfarande kan överföra uppgifter enligt 2 b § i lagen om Skatteförvaltningen för att skötas av en privat aktör eller därtill i enlighet med den föreslagna regleringen använda inhyrda arbetstagare i dessa samma uppgifter. Utöver detta kan Skatteförvaltningen använda hyrda arbetstagare i uppgifter av biträdande art i telefonservicen. Det är dock inte möjligt att överföra uppgifter av biträdande art i telefonservicen för att skötas av en privat aktör.

För Skatteförvaltningen gäller förslaget konsekvenser tryggheten av högklassig rådgivande telefonservice och ordnandet av Skatteförvaltningens nuvarande uppgifter. Anlitande av inhyrd arbetskraft erbjuder ett flexibelt och snabbt sätt att reagera på tillfälliga behov av arbetskraft. Anlitande av inhyrd arbetskraft främjar att Skatteförvaltningens telefonservice ordnas på ett behörigt och flexibelt sätt och att tjänsten är tillgänglig i säsongsbetingade trängselsituationer. Rekrytering av fast personal för tillfälliga trängseltoppar ska inte anses vara ändamålsenligt och inte heller det primära alternativet med tanke på effektiv användning av resurserna. Även ett förfarande med rekrytering av visstidsanställda för trängselsituationer skulle belasta Skatteförvaltningen och det vore utmanande att exakt förutse behovet av arbetskraft i förväg för trängselsituationer.

Om inhyrda arbetstagare används i telefonservicen, så som under försöksperioden år 2020, ansvarar Skatteförvaltningen för att utbilda dem för uppgifterna i telefonrådgivningen. Skatteförvaltningen och bemanningsföretaget fastställer sinsemellan hurudant kunnande som krävs av en hyrd arbetstagare. Skatteförvaltningen ger hyrda arbetstagare utbildning och introduktion bland annat i handledning som tillhandahålls av Skatteförvaltningen och i användningen av informationssystemet till behövliga delar. Den inledande introduktionen kompletterar övervakningen av och stödet till en hyrd arbetstagare under arbetet. I praktiken sker detta till exempel så att en tjänsteman från Skatteförvaltningen vilken förordnats för uppgiften deltar i rådgivningssituationen och att arbetsprestationen övervakas med inspelningar av samtal. En skyldighet föreskrivs för Skatteförvaltningen att se till att hyrda arbetstagare har tillräckligt kunnande om de arbetsuppgifter som tilldelas dem.

I så fall äger arbetet rum under Skatteförvaltningens ledning och tillsyn. De hyrda arbetstagarna går tillsammans med kunderna igenom lagstiftningen och Skatteförvaltningens offentliga myndighetsanvisningar på webbplatsen skatt.fi. Följaktligen bidrar anlitandet av inhyrd arbetskraft till att de fast anställda skattetjänstemännen fokuserar på sakkunniguppgifter inom beskattningen även i säsongsbetingade trängselsituationer. Anlitandet av inhyrd arbetskraft påverkar inte kundernas rätt att på lika villkor få betjäning på finska, svenska eller samiska. Tjänsterna tryggas på så sätt det finns tillräckligt med rådgivningsmedarbetare i telefonserierna på olika språk, antingen tjänstemän från Skatteförvaltningen eller hyrda arbetstagare.

Bestämmelserna om överföring av en offentlig förvaltningsuppgift enligt 124 § i grundlagen har i fråga om anlitande av inhyrd arbetskraft beaktats i propositionen genom att definiera de uppgifter av biträdande art i telefonservicen som man låter inhyrd arbetskraft utföra och reglera en hyrd arbetstagares tjänsteansvar, då han eller hon sköter en uppgift av biträdande art i telefonservicen. Eftersom inhyrd arbetskraft förfar under Skatteförvaltningens arbetsledning, ansvarar Skatteförvaltningen för att de allmänna förvaltningslagarna iaktas även då den anlitar inhyrd arbetskraft. Anlitandet av inhyrd arbetskraft överför inte en uppgift från Skatteförvaltningen till en privat aktör och rättsskyddet för Skatteförvaltningens kunder tillgodoses vid uppgifter av biträdande art som utförs i telefonservicen med inhyrd arbetskraft på samma sätt som i Skatteförvaltningens övriga uppgifter. Anlitande av inhyrd arbetskraft omfattas av samma rättsliga särdrag som då en offentlig förvaltningsuppgift anförtros någon annan än en myndighet. Uppgiften sköts då av andra än personer med ett anställningsförhållande

gentemot myndigheten. En hyrd arbetstagare handlar dock under Skatteförvaltningens arbetsledning, varvid anlitande av inhyrd arbetskraft inte kan jämföras med arbete som man låter utföra med som en köpt tjänst.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

4.2.1 Konsekvenser för de offentliga finanserna

4.2.1.1 Allmänt om konsekvensbedömningen

I propositionen har de föreslagna ändringarnas konsekvenser i huvudsak bedömts med den HVSR-mikrosimuleringsmodell som administreras av Skatteförvaltningen.

De ändringar som föreslagits i propositionen bedöms även påverka de privata hushållens och samfundens ekonomiska verksamhet, varför ändringarna är förknippade även med indirekta konsekvenser. Ändringar i den ekonomiska verksamheten påverkar enligt bedömning intäkterna av olika skatter och avgifter. Dessutom kan de bedömas påverka de offentliga utgifterna, såsom sysselsättningsrelaterade utgifter och pensionsutgifter. De indirekta konsekvenserna är dock svåra att bedöma, och det har inte varit möjligt att inkludera dessa i de ekonomiska konsekvenser som lagts fram i denna proposition.

Enligt bedömning är konsekvenserna för skatteintäkterna små med anledning av de lagändringar som föreslagits i propositionen vilka gäller förskottsuppbörsregistrering av begränsat skattskyldiga, påförande av förskottsinnehållning för betalaren, slopande av kvarhållande av skatteåterbäringar och möjliggörande av anlitande av inhyrd arbetskraft i Skatteförvaltningens rådgivande telefonservice och i utgifter av biträdande art i beskattningen.

4.2.1.2 Slopandet av avdragbarheten för premier för en frivillig individuell pensionsförsäkring och inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal

I propositionen föreslås det att avdragbarheten slopas för premier för frivilliga individuella pensionsförsäkringar och inbetalningar enligt långsiktiga sparavtal samt premier för kollektivt tilläggspensionsskydd vilka betalats av arbetstagaren. Det föreslagna slopandet av avdragbarheten för premierna och inbetalningarna bedöms öka skatteintäkterna statistiskt år 2027 med omkring 37 miljoner euro. Andelen av premierna för frivilliga individuella pensionsförsäkringar och inbetalningarna enligt långsiktiga sparavtal av det totala beloppet är 35,5 miljoner euro och andelen för premier för kollektivt tilläggspensionsskydd vilka betalats av en arbetstagare är 1,5 miljoner euro. Enligt uppskattning ökar statens skatteintäkter med omkring 36 miljoner euro, varav andelen för förvärvsinkomstskatterna är 22 miljoner euro och skatten på kapitalinkomster 14 miljoner euro. Enligt uppskattning ökar kommunernas skatteinkomster med omkring 1 miljon euro. Ändringarnas konsekvens för församlingarnas och Folkpensionsanstaltens skatteintäkter uppskattas vara liten.

I propositionen föreslås det dessutom att de medel som flutit in till en frivillig individuell pensionsförsäkring och ett långsiktigt sparavtal kan tas ut som en engångsprestation under två år från det att lagen träder i kraft utan att prestationen beskattas förhöjt, om beloppet av de sparmedel som flutit in till försäkringen eller avtalet, med beaktande av avkastningen, inte överstiger 5 000 euro. Förtida uttag av små sparmedel förutsätter samtycke av försäkringsbolaget eller tillhandahållaren av ett långsiktigt sparavtal, eftersom avtalsvillkoren inte innehåller någon överenskommelse om en grund för förtida uttag av sådana sparmedel.

Om det förmodas att försäkringsbolagen eller leverantörerna av långsiktiga sparavtal samtycker till förtida uttag av sparmedel till ett belopp av högst 5 000 euro, ökar intäkterna av förtjänst- och kapitalinkomstskatt med uppskattningsvis omkring 20 miljoner euro per år. I uppskattningen förmodas det att omkring hälften av de frivilliga individuella pensionsförsäkringar och långsiktiga sparavtal som omkring 120 000 privatpersoner har tecknat och vars sparkapital inte överskrider 5 000 euro tas ut inom den föreslagna perioden på två år. Dessa sparmedel uppgår till sammanlagt omkring 120 miljoner euro och de långsiktiga sparavtalen står för omkring 6 miljoner euro av detta belopp.

År 2027 är statens andel av ovan nämnda tillägg i skatteinkomsterna 18 miljoner euro (inkomstskatt på kapitalinkomst till ett belopp av 13 miljoner euro och progressiv förvärvsinkomstskatt till ett belopp av 5 miljoner euro), medan kommunernas andel är 1,5 miljoner euro, församlingarnas andel 0,25 miljoner euro och Folkpensionsanstaltens andel 0,25 miljoner euro. Eftersom uttag enligt långsiktiga sparavtal i sin helhet beskattas som kapitalinkomst och uttag ur pensionsförsäkringarna delvis som förvärvsinkomst och delvis som kapitalinkomst, har man i uppskattningen förmodat att 75 procent av alla uttagna belopp under 5 000 euro är kapitalinkomst, medan 25 procent är förvärvsinkomst. Uppgången i skatteintäkterna av engångskaraktär år 2028 skulle i fråga om storleksklass och fördelningen mellan olika skattetagare vara samma som år 2027. De förmodanden som ligger till grund för uppskattningen är förknippade med avsevärd osäkerhet.

Följaktligen uppskattas det att de i propositionen föreslagna ändringarna av bestämmelserna om frivilligt pensionssparande ökar skatteinkomsterna år 2027 med sammanlagt omkring 57 miljoner euro, även med beaktande av uppskattningen i anknytning till det förtida uttaget av små sparmedel. Enligt uppskattning ökar statens skatteintäkter med omkring 54 miljoner euro, varav andelen för förvärvsinkomstskatterna är 27 miljoner euro och skatten på kapitalinkomster 27 miljoner euro. Enligt uppskattning ökar kommunernas skatteinkomster med omkring 2,5 miljoner euro. Ändringarnas konsekvens för församlingarnas och Folkpensionsanstaltens skatteinkomster uppskattas vara sammanlagt 0,5 miljoner euro.

Kompensering av skatteintäktsändringen till kommunerna

I enlighet med regeringsprogrammet kompenseras ändringarna i skatteinkomsterna för kommunerna till nettobelopp. De ändringar som föreslagits i denna proposition för år 2027 i bestämmelserna om frivilligt pensionssparande ökar kommunernas skatteinkomster med sammanlagt 2,5 miljoner euro. Slopandet av avdragsrätten för premier till frivillig individuell pensionsförsäkring, inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal samt de premier för kollektivt tilläggspensionsskydd vilka betalats av arbetstagaren står sammanlagt för en ökning av kommunernas skatteinkomster med cirka 1 miljon euro. Kompenseringen av ändringarna av grunderna för förvärvsinkomstskatten genomförs via anslagsmomentet i statsbudgeten.

4.2.1.3 Skyldigheterna i anknytning till hyrt arbete på ett finskt fartyg

Utökandet av skyldigheten att lämna uppgifter enligt lagen om beskattningsförfarande och skyldigheten att lämna in anmälningar till inkomstregistret enligt lagen om inkomstdatasystemet till att gälla inkomst som fåtts av en hyrd arbetstagare med anställning på ett finskt fartyg och andra uppgifter om arbetet samt skyldigheten att ansöka om förskottsuppbörd enligt lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst bedöms förbättra Skatteförvaltningens tillgång till uppgifter om denna grupp av personer och därmed öka beloppet av de skatteinkomster som flyter in från arbetstagarna.

Utifrån Skatteförvaltningens beskattningsuppgifter är det inte möjligt att få information om antalet arbetstagare som är föremål för ändringen, de inkomster som de fått eller om hur mycket skatt de hittills betalat till Finland. Antalet personer kan dock uppskattas utifrån de uppgifter som fås om de A1-intyg som beviljats till arbetstagarna från Pensionskyddscentralen. Enligt dessa uppgifter har intyg årligen beviljats till omkring 235 arbetstagare som tjänstgjort för ett finskt flygbolag eller arbetat på ett finskt fartyg och inte har finskt medborgarskap eller inte har hemvist i Finland. Ett A1-intyg beviljas för högst två år åt gången. Uppgifterna om antalet intyg innehåller inte någon specifikation om antalet hyrda arbetstagare som arbetar på ett fartyg, utan antalet omfattar även arbetstagare som tjänstgör på ett fartyg för trafikoperatören eller en underleverantör. Utifrån Pensionskyddscentralens uppgifter är det inte heller möjligt att dra någon slutsats om arbetstagarens skattskyldighetsställning. De arbetstagare som omfattas av ovan nämnda siffra kan dock uppskattas utgöras av i huvudsak begränsat skattskyldiga i Finland.

Konsekvensen av ändringen för skatteintäkterna är beroende av det antal personer som omfattas av ändringen och som inte tidigare deklarerat sina inkomster till Skatteförvaltningen och inte heller betalat skatt på sina inkomster till Finland. Eftersom ingen uppskattning om dessa uppgifter är tillgänglig, är det inte möjligt att lägga fram något belopp i euro för konsekvensen för skatteintäkterna. Med beaktande av att det antal personer som omfattas av ändringen sannolikt är litet, kan konsekvensen för skatteintäkterna uppskattas vara positiv, men dock liten. Konsekvensen av ändringen för enskilda personer beror på hur mycket skatt de betalat tidigare och om detta på något sätt beaktats i beloppet av deras löneinkomst.

4.2.2 Konsekvenser för skattskyldiga

4.2.2.1 Slopandet av avdragbarheten för premier för en frivillig individuell pensionsförsäkring och inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal

Konsekvenser för de skattskyldigas pensionssparande och pensioneringsbeslut

Slopandet av avdragbarheten för premier för en frivillig individuell pensionsförsäkring och en inbetalning enligt ett långsiktigt sparavtal innebär att de skattskyldiga i fortsättningen inte får någon skattefördel av att göra inbetalningar till dessa försäkringar eller avtal. Följaktligen försvinner det skattemässiga incitamentet för de skattskyldiga att göra extra betalningar, varför det kan förmodas att de skattskyldiga övergår till att placera de medel som de tidigare använt till premier för en skattestödd pensionsförsäkring till andra produkter som till största del har flexibla villkor eller att de använder medlen till annan konsumtion.

Trots slopandet av avdragbarheten för premierna förblir villkoren för de gällande frivilliga individuella pensionsförsäkringarna och långsiktiga sparavtalen oförändrade. Utbetalningar av pension eller utbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal kan börja först då den försäkrade eller den som är berättigad till medlen uppnår den ålder som överenskommit i avtalet. Beroende på den försäkrades nuvarande ålder kan tiden fram till dess att utbetalningen av pensionen börjar vara lång. Om inga fler inbetalningar görs till en försäkring efter att avdragbarheten slopas, blir beloppet av den tilläggspension som betalas ut ur en frivillig försäkring i sinom tid lägre än planerat. Dock finns största delen av sparmedlen i pensionsförsäkringarna i placeringsbundna försäkringar och det pensionsbelopp som i sinom tid betalas ut ur dessa beror på de placeringsobjekt som valts till försäkringen och deras värdeutveckling.

Det är dock sannolikt att de skattskyldiga efter den föreslagna lagändringen övergår till att spara även i andra sparprodukter. Dessutom bör det noteras att betalningen av premier till frivilliga

individuella pensionsförsäkringar och inbetalningar enligt långsiktiga sparavtal även fram till nu baserat sig på egen prövning av de skattskyldiga. Följaktligen är det möjligt att de skattskyldiga har gjort eller låtit bli att göra inbetalningar till försäkringar enligt de egna planerna eller förhållandena, antingen regelbundet eller med oregelbundna mellanrum. Propositionen kan ha en ringa minskande konsekvens för de skattskyldigas sparande, om de skattskyldiga använder de medel som sparas av uteblivna försäkringspremier för konsumtion, i stället för att använda dem för ersättande placeringsprodukter.

Propositionen bedöms inte ha konsekvenser för de skattskyldigas pensioneringsbeslut och tidpunkten för dessa, eftersom inga ändringar görs i pensionsåldern för de gällande försäkringarna. I propositionen föreslås det även en möjlighet att ta ut små sparmedel på högst 5 000 euro i förtid, utan att utbetalningen beskattas förhöjt. Eftersom det handlar om små sparbelopp, bedöms den föreslagna möjligheten inte ha någon konsekvens för de skattskyldigas pensioneringsbeslut eller i övrigt på pensionssparandet.

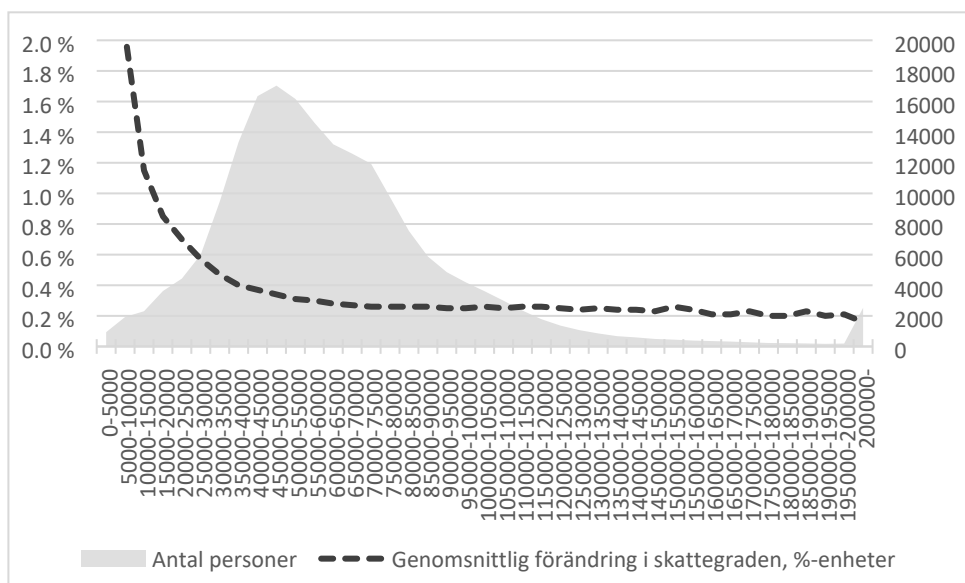
Slopandet av avdragbarheten för premier för en frivillig individuell pensionsförsäkring och inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal kan försvaga privatpersonernas möjligheter att ackumulera inkomst för pensionstiden. I nuläget drar drygt 190 000 personer nytta av detta skatteavdrag, vilket innebär att de årligen haft tillgång till omkring 40 miljoner euro mer för pensionsbesparingar. Det bör dock noteras att antalet personer som dragit nytta av avdragen har minskat med omkring 10 000 personer under de senaste åren och att avdragens totala belopp har minskat med omkring 10 miljoner euro årligen.

Slopandet av avdragsrätten leder till att de medel som är tillgängliga för pensionssparande minskar, även om spararen placerar medlen i andra alternativa placeringsprodukter. Detta beror på att slopandet av skatteavdraget minskar det penningbelopp som är tillgängligt för besparingar, vilket på lång sikt minskar pensionssparkapitalet och följaktligen inkomsterna under pensionstiden. Konsekvenserna av slopandet av avdragsrätten ska bedömas med hänsyn till dess konsekvenser för individernas ekonomiska situation under pensionstiden och till hur de kan kompensera denna ändring med andra former av sparande.

Konsekvenser för beskattningen av de skattskyldiga

Den föreslagna ändringen om att slopa avdragbarheten för premier för en frivillig individuell pensionsförsäkring och inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal skärper beskattningen av betalarna jämfört med nuläget, där premierna och inbetalningarna är avdragbara i inkomstbeskattningen.

I figuren nedan visas en uppskattning av den genomsnittliga ändringen av skattegraden enligt inkomstklasser på 5 000 euro, vilken räknats utifrån det totala underlaget för personbeskattningen, då avdragbarheten för premier för en frivillig individuell pensionsförsäkring och inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal slopas. Den genomsnittliga medianskärpningen är omkring 0,25 procentenheter och den genomsnittliga skärpningen omkring 0,4 procentenheter. Ändringen bedöms beröra omkring 195 000 personer, vars genomsnittliga bruttoinkomster är omkring 65 000 euro per år. Det ser ut som om att det i den inledande delen av inkomstfördelningen finns personer vars beskattning kalkylmässigt skärps med i snitt upp till hela 9 procentenheter. Det är sannolikt att premierna i dessa fall betalats från skattefria inkomster eller annan egendom som inte syns i inkomstuppgifterna för personbeskattningen. Det är även möjligt att den försäkrades make gjort betalningarna. I dessa fall kan skatternas ändring i förhållande till bruttoinkomsterna se ut att vara större än i verkligheten.

I tabellen nedan visas ändringens beskattningsskärpande konsekvens enligt inkomstklass.

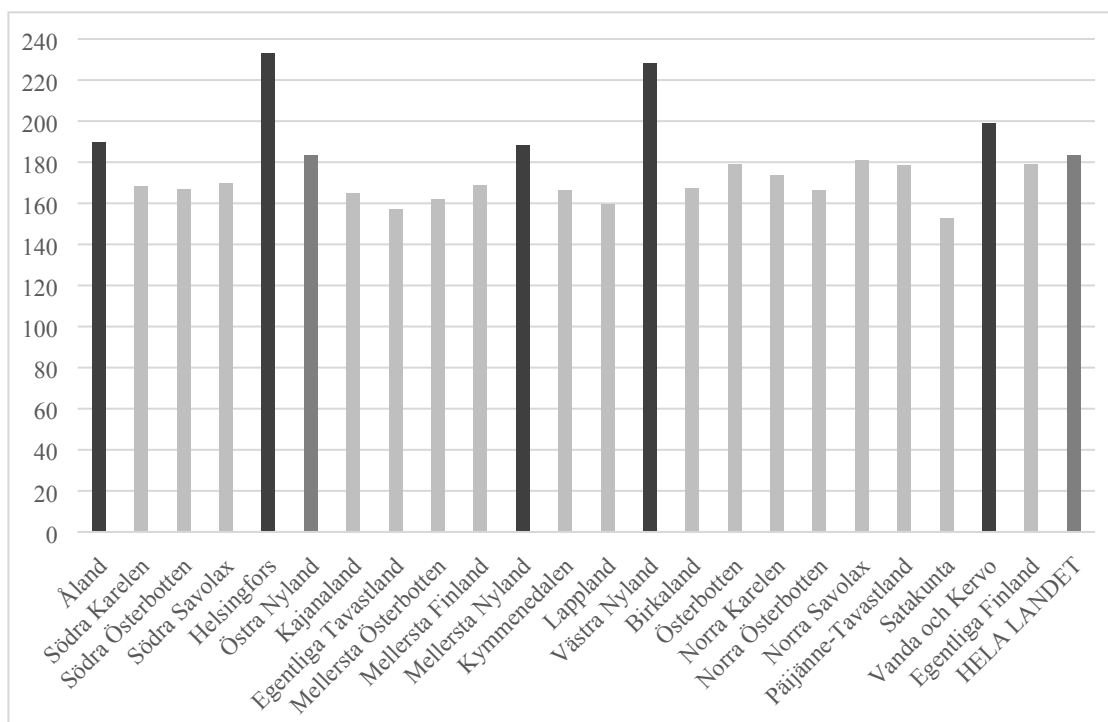
Inkomstklass, euro/år	Skatteändring, euro/år	Genomsnittlig ändring av skatterna, euro/år
0–1 000	14 930	49
1 000–2 000	22 936	144
2 000–3 000	29 303	170
3 000–4 000	23 495	159
4 000–5 000	27 662	137
5 000–6 000	47 554	139
6 000–7 000	65 762	140
7 000–8 000	62 158	153
8 000–9 000	59 813	148
9 000–10 000	52 613	150
10 000–11 000	56 555	148
11 000–12 000	70 088	145
12 000–13 000	61 018	131
13 000–14 000	65 088	134
14 000–15 000	82 787	143
15 000–20 000	538 122	146
20 000–30 000	1 653 402	136
30 000–40 000	3 457 418	137

Inkomstklass, euro/år	Skatteändring, euro/år	Genomsnittlig ändring av skatterna, euro/år
40 000–50 000	5 305 946	157
50 000–60 000	5 104 155	164
60 000–70 000	4 519 146	173
70 000–80 000	4 213 576	192
80 000–90 000	2 930 932	218
90 000–100 000	2 134 687	234
100 000–150 000	4 427 237	287
150 000–200 000	985 017	377
200 000–300 000	581 718	433
300 000–400 000	186 330	492
400 000–500 000	73 243	485
500 000–	147 310	513

Granskat enligt inkomsttagargrupp riktar sig ändringens beskattningsskärpande konsekvens i huvudsak på löntagare och företagare. De största genomsnittliga skatteskärpningarna på grund av ändringen riktar sig på mottagare av kapitalinkomst och företagare. Tabellen nedan redogör för ändringens skatteintäktskonsekvenser enligt inkomsttagargrupp.

Inkomsttagargrupp	Miljoner euro	Euro/person
Pensionär	0,9	145
Kapitalinkomsttagare	0,9	301
Löntagare	31,3	180
Arbetslös	0,6	159
Företagare	2,9	224
Övriga	0,3	149
Totalt	37	183

Den föreslagna ändringens konsekvenser för de skattskyldiga varierar något enligt område. På en nivå som omspannar hela landet och i Östra Nylands välfärdsområde bedöms det att beskattningen skärps med i snitt 183 euro. Beskattningen skärps mer än i snitt i Helsingfors, Mellersta Nylands, Västra Nylands och Vanda och Kervo välfärdsområden samt i landskapet Åland. I övriga välfärdsområden skärps beskattningen mindre än i snitt. I figuren nedan visas de genomsnittliga förändringarna enligt område.

Granskat enligt åldersgrupp riktar sig knappt 80 procent av ändringens skatteintäktskonsekvens på personer i åldern 45–62 år. Tabellen nedan redogör för hur ändringen riktas enligt åldersgrupp.

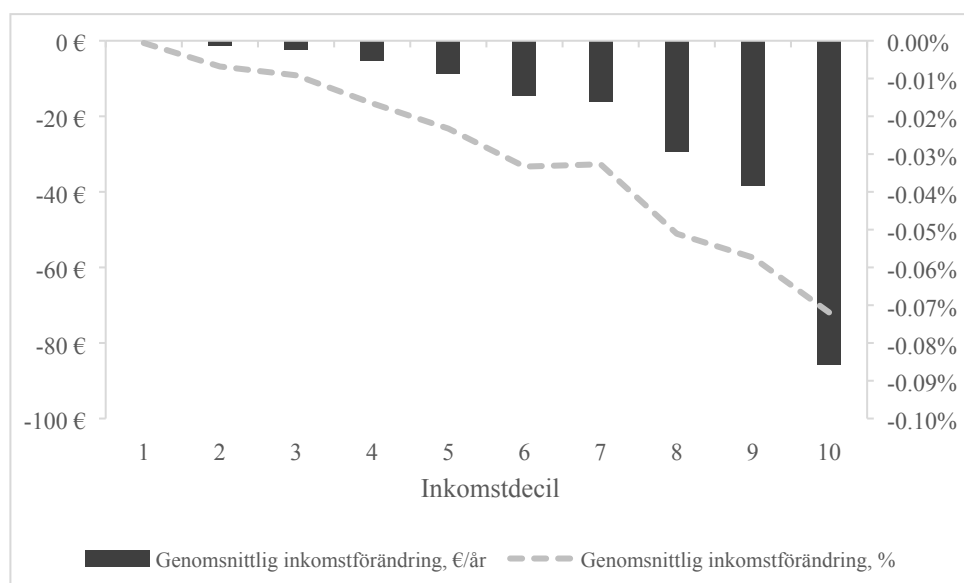
Åldersgrup p	Andel av skattekonsekvensen, %
0–17	0,00
18–24	0,04
25–44	14,64
45–62	78,79
>62	6,53

Konsekvenser för inkomstfördelningen

Den föreslagna ändringen har en konsekvens för inkomstfördelningen mellan olika personer. Förändringen i inkomstskillnaderna mäts med Gini-koefficienten. Gini-koefficienten är en indikator som beskriver fördelningen av de inkomster som är tillgängliga för de privata hushållen med värden mellan 0 och 100. Ju högre indikatorvärde, desto större inkomstskillnader. I Finland är inkomstskillnaderna små jämfört med till exempel övriga OECD-länder, men inkomstskillnaderna har ökat avsevärt från nivån i början av 1990-talet. Den senaste granskningen av inkomstskillnaderna av Statistikcentralen utifrån uppgifterna i

totalstatistiken över inkomstfördelningen är från år 2022. Värdet på Gini-koefficienten, som beskriver inkomstskillnaderna, var 28,6, vilket är 0,5 procentenheter mindre än ett år tidigare.

Figuren nedan innehåller en sammanställning av de sammantagna konsekvenserna enligt inkomstdecil av ändringsförslaget om att slopa avdragbarheten för premier för en frivillig individuell pensionsförsäkring och inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal. Figuren redogör för att beskattningen skärps i alla inkomstdeciler. Såväl i euro som proportionellt är konsekvensen störst i inkomstdecil 10, det vill säga i privata hushåll med stora inkomster. De ändringar som visas i figurerna har räknats med de ekvivalenta inkomsterna för privata hushåll enligt OECD:s modifierade ekvivalensskala.

Mätt med Gini-koefficienten är konsekvensen av förslaget i denna proposition om att slopa avdragbarheten för premier för en frivillig individuell pensionsförsäkring och inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal för inkomstfördelningen -0,01 procentenheter, det vill säga att åtgärden reducerar inkomstskillnaderna något.

Sysselsättningskonsekvenser

Den föreslagna ändringens konsekvens för sysselsättningen kan kalkylmässigt uppskattas genom att estimeras ändringarnas konsekvens för den så kallade sysselsättningsskattegraden och genom att dra nytta av estimaten över sysselsättningselasticitet i forskningslitteraturen. Förslaget om slopande av avdragbarheten för premier för en frivillig individuell pensionsförsäkring och inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal i denna proposition bedöms höja sysselsättningsskattegraden något. Bedömningen av sysselsättningskonsekvenserna baserar sig på en simulering med SISU-mikrosimuleringsmodellen av förändringarna i sysselsättningsskattegraderna för personerna. Med sysselsättningsskattegrad avses den andel av löneinkomsterna som går till förvärvsinkomstskatter, försäkringspremier av skattekaraktär och inkomstöverföringar av löneinkomsterna då en arbetslös person sysselsätts. Konsekvensen av den ändring som föreslagits i denna proposition för förvärvsinkomstskatterna uppkommer via den särskilda underskottsgottgårelsen. Eftersom de arbetslösa personernas löneinkomster inte

syns, har dessa sysselsättningslöner beaktats med en lineär regressionsmodell. Metoderna har beskrivits närmare av bland annat Kärkkäinen och Tervola (2018)⁵. Det finns många studier om elasticiteten i utbudet av arbetskraft, det vill säga hur utbudet av arbetskraft reagerar på förändringar i incitamenten till sysselsättning. Utifrån 35 studier drog Lundberg och Norell (2020)⁶ en slutsats om att politikrelevansen för elasticiteten för hela populationen låg mellan 0,1 och 0,2. Jäntti et al. (2015)⁷ bedömde att deltagandelasticiteten i Finland var 0,17, som har tillämpats i bedömningen av sysselsättningskonsekvenserna av de aktuella förslagen. Sysselsättningsförändringen har räknats genom att multiplicera antalet sysselsatta med förändringen i sysselsättningsskattegraden och den tillämpade elasticiteten. Den sammantagna konsekvensen av den nu föreslagna ändringen kan bedömas minska antalet sysselsatta något.

Andelen sysselsatta av arbetskraften	Arbetskraft	Förändring i sysselsättningsskattegraden	Elasticitet	Ändringen i antalet sysselsatta
0,77	3 132 000	0,00043	0,17	-177

Könskonsekvenser

Inkomstbeskattningen baserar sig på beskattning av inkomster och beskattningen verkställs på samma sätt oberoende av könet, varför konsekvenserna av förslaget om att slopa avdragbarheten för premier för en frivillig individuell pensionsförsäkring och inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal i denna proposition inte är beroende av könet. Enligt uppskattning riktar sig omkring 46,8 procent av den totala skatteintäktskonsekvensen av den nu föreslagna ändringen på män och 53,2 procent på kvinnor. Konsekvensernas inriktning är en följd av fördelningen av förvärvs- och kapitalinkomster och de placeringsinstrument som är föremål för ändringarna mellan könen.

Konsekvenser för tillgodoseendet av de grundläggande fri- och rättigheterna

Det föreslagna slopanDET av avdragbarheten för premier för en frivillig individuell pensionsförsäkring och inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal har konsekvenser för sparandet och placeringen för de personer som gjort inbetalningar till de nämnda försäkringarna eller avtalen. Avsnittet om motiveringarna till lagstiftningsordningen i propositionen innehåller en granskning av lagförslagets förhållande till det egendomsskydd som tryggas i 15 § i grundlagen. På samma gång framlyfts även konsekvenserna av slopanDET av avdragbarheten för premier och inbetalningar för skyddet för berättigade förväntningar för personer som ingått ett avtal om pensionsförsäkring eller ett långsiktigt sparavtal.

4.2.2.2 Påförande av förskottsinnehållning för betalaren

Den föreslagna ändringen av bestämmelsen om påförande av förskottsinnehållning för betalaren innebär att uteblivna förskottsinnehållningar, till exempel på löner, påförs för betalaren enligt

⁵ Kärkkäinen, O., & Tervola, J. (2018). Talouspolitiikan vaikutukset tuloeroihin ja työllisyyteen 2015–2018.

⁶ Lundberg, J., & Norell, J. (2020). Taxes, benefits and labour force participation: A survey of the quasiexperimental literature. *Journal of the Finnish Economic Association*, 1(1), 60–77.

⁷ Jäntti, M., Pirttilä, J., & Selin, H. (2015). Estimating labour supply elasticities based on cross-country micro data: A bridge between micro and macro estimates?. *Journal of Public Economics*, 127, 87–99.

tidigare praxis alltid till 40 procent, och för vissa andra inkomster enligt de särskilt föreskrivna schablonmässiga procentsatserna. Detta ökar betalarens betalningsskyldighet jämfört med den beräkningsmetod som fastställts i högsta förvaltningsdomstolens beslut. På grund av ändringen räknas även den skatteförhöjning och den dröjsmålsränta som räknas på förskottsinnehållning i enlighet med tidigare praxis på ett schematiskt belopp.

Den föreslagna ändringen kan inte anses vara orimlig för betalarna, eftersom påförande av förskottsinnehållning gäller försummelse av betalarens skyldigheter. I fråga om skattekapitalet lindras ändringens betydelse av att betalningsskyldigheten liksom för närvarande justeras så att den svarar mot beloppet av den skatt som betalningsmottagaren ska betala på betalningen efter att ett beskattningsbeslut om den aktuella betalningen fattats för betalningsmottagaren. Dessutom slopas betalningsskyldigheten i takt med att betalaren betalar de skatter som han eller hon ålagts att betala.

Användning av en schematisk förskottsinnehållningsprocent i påförande av icke-verkställda förskottsinnehållningar gör beskattningen förutsägbar och enhetlig för betalaren, då icke-verkställd förskottsinnehållning påförs för betalning på samma sätt för alla betalare.

Den föreslagna ändringen har inte någon direkt konsekvens för beskattningen av betalningsmottagaren. I och med den föreslagna ändringen undviks dock att man i samband med påförande av förskottsinnehållning till betalaren ska ge sådana uppgifter om beskattningen av betalningsmottagarna vilka är sekretessbelagda beskattningsuppgifter.

4.2.2.3 Slopandet av kvarhållande av återbäringar

Efter att kvarhållandet av återbäringar slopats kan de skattskyldiga inte längre undvika penningrörelse fram och tillbaka mellan Skatteförvaltningen och den skattskyldige i en situation där den skattskyldige har såväl skatter att betala som skatter på eget initiativ som ska återbetalas. De skattskyldiga ska betala skatter på eget initiativ enligt deklARATIONERNA före förfallodagen, oberoende av eventuella belopp som ska återbetalas.

Ändringen bedöms i viss mån öka penningrörelsen mellan Skatteförvaltningen och de skattskyldiga. De kostnader som orsakas av detta och den administrativa bördan för de skattskyldiga bedöms dock vara små.

I och med slopandet av återbäringsalternativen återbetalas kvarhållna återbäringar till uppskattningsvis omkring 13 000 skattskyldiga då lagen träder i kraft. För de skattskyldiga som valt alternativet med återbäring efter följande allmänna förfallodag återbetalas icke-använda betalningar som gjorts efter att lagen trätt i kraft inte längre automatiskt efter den allmänna förfallodagen. Slopandet av alternativet ökar antalet begäranden om återbetalning något.

Slopandet av kvarhållande av återbäringar påverkar i synnerhet företagen, som för närvarande dragit nytta av kvarhållande av återbäringar. Personkunder och andra grupper av skattskyldiga har haft ett litet behov av att hålla kvar återbäringar. Slopandet av kvarhållande av återbäringar förtydligar generellt betalningen av skatter och minskar eventuella oklarheter i anknytning till betalningen även ur den skattskyldiges synvinkel.

4.2.2.4 Möjliggörande av anlåtande av inhyrd arbetskraft i uppgifter av biträdande art i telefonservicen och uppgifter av biträdande art i beskattningen

För Skatteförvaltningens kunder tryggar anlåtandet av inhyrd arbetskraft i uppgifter av biträdande art i Skatteförvaltningens telefonservice deras möjligheter att få den rådgivningstjänst som de behöver inom rimlig tid även under trängseltoppar.

I och med att Skatteförvaltningen låter inhyrd arbetskraft utföra uppgifter av biträdande art enligt 2 b § i lagen om Skatteförvaltningen i stället för Skatteförvaltningens ordinarie personal effektiviseras och påskyndas även förfarandena för Skatteförvaltningens kunder.

4.2.3 Konsekvenser för företag

4.2.3.1 Slopandet av avdragbarheten för premier för en frivillig individuell pensionsförsäkring och inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal

Konsekvenserna av slopandet av avdragbarheten för en frivillig individuell pensionsförsäkring för företagsverksamhet hänför sig främst till dem som tillhandahåller försäkringar, det vill säga livförsäkringsbolagen. Enligt uppskattning finns det omkring tio sådana försäkringsbolag i Finland. Långsiktiga sparavtal kan å sin sida erbjudas av kreditinstitut, placeringstjänstföretag och fondbolag, som skulle påverkas av avskaffandet av avdragsrätten för inbetalningar. Försäljningen av nya försäkringar och långsiktiga sparavtal har varit väldigt låg efter 2013 års ändring av förutsättningarna för avdragbarhet för premier och inbetalningar. Numera marknadsför försäkringsbolagen och andra tjänsteleverantörer inte frivilliga individuella pensionsförsäkringar och långsiktiga sparavtal som en form av pensionssparande och en del av bolagen har helt dragit bort de nämnda produkterna från sitt urval av sparprodukter till salu. För närvarande erbjuds andra mer flexibla placeringsprodukter, såsom fondplaceringar, aktiesparkonton eller placeringsförsäkringar, som objekt för långtidssparande till privatpersoner. Följaktligen bedöms de föreslagna ändringarna inte ha avsevärda konsekvenser för marknaden för nya sparproduktskunder.

Även om nya frivilliga individuella pensionsförsäkringar eller långsiktiga sparavtal inte ingåtts i nämnvärd grad under de senaste tio åren, sparas fortfarande avsevärda belopp i de pensionsförsäkringar och avtal som tecknats tidigare. Slopandet av rätten till skatteavdrag leder sannolikt till att de försäkrade inte längre betalar premier till en försäkring. Ur livförsäkringsbolagens synvinkel innebär detta att kundernas inbetalningar till de gällande försäkringarna upphör. Denna ändring innebär en utmatning för livförsäkringsbolagen att erbjuda ersättande produkter, med vilka de kan behålla sin kundkrets och sin marknadsandel. I sig finns det flera ersättande placeringsprodukter som lämpar sig för sparande och ersätter frivilliga individuella pensionsförsäkringar, vilka livförsäkringsbolagen eller bolag som hör till samma finanskoncern kan erbjuda sina kunder. För närvarande kan de som betalat premier för en pensionsförsäkring eller gjort inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal i fortsättningen övergå till att spara i en annan placeringsprodukt eller använda de medel som inte använts för premier eller inbetalningar till konsumtion. Den föreslagna ändringens konsekvens för utbudet av produkter som är avsedda för sparande bedöms i sin helhet vara liten även i denna utsträckning. Efterfrågan på andra placeringsprodukter kan dock bedömas öka i viss mån, då inbetalningarna i existerande frivilliga individuella pensionsförsäkringar eller långsiktiga sparavtal upphör efter att avdragbarheten för premierna och inbetalningarna slopas.

Slopandet av avdragbarheten för premierna och inbetalningarna orsakar ett behov av att informera kunderna om lagändringen och dess konsekvenser för tillhandahållarna av frivilliga individuella pensionsförsäkringar och långsiktiga sparavtal. Informationen om lagändringen

och besvarande av kundförfrågningar som gäller ändringen kan i viss mån orsaka extra arbete för företagen, dock med beaktande av att företagen även i övrigt ger sina kunder information om aktuella ärenden och ändringar som gäller de försäkringar som kunderna tecknat.

I propositionen föreslås det att de skattskyldiga har en möjlighet till ett förtida uttag av sparmedel på högst 5 000 euro som flutit in i en frivillig individuell pensionsförsäkring eller ett långsiktigt sparavtal i form av en utbetalning av engångskaraktär, utan att utbetalningen beskattas förhöjt. Förtida uttag av medel är möjligt i de försäkringsavtal som ingåtts utifrån grunder som anknyter till den försäkrades förhållanden enligt föreskrifterna i 54 d § 2 mom. 1 punkten i inkomstskattelagen, vilka inte omfattar någon möjlighet att ta ut små sparmedel som en engångsprestation. Den föreslagna bestämmelsen om inkomstbeskattningen har inte någon konsekvens för villkoren i avtalet mellan försäkringsbolaget och försäkringstagaren och bestämmelsen förpliktar inte försäkringsbolagen att betala ut sparmedel på högst 5 000 euro i förtid. Ett förtida uttag av sparmedel på högst 5 000 euro förutsätter följaktligen även i framtiden samtycke av försäkringsbolaget.

Följaktligen kan försäkringsbolaget enligt egen prövning samtycka till en begäran om ett förtida återköp av små sparmedel av försäkringstagaren. Om försäkringsbolaget samtycker till begäran, orsakar tillmötesgåendet av begäran extra administrativt arbete för försäkringsbolaget. Om det förmodas att ungefär hälften av de skattskyldiga som har sparmedel på högst 5 000 euro i sina frivilliga individuella pensionsförsäkringar eller långsiktiga sparavtal tar ut sina sparmedel i förtid som en engångsprestation under två års tid, orsakar detta en avsevärd mängd extra arbete för tjänsteleverantörerna i behandlingen av betalningar, kundkommunikationen och kontakterna. Arbetet på grund av uttaget av små sparmedel och kontakter i ärendet är i princip manuellt arbete, så som för närvarande för återköp utifrån grunder som gäller den försäkrades förhållanden, vilka avtalsvillkoren ger möjlighet till.

Utifrån uppgifterna om fördelningen av de placeringar som är föremål för ändringen uppskattas det att sammanlagt omkring 6 000 timmar av sakkunnigarbete, 800 timmar av arbete som utförs av allmänna sekreterare och löneräknare samt 80 timmar av arbete som utförs av kontorsbiträden eller deponenter krävs av de privata företagen under åren 2027 och 2028. I uppskattningen förmodas det att en arbetstid på en timme ägnas åt handläggningen av ett fall. Arbetskraftskostnaderna, inklusive lönebikostnader och allmänna kostnader, bedöms uppgå till i snitt omkring 36 euro per timme. Detta leder till företagsspecifika administrativa kostnader som sammanlagt uppgår till omkring 250 000 euro under två år. I fråga om målgruppen uppgår de sammanlagda kostnaderna därmed till omkring 2,5 miljoner euro.

Ovan nämnda uppskattning har gjorts med arbets- och näringsministeriets räknare för regleringsbördan. Uppskattningen är dock förknippade med betydande osäkerhet i synnerhet i fråga om kundbeteendet och tjänsteleverantörernas reaktioner. Även om de kostnader som orsakas av ändringen är engångskostnader, kan de vara betydande för mindre aktörer. På grund av detta finns det skäl att i planeringen av genomförandet och schemalaggningen beakta företagets behov och möjligheter att anpassa deras verksamhet på det sätt som ändringarna förutsätter.

I propositionen föreslås det dessutom att endast intäktsandelen beskattas som kapitalinkomst efter att lagen trätt i kraft vad gäller utbetalningar som görs utifrån premier för en pensionsförsäkring eller inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal. Även om det inte längre är tillåtet att dra av försäkringspremier i beskattningen efter lagens ikraftträdande, kan en del av de försäkrade fortsätta att betala premier till försäkringen trots detta. Tidigare har leverantörerna av pensionsförsäkringar och långsiktiga sparavtal varit tvungna att specificera de utbetalningar som de gjort utifrån en försäkring eller ett långsiktigt sparavtal i en del som beskattas som

förvärvsinkomst och i en del som beskattas som kapitalinkomst. Framöver ska tjänsteleverantörerna även kunna specificera andelen för den avkastning som flutit in utifrån de premier som betalats och de inbetalningar som gjorts efter lagens ikraftträdande av utbetalningen. Behovet av att ändra informationssystemen hänför sig främst till de anmälningar som ska göras till Skatteförvaltningen och verkställandet av förskottsinnehållning på betalningen. Sålunda handlar det om ett begränsat ändringsbehov som hänför sig till en försäkrings- eller sparprodukt.

Genomförandet av ändringen innebär kostnader för uppdateringen av informationssystemen för varje tjänsteleverantör. I detta sammanhang föreslås inte ändringar i åldersgränserna för utbetalning av pension eller utbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal eller andra utbetalningar med undantag för uttag av små sparmedel, varför behovet av att göra ändringar i informationssystemen kan bedömas vara mindre än i de tidigare lagändringar som gällt frivilligt pensions sparande.

På grund av skillnaderna i systemen varierar kostnaderna för uppdatering av informationssystemen i olika företag, varför det är svårt att lägga fram en uppskattning i euro. Om det förmodas att ändringarna kräver en arbetsinsats av en storlek på omkring ett årsverke per företag, orsakar propositionen engångskostnader till ett belopp av i snitt 81 000 euro för varje tjänsteleverantör räknat enligt räknaren för regleringsbördan. Denna uppskattning baserar sig på att genomförandet av ändringen kräver i snitt 1 880 timmar, det vill säga ett årsverke per företag och arbetsinsatsen fördelas jämnt mellan en specialsakkunnig och sakkunnig. För hela målgruppen med tio bolag uppgår kostnaden till sammanlagt 810 000 euro. Denna uppskattning innehåller inte eventuella extra kostnader, såsom licensavgifter, som kan variera enligt företag. Även de förmodanden som ligger till grund för denna uppskattning är förknippade med avsevärd osäkerhet.

Ur försäkringsbolagens synvinkel är möjligheten att ta ut små sparmedel även förknippad med extra arbete för att hantera bolagets ansvarsskuld, eftersom det är möjligt att försäkringsbolagen bundit de medel som täcker deras ansvar i princip i långfristiga objekt. Det ovan nämnda gäller för försäkringsbolagens kalkylräntebaserade försäkringsstock, vars antal fortfarande är avsevärt hos flera bolag enligt utlåtandet av Finanssiala ry. Enligt utlåtandet av Finanssiala ry orsakar förtida återköp av besparingar ett plötsligt likviditetsbehov som överstiger prognoserna för bolagen. Detta kan dock vara besvärligt att genomföra, eftersom det är svårt att förutse beloppet av de medel som behövs.

4.2.3.2 Hyrt arbete i internationell trafik

I propositionen föreslås det att skyldigheten att lämna uppgifter enligt lagen om beskattningsförfarande och skyldigheten att lämna in anmälningar till inkomstregistret enligt lagen om inkomstdatasystemet utvidgas till att gälla inkomst som fås av en hyrd arbetstagare som tjänstgör på ett finskt fartyg och andra uppgifter som gäller arbetet. Skyldigheten att lämna uppgifter enligt 15 a § i lagen om beskattningsförfarande gäller en utländsk arbetsgivare för en hyrd arbetstagare och skyldigheten att lämna uppgifter enligt 17 § 7 mom. för uppdragsgivaren. Anmälningsskyldigheten enligt 6 § 2 mom. i 10 och 17 punkten i lagen om inkomstdatasystemet gäller för en utländsk arbetsgivare för en hyrd arbetstagare eller en företrädare som utsetts enligt 8 § i lagen om utstationering av arbetstagare.

Utvidgningen av ovan nämnda skyldigheter kan bedömas öka det administrativa arbetet hos de aktörer som omfattas av dessa. Det bedöms dock att det administrativa arbetet ökar i liten mån, med beaktande av det låga antalet hyrda arbetstagare som omfattas av utlämnandet av uppgifter.

4.2.4 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet

4.2.4.1 Slopandet av avdragbarheten för premier för en frivillig individuell pensionsförsäkring och inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal samt hyrt arbete i internationell trafik

Genomförandet av ändringarna i anknytning till pensionsförsäkring, långsiktigt sparande och hyrt arbete i internationell trafik bland annat i deklarationsförfarandena och informationssystemen för beskattningen bedöms orsaka investeringskostnader av engångskaraktär till ett belopp av sammanlagt 450 000 euro samt administreringskostnader till ett belopp av sammanlagt 37 000 euro, som fördelar sig över flera år.

Genomförandet av ändringarna i inkomstdatasystemet bedöms orsaka investeringskostnader av engångskaraktär till ett belopp av 376 000 euro och därtill årliga administreringskostnader till ett belopp av 21 600 euro.

Ändringarna bedöms ha konsekvenser för Skatteförvaltningens anvisningar till tjänstemännen och kunderna och de ökar behovet av kundrådgivning.

4.2.4.2 Registrering av en begränsat skattskyldig i förskottsuppbörsregistret

Ändringen bedöms ha små konsekvenser för Skatteförvaltningens anvisningar till tjänstemän och kunder.

4.2.4.3 Påförande av förskottsinnehållning för betalaren

Den föreslagna ändringen förtydligar och förenklar förfarandet för att påföra förskottsinnehållning och minskar Skatteförvaltningens tjänstemannaarbete med omkring 1–2 årsverken per år i behandlingen av skatter som påförs utifrån skatterevisorer och i övervakningen av anmälningen av arbetsgivarprestationer. Ändringen möjliggör att Skatteförvaltningens resurser, som blir allt knappare till följd av statsfinansernas situation, riktas på ett ändamålsenligare sätt till skattekontrollen och tryggheten av skatteinkomster.

Ändringen slopar behovet av att behandla och överlåta sekretessbelagda beskattningsuppgifter om en enskild betalningsmottagare till betalaren i den fas då förskottsinnehållning påförs. Ändringen bedöms ha små konsekvenser för Skatteförvaltningens anvisningar till tjänstemän och kunder.

4.2.4.4 Slopandet av kvarhållande av återbärningar

Harmoniseringen av återbäringsförfarandena minskar rådgivnings- och handledningsarbetet i anknytning till återbäringsförfarandena något vid Skatteförvaltningen. Ändringen bedöms ha små konsekvenser för Skatteförvaltningens informationssystem och anvisningar till kunder och tjänstemän. Ändringens ikraftträdande bedöms tillfälligt öka rådgivningsarbetet.

4.2.4.5 Möjliggörande av användning av inhyrd arbetskraft i uppgifter av biträdande art i telefonservicen vid Skatteförvaltningen

Den författningsändring som föreslås för lagen om Skatteförvaltningen har en karaktär av en författning som möjliggör åtgärder. Med ändringen slopas hindren på grund av lagstiftningen för att använda inhyrd arbetskraft i uppgifter av biträdande art i telefonservicen vid Skatteförvaltningen. Målet med användning av inhyrd arbetskraft är att säkerställa att kunderna får telefonrådgivning av Skatteförvaltningen inom en rimlig tid på det sätt som principerna om

god förvaltning förutsätter, även under trängseltoppar i telefonrådgivningen. Följaktligen är syftet med användning av inhyrd arbetskraft inte att minska Skatteförvaltningens behov av att rekrytera fast anställda personer med ett tjänste- eller arbetsavtal. Syftet är inte heller att minska Skatteförvaltningens personal. Användningen av inhyrd arbetskraft bedöms inte minska kostnaderna för telefonservicen i normalförhållanden. Följaktligen bedöms användningen av inhyrd arbetskraft i princip inte ha ekonomiska konsekvenser för Skatteförvaltningen. I avsnitt 4.1.6 i propositionen beskrivs konsekvenserna för Skatteförvaltningen av eventuell anlitande av inhyrd arbetskraft mer ingående.

5 Remissvar

5.1 Allmänt

Ett utlåtande om propositionsutkastet gavs av justitieministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, riksdagens justitieombudsman, Kyrkostyrelsen, statsrådets justitiekansler, Skatteförvaltningen, Fackorganisationen Ava rf, Finlands näringsliv rf, Finanssiala ry, Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU rf, Keskuskauppakamari ry, Företagarna i Finland rf, Skattebetalarnas Centralförbund rf och Beskattningsstjänstemannaförbundet rf. Även Intressi Oy, juris doktor Timo Viherkenttä och professor (emeritus) Asko Lehtonen gav ett utlåtande. Därtill meddelade arbets- och näringsministeriet och Pensionsskyddscentralen att de inte har något att yttra i ärendet. Ett sammandrag har utarbetats av de mottagna utlåtandena och det finns på statsrådets projektsida på adressen valtioneuvosto.fi/sv/projekt under koden VM083:00/2024.

5.2 Slopandet av avdragbarheten för premier för en frivillig individuell pensionsförsäkring och inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal

5.2.1 Allmänna kommentarer om förslaget

Förslaget om att slopa avdragbarheten för premier för en individuell pensionsförsäkring och inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal ansågs vara befogat i en del av utlåtandena. Finanssiala ry, Finlands näringsliv rf och Skattebetalarnas Centralförbund rf motsatte sig förslaget i sina utlåtanden. Enligt utlåtandena finns det ett behov av frivilligt pensionssparande och det ska även uppmuntras till sådant. I en del utlåtanden ansågs det även att den föreslagna avsevärda ändringen av skattebehandlingen av pensionsbesparingar under spartiden inte kan anses vara godtagbar med tanke på medborgarnas berättigade förväntningar.

Dessutom gjorde justitieministeriet anmärkningar om det grundlagstryggade egendomsskyddet i sitt utlåtande. Enligt justitieministeriet ska egendomsskyddet i 15 § i grundlagen på motiverade grunder beaktas i bedömningen på samma sätt som grundlagsutskottet tidigare bedömt de berättigade förväntningar som egendomsskyddet garanterar. Regleringens grundlagsenlighet ska bedömas utifrån de allmänna förutsättningarna att begränsa de grundläggande fri- och rättigheterna med tanke på godtagbarheten för syftet med regleringen och regleringens proportionalitet.

Social- och hälsovårdsministeriet konstaterade allmänt i sitt utlåtande att folkpension i det finländska pensionssystemet baserar sig på boende i Finland och att arbetspensionsskyddet täcker de personer som utför förvärvsarbete. Det finländska lagstadgade arbetspensionssystemet är omfattande och behovet av ett pensionsskydd som till exempel är arbetstagar-specifikt eller baserar sig på individuella försäkringar är inte lika stort i Finland som i övriga europeiska länder. I Finland finns det inte heller något tak för de förvärv som ligger till grund för pensionen eller pensionsbeloppet.

Senior Fellow, juris doktor, Timo Viherkenttä ansåg i sitt utlåtande att förslaget ökar neutraliteten i beskattningen av olika former av sparande. Enligt utlåtandet innebär avdragbarheten i beskattningen för premier för individuella pensionsförsäkringar och inbetalningar enligt långsiktiga sparavtal i nuläget en tydlig neutralitetsavvikelse i beskattningen av sparande. Viherkenttä konstaterar även att det på grund av det finländska pensionssystemets omfattande karaktär inte finns något motsvarande samhällsligt behov av att stödja frivilligt pensionssparande som i vissa andra länder.

5.2.2 Observationer och ändringsförslag beträffande förslagen till bestämmelser i utlåtandena

Finanssiala ry gjorde i sitt utlåtande anmärkningar om flera av de bestämmelser som föreslagits i propositionen. Finanssiala ry föreslog bland annat att man överväger att sänka gränsen i euro till 2 000 euro i förslaget om att sparmedel på högst 5 000 euro kan tas ut i förtid utan förhöjd beskattning eller att en längre övergångstid fastställs för sloandet för avdragbarheten för premier och inbetalningar i stället för förtida uttag. Som ett annat alternativ till förtida uttag föreslår Finanssiala ry att små sparmedel kan tas ut på en gång först efter att pensionsåldern uppnåtts. Finanssiala ry anser allmänt att det strider mot den grundläggande karaktären på en produkt för pensionssparande att utfärda bestämmelser om en ny skattemässig möjlighet till förtida uttag. Skattebetalarnas Centralförbund rf föreslog å sin sida att sparmedel som flutit in i en frivillig individuell pensionsförsäkring eller i ett långsiktigt sparavtal ska kunna återköpas utan övre gräns i euro, då avdragbarheten för premierna och inbetalningarna slopas. I en del utlåtanden ansågs det vara viktigt att små sparmedel på högst 5 000 euro kan tas ut som en engångsprestation utan förhöjd beskattning då avdragbarheten för premier och inbetalningar slopas.

I sitt utlåtande konstaterar Finanssiala ry dessutom att det i synnerhet i försäkringsbolag med en stor stock av individuella pensionsförsäkringar är väldigt sannolikt att behandlingen av förtida uttag orsakar trängsel i kundbetjäningen, vilket även påverkar betjäningen av andra kunder. Trängseln leder sannolikt även till betalning av dröjsmålsräntor då betalningar görs efter tidsfristen enligt lagen om försäkringsavtal. Enligt lagen om försäkringsavtal (543/1994) ska ett försäkringsbolag betala en ersättning till sökanden inom 30 dagar efter mottagandet av de tillräckliga uppgifter som behövs för utbetalningen. Ifall försäkringsbolaget inte gör betalningen inom 30 dagar, ska det betala dröjsmålsränta för dröjsmålstiden. Enligt Finanssiala ry bör lagstiftningen, i en sådan exceptionell situation som orsakas av lagstiftarens ensidiga åtgärder, möjliggöra en situation där denna tidsfrist inte tillämpas på handläggningen eller där försäkringsbolagen ges rätt att ge närmare föreskrifter om tidsschemat för handläggningen. Därtill orsakar förtida återköp av besparingar ett plötsligt likviditetsbehov som är större än prognostiserat för bolagen. Detta kan dock vara besvärligt att genomföra, eftersom det är svårt att förutse beloppet av de medel som behövs.

I sitt utlåtande påpekar Finanssiala ry att en del av kunderna sannolikt bibehåller betalningsprogrammen i kraft även efter början av år 2027, även om avdragbarheten för premier och inbetalningar slopas. Efter ändringen av inkomstskattelagen ska bolagen därför kunna avskilja ännu ett nytt avsnitt från besparingarna, vilket i sinom tid beskattas endast i fråga om avkastningen. Det är obligatoriskt att bygga en teknisk färdighet att ta emot extra inbetalningar och premier i systemen, eftersom det inte är möjligt att hindra extra inbetalningar och premier till dessa avtal. Enligt Finanssiala ry förutsätter detta betydande och på samma gång dyra informationstekniska ändringsarbeten, även om endast en liten del av kunderna fortsätter att spara. Dessutom kommer informationen till kunderna och annulleringen av automatiska betalningar att vara ett stort arbete. Finanssiala ry konstaterar även att utkastet till regeringsproposition inte innehåller något ställningstagande till villkoren för ett eventuellt återköp av besparingar som utgörs av icke-avdragbara premier, det vill säga till huruvida

återköpet är begränsat till de särskilda återköpsgrunderna enligt inkomstskattelagen. Finanssiala ry konstaterar därtill att slopandet av avdragbarheten för premier för skydd för dödsfall i anknytning till pensionsförsäkringar inte alls behandlas i propositionsutkastet.

I fråga om slopandet av avdragbarheten för premier för kollektivt tilläggspensionsskydd vilka betalats av en arbetstagare påpekar Finanssiala ry i sitt utlåtande att man inte alls ingriper i premier som betalats av arbetstagaren för kollektivt tilläggspensionsskydd som ordnats av arbetsgivaren. Alternativt är det möjligt att till inkomstskattelagen föga en övergångsbestämmelse, enligt vilken de bestämmelser som gäller för närvarande tillämpas även framöver på avtal som ingåtts före regeringens proposition. Enligt Finanssiala ry:s utlåtande beaktar propositionen inte att en del av de försäkringspremier som arbetstagaren betalar själv baserar sig på villkoren i anställningsförhållandet mellan arbetsgivaren och arbetstagaren. Den föreslagna ändringen inkräktar på arbetstagarnas rättigheter och ändringen har mer vittgående konsekvenser än vad som förts fram i propositionsutkastet.

Därtill påpekar Finanssiala ry i sitt utlåtande att det vid den fortsatta behandlingen av propositionen ska säkerställas att vissa gamla övergångsbestämmelser hålls i kraft. Finanssiala ry föreslår även att upphävandet av den så kallade tvåårsregeln som gäller sparlivförsäkringar i 34 § 3 mom. i inkomstskattelagen ses över i detta sammanhang. Enligt utlåtandet har bestämmelsens ursprungliga syfte blivit oklart och för närvarande är regeln onödig. Bestämmelsen begränsar användningen av en vanlig sparlivförsäkring för utbetalning av ersättning i mer än två år.

5.2.3 Beaktande av remissvaren vid den fortsatta beredningen

De anmärkningar som gjorts i utlåtandena har i mån av möjlighet beaktats vid den fortsatta beredningen av propositionen. Motiveringarna i propositionen har preciserats till exempel i fråga om egendomsskyddet och konsekvensbedömningarna. Utifrån de omständigheter som Finanssiala ry:s utlåtande redogör för har preciseringar gjorts även i de föreslagna bestämmelserna.

Förslaget om uttag av sparbelopp till ett belopp av högst 5 000 euro utan att de uttagna beloppen beskattas förhöjt var föremål för varierande remissvar. Syftet med förslaget är att lindra konsekvenserna av slopandet av avdragbarheten i situationer där sparmedel flutit in till en försäkring eller ett långsiktigt sparavtal endast i en liten mängd. I beredningen av propositionen har gränsen på 5 000 euro ansetts vara en rimlig gräns såväl ur försäkringstagarens som försäkringsgivarens synvinkel. Inte heller längre övergångstider kan anses vara ett ändamålsenligare sätt att lindra konsekvenserna av slopandet av avdragbarheten i stället för möjligheten till förtida uttag av sparmedel. Därmed orsakar remissvaren inte någon orsak att ändra förslaget till denna del.

Finanssiala ry:s ändringsförslag beträffande betalning av ersättning och dröjsmålsränta förutsätter en ändring av 70 § i lagen om försäkringsavtal. Lagen om försäkringsavtal är lagstiftning som omfattas av justitieministeriets verksamhetsområde. Enligt den information som fåtts från justitieministeriet förutsätter en ändring av bestämmelsen en noggrannare utredning och därmed är det inte möjligt att ändra bestämmelsen inom tidsschemat för denna proposition. Förslaget av Finanssiala ry om ändring av 34 § 3 mom. om sparlivförsäkringar i inkomstskattelagen förutsätter även en närmare utredning av ärendet och den kan inte tas upp för granskning inom ramen för tidsschemat för denna proposition.

Slopandet av avdragbarheten för premier för kollektivt tilläggspensionsskydd vilka betalats av en arbetstagare är en del av slopandet av den skattefördel för tilläggspensionssparande vilken

föreslagits i propositionen. Förslaget om att avgränsa slopandet av avdragsrätten till endast sådana försäkringar som arbetstagaren anslutit sig till först efter lagens ikraftträdande minskar propositionens skatteintäktsökande konsekvens med uppskattningsvis 1,5 miljoner euro. Därtill bör det observeras att samma åldersgräns som för frivilliga individuella pensionsförsäkringar, vilken är en förutsättning för avdragbarhet för premier, har tillämpats på sådana kollektiva tilläggs pensionsarrangemang där arbetstagaren betalat premier vid sidan om arbetsgivaren. Med tanke på en konsekvent skattebehandling är det motiverat att slopandet av avdragbarheten för premier gäller premier för kollektivt tilläggs pensionsskydd vilka betalats av arbetstagaren även då arbetstagaren anslutits till arrangemanget innan lagens ikraftträdande.

5.3 Skyldigheterna i anknytning till hyrt arbete på ett finskt fartyg

I sitt utlåtande ansåg justitieministeriet att det vid den fortsatta beredningen finns skäl att komplettera propositionen med en bedömning av användningen av handlingsutrymme enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) i fråga om det förslag där anmälningskyldigheten utvidgas till inkomst för en hyrd arbetstagare som arbetar på ett finskt fartyg och uppgifter om arbetet. Vid den fortsatta beredningen av propositionen har motiveringarna till lagstiftningsordningen kompletteras med motiveringar som gäller skyddet för personuppgifter beträffande det nämnda förslaget.

5.4 Påförande av förskottsinnehållning för betalaren

Professor Asko Lehtonen och Intressi Oy motsatte sig i sina utlåtanden förslaget till bestämmelsen om påförande av förskottsinnehållning för betalaren, då betalaren försummat att verkställa förskottsinnehållning. Enligt utlåtandena strider förslaget mot kravet på motsvarighet i förskottsuppbörden. Även Skattebetalarnas Centralförbund rf var av denna åsikt i sitt utlåtande. Skattebetalarnas Centralförbund rf och Finlands Näringsliv rf föreslog i sina utlåtanden att även beloppet av skatteförhöjningen och dröjsmåls påföljderna, utöver beloppet av själva förskottsinnehållningen, framöver ska rättas för att svara mot den förskottsinnehållning som rättats enligt den verkliga skatteprocenten. Skattebetalarnas Centralförbund rf föreslog även att bestämmelser ska utfärdas om att förskottsinnehållning ska påföras enligt 30 procent i stället för 40 procent.

I propositionen föreslås det inte någon ändring av bestämmelserna om påförande av skatteförhöjning eller beräkning av dröjsmålsränta i lagen om beskattningsförfarande för skatter som betalas på eget initiativ eller det anknutna förfarandet, då förskottsinnehållning påförs betalaren på grund av försummelse. Om förskottsinnehållning påförs för att betalas av en betalare räknat enligt 40 procent, räknas även skatteförhöjningen utifrån beloppet av denna förskottsinnehållning som räknats enligt 40 procent, det vill säga utifrån skattebeloppet. Skatteförhöjning som påförts en betalare rättas inte även om den skatt som ska betalas i beskattningen av mottagaren efter detta eller den skatt som ska betalas på betalningsmottagarens betalning vid rättelse av beskattningen är mindre än 40 procent. På motsvarande sätt rättas inte den dröjsmålsränta som förordnats för tiden före förfallodagen, även om det belopp som ska betalas av betalaren senare minskar. I enlighet med 5 b § i lagen om skattetillägg och förseningsränta (1556/1995) sjunker beloppet av dröjsmålsränta som beräknas för tiden efter förfallodagen då beloppet av förskottsinnehållningen sjunker eller då betalaren betalar skatt.

Ett oförändrat skatteförhöjningsbelopp, även om betalarens betalningsskyldighet rättas i efterskott, behövs som administrativt tvång för att de skyldigheter som anknyter till förskottsuppbörden ska iakttas. Det är inte heller motiverat att rätta beloppet av

skatteförhöjningen med tanke på ett jämlikt bemötande av betalarna. Om man till exempel upptäcker att flera betalare underlåtit att verkställa förskottsinnehållning på sina betalningar till samma mottagare, skulle beloppet av den rättade skatteförhöjningen för betalarna slumpmässigt bero på vilken betalares betalning som rättas först i beskattningen av betalningsmottagaren. Den modell som föreslagits i utlåtandena försätter betalarna i en ojämlig ställning.

I fall med grå ekonomi är det inte heller sällsynt att ingen skatt att betala alls påförs för betalaren, då den icke-deklarerade inkomsten läggs till i den skattskyldiges inkomster med ett rättelsebeslut. Förslaget av Finlands Näringsliv rf och Skattebetalarnas Centralförbund rf skulle leda till att skatteförhöjning som påförts en betalare som försummat förskottsinnehållning undanröjs i sin helhet i dessa situationer, utan att någon som helst sanktion följer av försummelsen. Förslaget öppnar även för en möjlighet för aktörer inom grå ekonomi att justera utbetalningen av svarta löner till en enskild arbetstagare så att betalaren inte alls blir föremål för påföljder om försummelsen avslöjas.

Rättsläget enligt propositionen, där skatteförhöjning eller dröjsmålsränta inte sänks på grund av att beloppet av den påförda förskottsinnehållningen minskar, motsvarar även det långvariga lagstiftningsmässiga läget. Syftet med det lagförslag som gäller 51 § i lagen om beskattningsförfarande beträffande skatter som betalas på eget initiativ är att få lagstiftningen att överensstämma med lagstiftarens syfte och rättsläget före högsta förvaltningsdomstolens avgörande. Förslaget har även som mål att minska tjänstemannarbetet vid Skatteförvaltningen i behandlingen av skatter som påförs utifrån skattekontroll och i övervakningen av anmälningen av arbetsgivarprestationer och det möjliggör därmed att Skatteförvaltningens resurser riktas på ett ändamålsenligare sätt på att trygga skattekontrollen och skatteinkomsterna. Rättelse av skatteförhöjning och dröjsmålsränta på det sätt som föreslagits i utlåtandena ökar avsevärt behovet av tjänstemannarbete och strider följaktligen mot målet med propositionen.

Förslaget i remissvaren om att förskottsinnehållning påförs enligt 30 procent i stället för 40 procent främjar inte bestämmelsens yttersta syfte, det vill säga att trygga inflödet av skatter. Påförande av förskottsinnehållning enligt 30 procent tryggar inte inflödet av skatter tillräckligt, eftersom beloppet av den förskottsinnehållning som påförts betalaren oftare kan bli mindre än beloppet av den skatt som påförs betalningsmottagaren, jämfört med en situation enligt propositionen, där förskottsinnehållning påförs enligt 40 procent.

Utifrån det som lagts fram ovan, kan det inte anses vara motiverat att ändra propositionen.

5.5 Möjliggörande av anlitande av inhyrd arbetskraft i Skatteförvaltningens biträdande telefonservice och i uppgifter av biträdande art i beskattningen

Fackorganisationen Ava rf, Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU rf och Beskattningstjänstemannaförbundet rf motsatte sig den bestämmelse som möjliggör att inhyrd arbetskraft anlitas i Skatteförvaltningens rådgivande telefonservice och i uppgifter av biträdande art i beskattningen. De ovan nämnda fackförbunden ansåg att Skatteförvaltningen inte är avsedd att vara en sådan arbetsplats där man låter utföra uppgifter som omfattas av tjänsteansvar med inhyrd arbetskraft. Hyrd arbetskraft ansågs inte heller lämpa sig för att ersätta tidsbestämda tjänsteförhållanden.

Statsrådets justitiekansler ansåg i sitt utlåtande att tillräckligt kunnande hos hyrda arbetstagare är en väsentlig garanti för god förvaltning och att detta ska framgå av den föreslagna bestämmelsen och motiveringarna till den. Tillräckligt kunnande inbegriper även de språkkrav som förutsätts av en hyrd arbetstagare och på motsvarande sätt de språkliga rättigheterna för en kund hos Skatteförvaltningen. Enligt utlåtandet ska motiveringarna i propositionsutkastet

kompletteras vid den fortsatta beredningen i fråga om kravet på kunnandet och de språkliga rättigheterna. Justitiekanslern anser att det finns skäl att komplettera motiveringarna i propositionen även i fråga om bland annat kravet på ändamålsenlighet. I utlåtandet belystes till exempel frågan om hur en fråga som kräver prövning eller ger utrymme för tolkning överförs från en hyrd arbetstagare för att behandlas av en tjänsteman flexibelt och utan att kunden belastas. I sitt utlåtande konstaterade justitiekanslern även att propositionen borde kompletteras även med tanke på lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019) och dataskydds- och datasäkerhetsregleringen. I utlåtandet konstaterades att hyrt arbete till exempel inte får äventyra uppfyllandet av kraven relaterade till dataskydd och informationshantering på så sätt att anlitande av inhyrt arbete leder till behandling av personuppgifter som de facto är mer omfattande.

Även justitieministeriet ansåg i sitt utlåtande att det i det fortsatta arbetet i anknytning till propositionsutkastet är motiverat att rikta uppmärksamhet på en beskrivning av den innehållsmässiga omfattningen av den föreslagna telefonrådgivningen, den yrkesskicklighet som förutsätts i den och den utbildning som behövs för den. Dessutom ansåg justitieministeriet att det vid den fortsatta beredningen är behövligt att rikta närmare uppmärksamhet på inverkan av ansvarsfördelningen mellan en arbetstagare, en hyrd arbetstagare och Skatteförvaltningen på en maximalt noggrant avgränsad definition av det straffrättsliga tjänsteansvaret inom ramen för den nuvarande strafflagen.

Vid den fortsatta beredningen av proposition har propositionens motiveringar kompletterats utifrån de anmärkningar som gjorts i remissvaren. Remissvaren orsakar till övriga delar inte något behov av att ändra propositionen. Enligt den föreslagna bestämmelsen är det möjligt att anlita hyrda arbetstagare i Skatteförvaltningens biträdande telefonservice och i uppgifter av biträdande art i beskattningen. De hyrda arbetstagarna utövar inte beslutanderätt om beskattningen i sina arbetsuppgifter och deras uppgifter omfattar därmed inte utövning av offentlig makt. Möjligheten att anlita hyrda arbetstagare i uppgifter som avgränsats enligt den föreslagna bestämmelsen kan anses vara ändamålsenlig ur Skatteförvaltningen och även de skattskyldigas synvinkel.

6 Specialmotivering

6.1 Inkomstskattelagen

34 a §. Utbetalningar som grundar sig på frivillig individuell pensionsförsäkring och på långsiktigt sparavtal. Det föreslås att paragrafens 1 mom. ändras så att hänvisningen i den till 54 d § i inkomstskattelagen, som upphävs enligt förslaget, ersätts med en hänvisning till nya 34 c §. Dessutom fogas till paragrafen ett nytt 4 mom. I det föreskrivs att av en utbetalning som grundar sig på en frivillig individuell pensionsförsäkring eller på ett långsiktigt sparavtal är dock endast avkastningen skattepliktig kapitalinkomst till den del utbetalningen har influiter på grund av premier eller inbetalningar som inte har fått dras av i beskattningen. Bestämmelsen gäller för situationer där den skattskyldige betalar premier för en pensionsförsäkring eller gör inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal efter att den lagändring som slopar avdragbarheten för premierna eller inbetalningarna träder i kraft. Även om inget skattestöd längre fås genom att betala premier eller göra inbetalningar efter att avdragbarheten slopats, kan en del av de försäkrade fortsätta att betala premier antingen avsiktligt eller av ouppmärksamhet till exempel enligt en tidigare upprättade betalningsplan. Tjänsteleverantören kan inte heller avsluta dessa betalningsplaner ensidigt i det fallet att avdragbarheten för premier eller inbetalningar slopas, och den kan inte vägra att ta emot betalningar som ingår i ett avtal och som är förenliga med den gällande betalningsplanen.

I sådana situationer är det motiverat att endast avkastningen är skattepliktig av utbetalningen till den skattskyldige, i den utsträckning som utbetalningen flutit in utifrån icke-avdragbara premier eller inbetalningar. I denna utsträckning beskattas utbetalningar följaktligen på samma sätt som utbetalningar utifrån pensionsförsäkringar beskattas för närvarande, om de inte uppfyller förutsättningarna för avdragbarhet för premier i inkomstskattelagen.

Inga ändringar föreslås i bestämmelserna om pensionsåldern eller förtida utbetalning av pension i fråga om beskattning av pension eller utbetalning utifrån premier och inbetalningar som är icke-avdragbara efter lagens ikraftträdande. I 34 a § 3 mom. i inkomstskattelagen föreskrivs det dock att förhöjning enligt 2 mom. i samma paragraf inte påförs till den del som det visas att avgifterna inte dragits av i den finländska beskattningen. Det finns motsvarande bestämmelser om förhöjningar enligt 34 b § 1 mom. i inkomstskattelagen.

Utifrån en frivillig individuell pensionsförsäkring och ett långsiktigt sparavtal är det inte heller möjligt att avdragbar förlust uppkommer i beskattningen i den utsträckning som premierna eller inbetalningarna varit avdragbara, eftersom det inte handlat om en sparlivförsäkring, ett kapitaliseringsavtal eller en tidsbunden pensionsförsäkring enligt 34 § 3 och 5 mom. i inkomstskattelagen, vilka genererat förlust som omfattas av de särskilda föreskrifterna om avdragbarhet i 35 § i inkomstskattelagen.

I den utsträckning som en utbetalning flutit in utifrån avdragbara premier, är utbetalningens kapital och avkastning skattepliktig även i fortsättningen.

Nya 4 mom. innehåller även bestämmelser om hur en utbetalning som flutit in utifrån icke-avdragbara premier eller inbetalningar delas in i kapital och avkastning. Enligt den föreslagna bestämmelsen betraktas som avkastning av en utbetalning den relativa andel som vid utbetalningstidpunkten motsvarar den i försäkringen eller avtalet återstående avkastningens andel av det återstående pensions- eller sparmedelsbelopp som har inlutit på grund av premier eller inbetalningar som inte har fått dras av i beskattningen. Vid utbetalning är det följaktligen inte möjligt att först betala kapitalet och först därefter avkastningen.

34 b §. Särskilda bestämmelser om beskattning av utbetalning som grundar sig på pensionsförsäkring och på långsiktigt sparavtal. I 34 b § i inkomstskattelagen finns det bestämmelser om bland annat beskattning av utbetalningar ur en försäkring och ett långsiktigt sparavtal i situationer där utbetalningarna görs i strid med förutsättningarna för avdragbarhet. I dessa situationer beskattas utbetalningarna förhöjt med antingen 20 eller 50 procent. Inga innehållsmässiga ändringar om bestämmelserna om förhöjning föreslås i propositionen. Hänvisningarna till de olika momenten i 54 d §, som upphävs enligt förslaget, i 1, 3, 5 och 7 mom. i paragrafen ersätts med hänvisningar till motsvarande punkter i nya 34 c §.

Den gällande paragrafens 1 mom. är föremål för övergångsbestämmelser, utifrån vilka till exempel villkoret för längden på utbetalning av pension tillämpas beroende på när den aktuella pensionsförsäkringen tecknats. Trots den föreslagna tekniska ändringen av 1 mom. i denna proposition, är avsikten att hålla i kraft de tidigare övergångsbestämmelserna. Enligt den ikraftträdandebestämmelse som föreslås för lagen tillämpas 34 b § 1 mom. på frivilliga individuella pensionsförsäkringar som tecknats och långsiktiga sparavtal som ingåtts efter ikraftträdandet av lagen. På försäkringar som tecknats och långsiktiga sparavtal som ingåtts före ikraftträdandet av lagen tillämpas de bestämmelser om beskattning av pensioner och utbetalningar till ett förhöjt belopp som gällde vid ikraftträdandet av lagen.

Det föreslås att paragrafens 2 mom. upphävs eftersom det är onödigt. Efter ändringen av 54 d § 2 mom. 2 punkten i inkomstskattelagen, vilken trädde i kraft från början av år 2017, har

åldersgränsen för utbetalning av pension eller en prestation, vilken varit en förutsättning för avdragbarhet för försäkringspremier, inte längre varit bunden till ålderdomspensionsåldern enligt pensionslagen.

Det föreslås att ett tillfälligt undantag till tillämpningen av 34 b § 1 mom. och de övergångsbestämmelser som gäller det fogas till 4 mom. i ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av inkomstskattelagen i propositionen. Det handlar om en möjlighet att i förtid ta ut små sparmedel som flutit in i en frivillig individuell pensionsförsäkring eller ett långsiktigt sparavtal utan förhöjningssanktion. Enligt den föreslagna bestämmelsen påförs förhöjning inte, om sparmedlen i försäkringen eller det långsiktiga sparavtalet i sin helhet betalas till den skattskyldige i form av en engångsbetalning, sparmedlen vid ikraftträdandet av denna lag uppgår till högst 5 000 euro och utbetalningen görs inom två år från ikraftträdandet av denna lag.

Den föreslagna bestämmelsen förpliktar inte livförsäkringsbolag eller tillhandahållare av långsiktiga sparavtal att betala ut sparmedel enligt bestämmelsen i förtid till den försäkrade eller den som är berättigad till en utbetalning. Utbetalning i förtid i strid med de gällande avtalsvillkoren förutsätter samtycke av försäkringsbolaget eller tillhandahållaren av avtalet. Om försäkringsbolaget samtycker till en förtida utbetalning, beskattas utbetalningen inte förhöjt, om förutsättningarna i 4 mom. i ikraftträdandebestämmelsen uppfylls.

34 c §. Avtal som ska betraktas som frivilliga individuella pensionsförsäkringar eller långsiktiga sparavtal. I propositionen föreslås det att en ny 34 c § fogas till inkomstskattelagen. Paragrafen innehåller en definition av vilka avtal som ur inkomstskattelagens synvinkel betraktas som frivilliga individuella pensionsförsäkringar eller långsiktiga sparavtal. Syftet med paragrafen är att i författningstexten bibehålla de begränsningar som tidigare utgjort förutsättningar för avdragbarhet för försäkringspremier eller inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal. Även om avdragbarheten för försäkringspremier slopas, hålls pensionsförsäkringarna och de långsiktiga sparavtalen i kraft. Det är fortfarande behövligt att reglera utbetalning av pension eller utbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal och förutsättningarna för dessa. Eftersom till exempel åldersgränsen för pension eller villkoren för betalningstidpunkten för pension lagtekniskt sett hade fastställts som förutsättningar för avdragbarhet för premier eller inbetalningar i 54 d §, som upphävs enligt förslaget, är det behövligt att i fortsättningen separat reglera förutsättningarna i en separat paragraf.

Enligt paragrafen betraktas som en frivillig individuell pensionsförsäkring eller ett långsiktigt sparavtal ett avtal som uppfyller förutsättningarna enligt 1–8 punkterna i paragrafen.

Enligt 1 punkten i paragrafen betraktas som en frivillig individuell pensionsförsäkring en försäkring som har tecknats av den skattskyldige eller av dennes make och där den skattskyldige är försäkrad. I 2 punkten i paragrafen finns det motsvarande föreskrifter om ett långsiktigt sparavtal. Förutsättningen är att det långsiktiga avtalet ingåtts av den skattskyldige eller hans eller hennes make eller maka och att den skattskyldige är den som har rätt till medlen enligt lagen om bundet långsiktigt sparande i avtalet. I fråga om innehåll motsvarar ovan nämnda 1 och 2 punkterna de förutsättningar som fastställts i 54 § d 1 mom., som upphävs enligt förslaget.

I 3 och 4 punkten i paragrafen finns det bestämmelser om motsvarande förutsättningar för tidpunkten för att ta ut pension som i 54 d § d 2 mom., som upphävs enligt förslaget. Paragrafens 3 punkt innehåller bestämmelser om förutsättningarna för att den skattskyldige ska kunna återköpa eller ta ut sparbeloppet före den allmänna åldersgräns som föreskrivits i lagen utan att utbetalningen beskattas förhöjt. Enligt den nämnda punkten är grunder som har samband med situationen för den försäkrade eller den som har rätt till medlen enligt det långsiktiga

sparavtalet åtminstone arbetslöshet som varat minst ett år, bestående arbetsförmåga eller partiell arbetsförmåga eller makes död eller äktenskapsskillnad. Det föreslås inte att grunderna ändras jämfört med de nuvarande.

I 4 punkten i paragrafen finns det å sin sida föreskrifter om åldersgränserna för att ta ut pension eller en utbetalning enligt ett långsiktigt sparavtal. Samma åldersgränstabeller som finns i 54 d § 2 mom. 2 punkten, som upphävs enligt förslaget, fogas till bestämmelsen. Följaktligen ändras inte åldersgränserna för att ta ut pension.

Paragrafens 5 och 6 punkt motsvarar 54 d § 4 mom., som upphävs enligt förslaget. I 5 punkten i paragrafen finns det bestämmelser om periodisering av utbetalning av pension och en inbetalning enligt ett långsiktigt sparavtal. Enligt huvudregeln betalas pension eller annan utbetalning i upprepade poster årsvis eller med kortare mellanrum under den återstående livstiden för den som har rätt till medlen eller förmånstagaren, eller under minst tio års tid så att varje år betalas endast den del av det återstående sparbeloppet som fås genom att det återstående sparbeloppet divideras med antalet återstående betalningsår. Under ett kalenderår kan pension eller en annan utbetalning dock betalas upp till 2 000 euro, oberoende av det återstående sparbeloppet. I 6 punkten i paragrafen finns det föreskrifter om den avtalsenliga rätten till pantsättnings- och överlåtelseförbud.

I paragrafens 7 punkt finns det bestämmelser om att en förutsättning är att försäkringsanstalten, inlåningsbanken, fondbolaget eller värdepappersföretaget i ett försäkringsavtal eller ett långsiktigt sparavtal ska ha förbundit sig att på det sätt som Skatteförvaltningen bestämmer tillställa Skatteförvaltningen sådana av Skatteförvaltningen bestämda uppgifter som behövs för beskattningen. Paragrafen motsvarar 54 d § 7 mom., som upphävs enligt förslaget.

I 8 punkten i paragrafen föreskrivs det å sin sida att försäkringen ska ha tecknats i en försäkringsanstalt som har hemvist eller fast driftställe inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och att det långsiktiga sparavtalet ska ha ingåtts med en tjänsteleverantör som har hemvist eller fast driftställe i Finland. Paragrafen motsvarar 54 d § 9 mom., som upphävs enligt förslaget.

54 d §. Premier för en frivillig individuell pensionsförsäkring och inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal. I 54 d § i inkomstskattelagen finns det bestämmelser om avdragbarheten för premier för en frivillig individuell pensionsförsäkring och inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal. Det föreslås att paragrafen upphävs, eftersom avdragbarheten för premierna och inbetalningarna slopas. Avsikten är att nya 34 c § innehåller bestämmelser med ett innehåll som motsvarar innehållet i en del av momenten i den paragraf som upphävs. Den nya paragrafen definierar de avtal som betraktas som frivilliga individuella pensionsförsäkringar och långsiktiga sparavtal i inkomstbeskattningen. Slopandet av avdragbarheten för premier och inbetalningar gäller alla frivilliga individuella pensionsförsäkringar och långsiktiga sparavtal oberoende av när försäkringen tecknats eller det långsiktiga sparavtalet ingåtts. Premier och avgifter som betalats efter att den föreslagna lagen trätt i kraft, det vill säga den 1 januari 2027 eller senare, är inte avdragbara i beskattningen.

I och med att paragrafen upphävs är i paragrafens 6 mom. avsedda premier för en dödsfallsförsäkring i anknytning till en pensionsförsäkring inte avdragbara framöver. Inga förändringar föreslås i beskattningen av försäkringsersättning som betalats ut utifrån en dödsfallsförsäkring som anknyter till en pensionsförsäkring. I enlighet med 36 § 2 mom. i inkomstskattelagen är försäkringsersättning som grundar sig på dödsfallsförsäkring som hänförs sig till en pensionsförsäkring enligt 34 a § i samma lag dock även framöver skattepliktig kapitalinkomst för förmånstagaren eller, om förmånstagaren inte har fastställts, för dödsboet

upp till pensionsförsäkringens sparbelopp, om försäkringen har tecknats den 18 september 2009 eller senare.

60 §. Underskott och förlust som hänför sig till kapitalinkomstslaget. Det föreslås att paragrafens 3 mom. upphävs. I momentet finns det bestämmelser om skattebehandlingen av underskott som hänför sig till kapitalinkomstslaget och orsakas av premier för en frivillig individuell pensionsförsäkring och inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal. I fortsättningen behövs inte bestämmelsen längre, eftersom de nämnda premierna och inbetalningarna inte längre får dras av.

68 §. Av arbetsgivaren betalda försäkringspremier. I propositionen föreslås inte någon ändring av den partiella skattefriheten för premier som arbetsgivaren betalat för en frivillig individuell pensionsförsäkring som tecknats av arbetsgivaren för en arbetstagare. Hänvisningarna i 2 mom. i paragrafen till inkomstskattelagens 54 d § 2 mom. 2 punkten, 4 mom. 1 punkten och 7 mom. ersätts med hänvisningar till 4, 5 och 7 punkten i nya 34 c §. Det finns inte något behov av att ersätta hänvisningen i den gällande bestämmelsen till 54 d § 5 mom. i inkomstskattelagen, eftersom bestämmelsen redan upphävs genom lag 792/2012. I fråga om paragrafens 2 mom. fogas till ikraftträdandebestämmelsen en övergångsbestämmelse som säkerställer att de gamla övergångsbestämmelserna tillämpas även framöver.

Ett nytt 6 och 7 mom. fogas till paragrafen. I paragrafens 6 mom. föreskrivs att premier för kollektivt tilläggs-pensionsskydd vilka betalats av arbetsgivaren inte är skattepliktig inkomst för arbetstagaren. I rätts- och beskattningspraxis har premier för kollektivt tilläggs-pensionsskydd som betalats av arbetsgivaren inte betraktats som skattepliktig inkomst för arbetstagaren, om förutsättningarna i 96 a § 2 mom. i inkomstskattelagen uppfylls. Rådande beskattningspraxis uttrycks även på lagnivå i fortsättningen.

I paragrafens 7 mom. definieras å sin sida vad som avses med kollektivt tilläggs-pensionsskydd i inkomstskattelagen. Med kollektivt tilläggs-pensionsskydd avses frivilligt tilläggs-pensionsskydd som arbetsgivaren ordnar för en av arbetstagare bestående personkrets som bestäms gruppvis enligt arbetsområde eller enligt andra motsvarande grunder så att pensionsskyddet inte i verkligheten gäller namngivna eller annars individuellt bestämda personer. Ett arrangemang som är avsett att gälla endast en i arbetsgivarens tjänst varande person åt gången betraktas dock inte som kollektivt tilläggs-pensionsskydd. Inga ändringar föreslås för definitionen av kollektivt tilläggs-pensionsskydd och 4 mom. motsvarar 2 mom. i 96 a §, som upphävs enligt förslaget, där det för närvarande finns bestämmelser om definitionen.

96 a §. Premier för kollektivt tilläggs-pensionsskydd. I den gällande paragrafen finns det bestämmelser om rätten för en skattskyldig att dra av premier som han eller hon betalat för kollektivt ordnat tilläggs-pensionsskydd. I propositionen föreslås det att avdragsrätten slopas och att 96 a § upphävs i sin helhet. Slopandet av avdragbarheten för premier för kollektivt tilläggs-pensionsskydd vilka betalats av en arbetstagare gäller alla arrangemang för tilläggs-pension, oberoende av när arbetstagaren anslutits till arrangemanget. Premier och avgifter som betalats efter att den föreslagna lagen trätt i kraft, det vill säga den 1 januari 2027 eller senare, är inte avdragbara i beskattningen.

Definitionen av kollektivt tilläggs-pensionsskydd i 2 mom. i den gällande paragrafen flyttas i oförändrad form till nya 7 mom. i 68 §.

131 a §. Särskild underskottsgottgörelse. Det föreslås att paragrafen om särskild underskottsgottgörelse upphävs. Enligt den gällande bestämmelsen görs avdrag för premier för en frivillig individuell pensionsförsäkring och inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal från

kapitalinkomsten efter utgifterna för att förvärva inkomst, förluster enligt 59 § i inkomstskattelagen vilka dras av från kapitalinkomsterna samt ränteutgifterna. I den utsträckning som kapitalinkomsterna inte räcker för att dra av premierna eller inbetalningarna, beaktas den del som inte dragits av som en så kallad särskild underskottsgottgörelse. En andel enligt skatteprocenten för kapitalinkomst av en icke-avdragen premie dras av från skatten på förvärvsinkomst. Utifrån premierna fastställs dock inte förlust som hänför sig till kapitalinkomstslaget. I fortsättningen finns det inte längre något behov av bestämmelser om särskild underskottsgottgörelse, eftersom premier för en individuell frivillig pensionsförsäkring och inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal inte längre får dras av.

132 §. Avdrag av underskottsgottgörelse från den skattskyldiges statskatt. Det föreslås att paragrafens 2 mom. upphävs som ett onödigt moment, med anledning av att särskilda underskottsgottgörelsen slopas.

133 §. Avdrag av underskottsgottgörelse från den skattskyldiges olika skatter. Det föreslås att paragrafens 2 mom. upphävs som ett onödigt moment, med anledning av att särskilda underskottsgottgörelsen slopas.

134 §. Överföring av underskottsgottgörelse på make. Det föreslås att paragrafens 2 mom. upphävs som ett onödigt moment, med anledning av att särskilda underskottsgottgörelsen slopas.

6.2 Lagen om källskatt på ränteinkomst

4 §. Undantag som gäller skatteplikt. Det föreslås att 3 punkten i paragrafen ändras. Hänvisningen till 54 d § i inkomstskattelagen i den gällande bestämmelsen ersätts med en hänvisning till nya 34 c § i inkomstskattelagen. Det handlar om en teknisk ändring utan konsekvens för bestämmelsens innehåll.

6.3 Lagen om beskattningsförfarande

15 a §. En utländsk arbetsgivares skyldighet att lämna uppgifter. Det föreslås att skyldigheten för en utländsk arbetsgivare att lämna uppgifter i paragrafens 1 mom. utökas till inkomst som fåtts för arbete som en hyrd person med anställning på ett finskt fartyg enligt 13 § i inkomstskattelagen. Följaktligen ska en utländsk arbetsgivare lämna Skatteförvaltningen för beskattningen behövliga uppgifter om den uppskattade längden för arbetet för en hyrd arbetstagare som är anställd på ett finskt fartyg enligt 13 § i den lagen och om den som låter utföra arbetet samt i 15 § 1 mom. i lagen om beskattningsförfarande avsedda uppgifter om utbetalda löner, om ett internationellt avtal inte hindrar att skatt tas ut på arbetstagarens lön. I fråga om det sist nämnda lämnas omnämmandet om ett internationellt avtal kvar i paragrafen, eftersom ett skatteavtal kan begränsa skatteplikten för inkomst enligt 13 § i inkomstskattelagen i Finland.

16 §. Utomstående allmänna skyldighet att lämna uppgifter om utgifter och avdrag. Det föreslås att paragrafens 2 mom. ändras så att skyldigheten att lämna uppgifter slopas i fråga om långsiktiga sparavtal. Det finns inte längre något behov av att lämna uppgifter om inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal efter att avdragbarheten för inbetalningar slopats. Även leverantörer av långsiktiga sparavtal, det vill säga depositionsbanker, fondbolag och placeringstjänstföretag, avlägsnas från de skattskyldiga. Paragrafen om skyldigheten att lämna uppgifter ändras inte i fråga om pensionsförsäkringar, eftersom paragrafen täcker även andra pensionsförsäkringar än skyldigheten att lämna uppgifter i fråga om frivilliga individuella pensionsförsäkringar.

Hänvisningen till premier enligt 96 a § i inkomstskattelagen slopas från paragrafens 3 mom. Det finns inte längre något behov av att lämna uppgifter om premier för kollektivt tilläggs pensions skydd, eftersom avdragbarheten för premier som betalats av en arbetstagare för kollektivt tilläggs pensions skydd som ornats av arbetsgivaren slopas.

17 §. Utomståendes allmänna skyldighet att lämna andra uppgifter. Det föreslås att hänvisningen i paragrafens 6 mom. till 54 d §, som upphävs enligt förslaget, ersätts med en hänvisning till 68 § 4 mom. i inkomstskattelagen. I det gällande momentet avses med andra försäkringstagare de situationer som räknats upp i 54 d § 8 mom., där ett öppet bolag tecknat en frivillig individuell pensionsförsäkring för en bolagsman, ett kommanditbolag för en ansvarig bolagsman och ett aktiebolag för en sådan delägare, som enligt 7 § i pensionslagen för arbetstagare inte betraktas som en person med ett anställningsförhållande då lagen tillämpas. Inkomstskattelagens 54 d § 8 mom. behövs inte längre då avdragbarheten för försäkringspremier slopas, men en bestämmelse med motsvarande innehåll finns även i 68 § 4 mom. i inkomstskattelagen.

Det föreslås att paragrafens 7 mom. utökas till inkomst som baserar sig på arbete på ett finskt fartyg av en hyrd arbetstagare som är anställd på ett finskt fartyg enligt 13 § i inkomstskattelagen. Var och en som låter utföra arbete genom en hyrd arbetstagare med anställning på ett finskt fartyg enligt 13 § i inkomstskattelagen ska följaktligen för beskattningen till Skatteförvaltningen lämna uppgifter om arbetstagarens utländska arbetsgivare och information om den företrädare för företaget som utsetts i enlighet med 8 § i lagen om utstationering av arbetstagare, om ett internationellt avtal inte hindrar att skatt tas ut från arbetstagarens lön.

6.4 Lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst

16 a §. Det föreslås att paragrafens 1 mom. ändras så att samma förfarande som för inkomst av arbete enligt 10 § 4 c punkten i inkomstskattelagen tillämpas på lön för en hyrd arbetstagare som är anställd på ett finskt fartyg enligt 13 § i inkomstskattelagen. Följaktligen verkställs förskotts betalning i fråga om inkomst som baserar sig på arbete på ett finskt fartyg, om utbetalaren av lön inte är skyldig att ta ut källskatt på lönen.

6.5 Lagen om inkomstdatasystemet

6 §. Inkomstuppgifter och andra uppgifter som införs i inkomstregistret. Det föreslås att 2 mom. 10 punkten i paragrafen ändras så att även uppgifter om lön till en hyrd arbetstagare som är anställd på ett finskt fartyg enligt 13 § i inkomstskattelagen vilka tillställts av en utländsk arbetsgivare eller en företrädare som utsetts i enlighet med 8 § i lagen om utstationering av arbetstagare, om ett internationellt avtal inte hindrar att skatt tas ut från arbetstagarens lön, införs i inkomstregistret.

Det föreslås att 15 punkten i momentet ändras så att anmälningsskyldigheten slopas för premier för kollektivt tilläggs pensions skydd enligt 96 a § vilka debiterats av en arbetstagare. Eftersom avdragbarheten för dessa premier undanröjs, finns det inte längre något behov av en deklarationsskyldighet. Dessutom ersätts hänvisningen i momentet till 54 d § som upphävs enligt förslaget med en hänvisning till 34 c § i samma lag.

Det föreslås att 17 punkten i momentet ändras så att även uppgifter från en utländsk arbetsgivare om den uppskattade längden på arbetet för en hyrd arbetstagare som är anställd på ett finskt fartyg enligt 13 § i inkomstskattelagen samt om den som låter utföra arbetet, om ett

internationellt avtal inte hindrar att skatt tas ut på arbetstagarens lön, samt uppgifter om den utsedda företrädaren införs i inkomstregistret.

6.6 Lagen om förskottsuppbörd

25 §. Förskottsuppbördsregistret. Det föreslås att paragrafens 3 mom. ändras så att en begränsat skattskyldig kan införas i förskottsuppbördsregistret även då han eller hon har hemvist i en stat i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

6.7 Lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ

51 §. Särskilda bestämmelser om betalare. Ordalydelsen i paragrafens 1 mom. ändras så att den förskottsinnehållning som påförs en betalare är 40 procent av betalningen. Om det i lagen om förskottsuppbörd eller i de förordningar som utfärdats med stöd av den finns föreskrifter eller bestämmelser om en annan förskottsinnehållningsprocent för betalningen i fråga, påförs betalaren dock förskottsinnehållning i enlighet med denna andra procent.

I och med den föreslagna ändringen påförs en schematisk betalning på 40 procent av en icke-verkställd förskottsinnehållning för en betalare för alla betalningsmottagare. Undantag från huvudregeln görs endast om lagen om förskottsuppbörd, förordningen om förskottsuppbörd eller Skatteförvaltningens beslut innehåller bestämmelser om en annan förskottsinnehållningsprocent. Den schematiska förskottsinnehållningen enligt 40 procent gäller i så fall löner och naturaförmåner som en fysisk person fått, lön för idrottsman, sjöarbetsinkomst, inkomst från åländsk landsvägsfärja och andra dylika utbetalningar som betraktats som lön, ersättning för arbete till en fysisk person som inte är införd i förskottsuppbördsregistret, bruksersättning som utgör förvärvsinkomst för en fysisk person, arvode för idrottsman till en fysisk person, arvode för närståendevårdare till en fysisk person, arvode för familjevårdare till en fysisk person, kostnadsersättningar, annan skattepliktigt förvärvsinkomst för en fysisk person, fondandelar som tagits ut ur eller överskott ur en personalfond, alterneringsersättning, stöd för hemvård av barn, stöd för privat vård av barn och omställningsbidrag.

I förordningen om förskottsuppbörd eller Skatteförvaltningens beslut finns det bestämmelser om en annan förskottsinnehållningsprocent till exempel för en arbetslöshetsförmån, strejkbidrag, studiepenning, vuxenutbildningsstöd, arbets- eller tjänstepension som utgör förvärvsinkomst, rehabiliteringsstöd, rehabiliteringsförhöjning och övriga pensioner och livräntor, pensioner som betalas av Folkpensionsanstalten, ränta, vinstandel, eftermarknadsgottgörelse och annan kapitalinkomst, bruksersättning som utgör kapitalinkomst, pension som utgör kapitalinkomst och baserar sig på en frivillig individuell pensionsförsäkring och pension som utgör förvärvsinkomst och baserar sig på en utbetalning enligt ett långsiktigt sparavtal, dividend som fås från ett offentligt noterat bolag, dividend som fås från ett bolag som utövar hyresverksamhet, dividend som fås från ett annat än offentligt noterat bolag, överskott som fås från offentligt noterade andelslag, överskott som fås från andra än offentligt noterade andelslag, vinstandel och ränta som betalats på en grundfundsandel i en inhemsk sparbank och på en extra fondplacering samt ränta på garantikapital som betalats av ett ömsesidigt försäkringsbolag och en försäkringsförening, dividend utifrån en förvaltarregistrerad aktie, inkomst av försäljning av virke samt försäkringsersättning. Den föreslagna schematiska skatteprocenten på 40 procent tillämpas inte på dessa.

Vid påförande av skatt tillämpas den schematiska skatteprocenten på 40 procent även i de fall där betalningsmottagaren inte uppvisat ett skattekort och förskottsinnehållningen ska verkställas enligt 60 procent i enlighet med 3 § i förordningen om förskottsuppbörd.

Påförandet av förskottsinnehållning för betalning riktar sig på en betalare som låtit bli att verkställa förskottsinnehållning och följaktligen försummat skyldigheten att verkställa förskottsinnehållning enligt 9 § i lagen om förskottsuppbörd. I dessa situationer utreds eller avgörs beskattningen av enskilda betalningsmottagare inte direkt.

I vissa situationer kan den uteblivna förskottsinnehållningen gälla en stor grupp löntagare, som kan specificeras efter utredningarna eller helt eller delvis förbli ospecificerade. Dessa löntagares inkomster kan även bildas i olika källor och i fråga om belopp vara tvistiga i beskattningen. Det som talar för schematisk innehållning och ett enkelt administrativt förfarande i fråga om icke-verkställd förskottsinnehållning är att påförande av förskottsinnehållning för betalning för en innehållning som en arbetsgivare inte verkställt i det skedet inte förutsätter att arbetstagarnas skatteprocenter vid tidpunkten för påförande av skatt utreds.

I 51 § 2 mom. i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ föreskrivs att till betalaren behöver skatten inte påföras eller rättelse göras helt eller delvis, när det med beaktande av omständigheterna är sannolikt att skatt inte behöver påföras eller skatten rättas för att skatten ska kunna säkras eller av någon annan motsvarande särskild orsak. Så som tidigare tillämpas bestämmelsen oberoende av ändringen av 51 § 1 mom.

6.8 Lagen om skatteuppbörd

20 §. Återbetalning av obefogade inbetalningar. Det föreslås att paragrafens 2 mom. ändras. Hänvisningen i bestämmelsen till 28 §, som upphävs enligt förslaget, slopas.

28 §. Kvarhållande av en återbäring. Det föreslås att paragrafen upphävs. Återbäringar hålls inte längre kvar för framtida betalningsplikter på begäran av den skattskyldige. Med stöd av Skatteförvaltningens förordnande har kvarhållandet av återbäringar gällt endast återbäringar av skatter på eget initiativ. I och med att paragrafen upphävs betalas återbäringar av alla skatteslag och andra belopp som ska återbetalas utan dröjsmål till den skattskyldige, om återbäringen inte ska användas för att betala skatt som förfallit till betalning eller en annan fordring av Skatteförvaltningen och om andra hinder för återbetalning inte föreligger.

32 §. Begränsningar som gäller utbetalning av det belopp som ska betalas tillbaka. I 1 mom. i den gällande paragrafen föreskrivs bland annat att utbetalningen av ett belopp som ska betalas tillbaka kan utebli, om det hålls kvar för att betala framtida betalningsplikter med stöd av 28 §. I denna utsträckning finns det inte längre något behov av bestämmelsen, efter att möjligheten till kvarhållande av återbäringar enligt 28 § slopas. Följaktligen föreslås det att detta omnämnande om underlåtande av att betala ett belopp som ska återbetalas slopas från 1 mom.

6.9 Lagen om Skatteförvaltningen

2 c §. Anlitande av inhyrd arbetskraft. En ny 2 c §, som gäller anlitande av inhyrd arbetskraft, fogas till lagen om Skatteförvaltningen. Det handlar om en ny bestämmelse, som reglerar anlitande av inhyrd arbetskraft i Skatteförvaltningens uppgifter. I enlighet med den föreslagna bestämmelsen kan Skatteförvaltningen anlita inhyrd arbetskraft främst i samma uppgifter av biträdande art i beskattningen, vilka i enlighet med 2 b § i lagen kan överföras för att skötas av en privat aktör. Ett exempel på en sådan uppgift är beställningstjänsten för skattedeklarationsblanketter, där kunden kan beställa blanketter per telefon och dessa beställda blanketter kuverteras enligt kundens beställning och sänds till den adress som kunden angett. I enlighet med den föreslagna paragrafen kan Skatteförvaltningen anlita inhyrd arbetskraft även i den biträdande telefonservicen. En uppgift av biträdande art i telefonservicen definieras i

bestämmelsen och inhyrd arbetskraft kan användas i en uppgift av biträdande art i telefonservicen, men denna uppgift kan inte överföras till en privat aktör i enlighet med 2 b § i lagen.

En uppgift av biträdande art i telefonservicen är en offentlig förvaltningsuppgift. Med stöd av bestämmelsen kan Skatteförvaltningen ingå ett avtal, utifrån vilket en annan arbetsgivare överför arbetstagare till Skatteförvaltningens förfogande. Till Skatteförvaltningen överförs rätten att leda och övervaka arbetet enligt 1 kap. 7 § i arbetsavtalslagen samt de skyldigheter som föreskrivits för arbetsgivaren och direkt gäller arbetet och arbetsarrangemangen. I den biträdande telefonservicen sköts inte uppgifter som omfattar utövning av beslutanderätt i beskattningsfrågor eller tolkning av skattelagstiftningen. Ett avtal om en uppgift av biträdande art i den rådgivande telefonservicen påverkar inte de uppgifter som hör till Skatteförvaltningen eller myndighetens skyldigheter.

Skatteförvaltningen och en hyrd arbetstagare ansvarar gentemot Skatteförvaltningens kunder för att en rådgivningsuppgift sköts på behörigt sätt. Skatteförvaltningen kan inte överföra ansvaret för detta till ett bemanningsföretag genom ett avtal. Det ankommer på bemanningsföretaget att skaffa lämplig arbetskraft som Skatteförvaltningen kan använda enligt avtalet mellan bemanningsföretaget och Skatteförvaltningen. På samma sätt som i allmänhet vid hyrning av arbetskraft betalar bemanningsföretaget lön till den hyrda arbetstagaren och det ansvarar för att ordna bland annat pensionsskyddet och företagshälsovården för arbetstagaren.

Tillräckligt kunnande hos de hyrda arbetstagarna är en väsentlig garanti för god förvaltning. I paragrafens 4 mom. föreskrivs för Skatteförvaltningen en skyldighet att se till att hyrda arbetstagare har tillräckligt kunnande om de arbetsuppgifter som tilldelas dem. Skatteförvaltningen ger utbildning och en introduktion till de hyrda arbetstagarna i den omfattning som deras uppgifter förutsätter.

Med biträdande telefonservice avses rådgivning om innehållet i beskattningslagstiftningen och myndighetsanvisningar om den. Med beaktande av att det handlar om biträdande telefonservice som gäller beskattningen och som används i stor skala, är det inte möjligt att ge en uttömmande förteckning eller att detaljerat beskriva de uppgifter som i rådgivningen kan ges till en kund som gör en förfrågan. Innehållet i den rådgivande telefonservicen ska dock utifrån 124 § i grundlagen fastställas så noggrant avgränsat som möjligt. Den centrala utgångspunkten för definitionen är att man i telefonservicen tillhandahåller endast rådgivning kring innehållet i lagstiftningen och offentliga myndighetsanvisningar om det, vilka följaktligen är tillgängliga även till exempel på Skatteförvaltningens webbplats skatt.fi. I fråga om information om bestämmelserna och anvisningarna motsvarar rådgivningen följaktligen andra informationskällor om bestämmelserna, vilka är tillgängliga för de skattskyldiga till exempel via internet. I rådgivningssituationer är det dessutom möjligt att till en identifierad kund ge entydiga uppgifter om honom eller henne ur ett informationssystem, såsom information som framgår av systemet om det utsatta datumet för kundens skattedeklaration, förfallodagen för skatten och dess belopp eller referensnumret för skattebetalningen.

Servicen är inte i någon form förknippad med utövning av beslutanderätt i beskattningsfrågor. En hyrd arbetstagare som utför en uppgift av biträdande art i telefonservicen överför ett samtal till en tjänsteman då ärendet förutsätter prövning som görs med tjänsteansvar eller om bestämmelserna och anvisningarna i vissa fall lämnar utrymme för tolkning. Ärendet kan överföras för att skötas av en tjänsteman genom att överföra samtalet direkt till honom eller henne eller på så sätt att tjänstemannen ringer tillbaka till kunden. Grunderna för att överföra ett ärende till en tjänsteman går igenom vid introduktionen av en hyrd arbetstagare. I osäkra fall ska ärendet överföras till tjänstemannen med låg tröskel.

En hyrd arbetstagares förfarande följs med särskild noggrannhet, på samma sätt som nya arbetstagares prestation i övrigt, och han eller hon får stöd och handledning. I praktiken ansvarar en hyrd arbetstagare för sådana oklara frågor vars svar kan hittas direkt i lagstiftningen eller Skatteförvaltningens anvisningar. De typiska frågor som förekommer i den rådgivande telefonservicen är till exempel frågor om utsatta datum för deklarerings och betalning eller grunderna för att göra vanliga avdrag, såsom hushållsavdrag, och svaren på dessa ges enligt Skatteförvaltningens anvisningar.

Det hyrda arbetet sker under Skatteförvaltningens ledning och övervakning med Skatteförvaltningens arbetsredskap, varvid Skatteförvaltningen övervakar att kraven på dataskydd och datasäkerhet iakttas i de arbetsuppgifter som utförs av hyrda arbetstagare. Behandlingen av personuppgifter av hyrda arbetstagare motsvarar det som även i övrigt gäller för motsvarande betjäningssuppgifter per telefon vid Skatteförvaltningen, vilka sköts av Skatteförvaltningens egen personal. Behörigheterna till informationssystemet begränsas till att gälla information som är behövliga i denna uppgift och övervakningen av behandlingen genomförs på samma sätt som för Skatteförvaltningens egen personal. Innan arbetet inleds ges hyrda arbetstagare en introduktion i de krav som gäller för bland annat dataskydd och sekretess för enskilda kunders beskattningssuppgifter.

På en person som tillhandahåller rådgivande telefonservice som en hyrd arbetstagare tillämpas utifrån beslutet om anlitande av inhyrd arbetskraft vid Skatteförvaltningen av riksdagens biträdande justitieombudsman och grundlagsutskottets utlåtandep Praxis bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar då personen sköter detta uppdrag. I fråga om skadeståndsansvar tillämpas skadeståndslagen, till vilken det hänvisas i bestämmelsen.

Det föreslagna tillägget till lagen om Skatteförvaltningen om att låta utföra uppgifter av biträdande art i den rådgivande telefonservicen som hyrt arbete ska bedömas i förhållande till 124 § i grundlagen. Dessutom är förslaget av betydelse med tanke på regleringen kring rättsskydd i 21 § i grundlagen. Om hyrda arbetstagare sköter uppgifter av biträdande art i den rådgivande telefonservicen utifrån ett avtal, handlar det inte om uppgifter som omfattas av utövning av beslutanderätt i beskattningsfrågor. Ett avtal om uppgifter av biträdande art i den rådgivande telefonservicen påverkar inte heller myndighetens skyldigheter. Eftersom bestämmelser om det straffrättsliga tjänsteansvaret för en hyrd arbetstagare föreskrivs genom lag, bedöms förslaget inte ha någon konsekvens som försämrar rättsskyddet för en fysisk person.

6.10 Lagen om ändring av inkomstskattelagen (876/2017)

Ett nytt 3 mom. fogas till ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av inkomstskattelagen (876/2017). Enligt förslaget innehåller bestämmelsen en övergångsbestämmelse som gäller 68 § 2 mom. i inkomstskattelagen, vilket föreskrivits genom lag 876/2017. Enligt övergångsbestämmelsen tillämpas på frivilliga individuella pensionsförsäkringar som tecknats av en arbetsgivare innan lag 876/2017 trädde i kraft de bestämmelser som gällde vid den nämnda lagens ikraftträdande i stället för vad som föreskrivs i 68 § 2 mom. i lag 876/2017.

Det är behövligt att foga övergångsbestämmelsen till lagen, eftersom lag 876/2017 inte innehöll någon övergångsbestämmelse som är tillämplig på försäkringar som tecknats före lagens ikraftträdande. När inkomstskattelagens 68 § 2 mom. ändrats genom lagarna 1741/2009 och 772/2004, har de bestämmelser som varit tillämpliga på försäkringar som tecknats innan lagändringen bibehållits i kraft med en övergångsbestämmelse som utfärdats i samband med att lagarna stiftats. I lag 876/2017 gjordes en ändring av teknisk karaktär i 68 § 2 mom. i inkomstskattelagen utan att en motsvarande övergångsbestämmelse utfärdades i samband med ändringen, sannolikt på grund av oaktamhet. Eftersom ingen övergångsbestämmelse

utfärdades vid den tidpunkten, har 68 § 2 mom. i inkomstskattelagen lagtekniskt sett inte varit föremål för någon övergångsbestämmelse efter den 1 januari 2018. Med den nu föreslagna ändringen korrigeras det rättsläge som bildats i samband med att lag 876/2017 stiftades för att svara mot det tidigare rättsläget, där de bestämmelser som var i kraft tidigare tillämpas på gamla försäkringar med stöd av övergångsbestämmelserna.

7 Ikraftträdande

Ändringarna om sloandet av avdragbarheten för premier för en frivillig individuell pensionsförsäkring och inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal och andra anknutna ändringar i inkomstskattelagen, lagen om källskatt på ränteinkomst, lagen om beskattningsförfarande och lagen om inkomstdatasystemet avses träda i kraft den 1 januari 2027. Ändringarna tillämpas för första gången i den beskattning som verkställs för år 2027. Syftet med att schemalägga ikraftträdandet till början av år 2027 är att ge spararna, försäkringsgivarna och tillhandahållarna av långsiktiga sparavtal tillräckligt med tid att förbereda sig på att avdragbarheten för premierna slopas. Ett ytterligare syfte med det senare ikraftträdandet är att lindra de utmaningar på grund av lagändringen vilka hade uppkommit för en skattskyldig som planerar att börja ta ut pension eller utbetalningar ur långsiktiga sparavtal före den 1 januari 2027, om sloandet av avdragbarheten för premier och inbetalningar ägt rumt omedelbart.

Enligt förslaget innehåller 2 mom. i ikraftträdandebestämmelsen i förslaget till lag om ändring av inkomstskattelagen ett undantag till huvudregeln i 34 a § 1 mom., enligt vilken pension som baserar sig på en frivillig individuell pensionsförsäkring och en utbetalning som baserar sig på ett långsiktigt sparavtal beskattas som kapitalinkomst. Det föreslås att övergångsbestämmelsen innehåller föreskrifter om att pension och annan försäkringsutbetalning som grundar sig på frivillig individuell pensionsförsäkring som tecknats av en fysisk person samt belopp erhållet på grund av återköp, liksom även utbetalning som grundar sig på ett långsiktigt sparavtal är skattepliktig förvärvsinkomst till den del den har influtit på grund av de premier och inbetalningar som dragits av från förvärvsinkomst och den avkastning som influtit av dem. Enligt förslaget gäller bestämmelsen för försäkringar som tecknats före den 6 maj 2004, vars premier det var möjligt att dra av från förvärvsinkomst fram till skatteåret 2005.

I 3 mom. i ikraftträdandebestämmelsen finns det å sin sida en övergångsbestämmelse som gäller 34 b § 1 mom. i inkomstskattelagen, enligt vilken det nämnda momentet tillämpas endast på frivilliga individuella pensionsförsäkringar som tecknats och långsiktiga sparavtal som ingåtts efter ikraftträdandet av lagen. På försäkringar som tecknats och långsiktiga sparavtal som ingåtts före ikraftträdandet av lagen tillämpas de bestämmelser om beskattning av pensioner och utbetalningar till ett förhöjt belopp vilka gällde vid ikraftträdandet av lagen. Syftet med övergångsbestämmelsen är att hålla i kraft de övergångsbestämmelser som tidigare hänfört sig till bestämmelsen, inklusive hänvisningarna till övriga bestämmelser i de 1 momenten i 34 b § vilka varit i kraft tidigare.

Ikraftträdandebestämmelsens 4 mom. innehåller dessutom bestämmelser om ett undantag, enligt vilket förhöjning, med avvikelse från bestämmelserna i 34 b § 1 mom. och de bestämmelser som ska tillämpas i stället för det nämnda momentet med stöd av tidigare övergångsbestämmelser, inte påförs om sparmedlen i försäkringen eller det långsiktiga sparavtalet i sin helhet betalas till den skattskyldige i form av en engångsbetalning, sparmedlen vid ikraftträdandet av denna lag uppgår till högst 5 000 euro och utbetalningen görs inom två år från ikraftträdandet av denna lag. Förslaget har beskrivits närmare i avsnitt 4.1.1 i propositionen och i specialmotiveringen till inkomstskattelagens 34 b §.

Enligt förslaget innehåller 5 mom. i ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av inkomstskattelagen bestämmelser om en övergångsbestämmelse som gäller 68 § 2 mom. i inkomstskattelagen. Det föreslås att 68 § 2 mom. i den föreslagna lagen tillämpas på frivilliga individuella försäkringar som tecknats efter att lagen trätt i kraft. På försäkringar som en arbetsgivare tecknat för en arbetstagare innan lagens ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde då lagen trädde i kraft. Utifrån övergångsbestämmelserna beror förutsättningarna för skattefrihet för premier som en arbetsgivare betalat, till exempel i anknytning till pensionsåldern, på de bestämmelser som var i kraft då försäkringen tecknades.

De ändringar i lagen om beskattningsförfarande, lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och lagen om inkomstdatasystemet som gäller beskattningen av inkomst som erhålls av hyrda arbetstagare på finska fartyg samt ändringen av lagen om förskottsuppbörd avses träda i kraft den 1 januari 2026. Ändringen av 25 § i lagen om förskottsuppbörd, vilken gäller införande av en begränsat skattskyldig i förskottsuppbörsregistret, avses även träda i kraft den 1 januari 2026.

Det föreslås att upphävandet av 28 § i lagen om skatteuppbörd träder i kraft i augusti 2025. Kvarhållandet av återbärningar slopas från och med den tidpunkt då lagen träder i kraft, varvid återbärningar som är föremål för en begäran om kvarhållande betalas ut till de skattskyldiga. Tidpunkten för lagens ikraftträdande möjliggör att återbärningar som begärts att hållas kvar används i enlighet med den gällande lagen för skatter på eget initiativ som förfaller till betalning på den allmänna förfalldagen i augusti 2025 och att icke-använda återbärningar återbetalas till de skattskyldiga före de förskottsskatter som förfaller till betalning den 25:e i månaden.

Den ändring som gäller anlitande av inhyrd arbetskraft i lagen om Skatteförvaltningen avses träda i kraft den 1 juli 2025. Den ändring som gäller påförande av förskottsinnehållning för en betalare i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ avses likaså träda i kraft den 1 juli 2025. I så fall gäller ändringen beslut om påförande av skatt för betalare som fattas den 1 juli 2025 eller senare.

8 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

8.1 Slopandet av skattestödet för en frivillig individuell pensionsförsäkring

8.1.1 Grundlagsutskottets tolkningspraxis om egendomsskydd och skyddet av befogade förväntningar

Enligt 15 § 1 mom. i grundlagen är vars och ens egendom tryggad. Utifrån den allmänna klausulen i paragrafens 1 mom. bedöms i första hand olika begränsningar av ägarens nyttjanderätt och bestämmande inflytande. På sådana begränsningar av egendomsskyddet tillämpas de allmänna förutsättningarna för begränsning av de grundläggande fri- och rättigheterna (se till exempel GrUU 20/2010 rd).

Grundlagsutskottet har konstaterat att grundlagsskyddet för egendom tryggar också avtalsförhållandens fortbestånd även om det inte enligt grundlagsutskottets praxis är någon absolut regel att ingrepp inte får göras retroaktivt i avtalsförhållanden (se till exempel GrUU 42/2006 rd, GrUU 63/2002 rd, och GrUU 37/1998 rd). Tanken bakom skyddet för förmögenhetsrättsliga rättshandlingars fortbestånd är att rättssubjekten har berättigade förväntningar på skydd i ekonomiska frågor (se till exempel GrUU 42/2006 rd, GrUU 21/2004 rd och GrUU 33/2002 rd). Skyddet för berättigade förväntningar har i utskottets praxis ansetts omfatta rätten att lita på att lagstiftningen om de rättigheter och skyldigheter som är viktiga för avtalsförhållandet består och att denna typ av frågor inte kan regleras på ett sätt som i oskäligt

hög grad försämrar parternas rättsliga ställning (GrUU 42/2006 rd och GrUU 21/2004 rd). Befogade förväntningar och förtroendeskydd har ansetts ha en accentuerad betydelse då det handlar om ett specialarrangemang som ursprungligen skapats genom lag (GrUU 4/2008 rd, s. 4/I, GrUU 25/2005 rd och GrUU 45/2002 rd). Å andra sidan har utskottet riktat uppmärksamhet på att det på grund vägnade allmänna intressen inte finns motiverade grunder att förvänta sig att lagstiftningen hålls oförändrad i alla förhållanden (till exempel GrUU 56/2005 rd och GrUU 31/2006 rd). Utskottet har bedömt också sådan reglering som ingriper i egendomsskyddet med tanke på de allmänna förutsättningarna för att begränsa de grundläggande fri- och rättigheterna, såsom godtagbarheten för regleringens syfte och regleringens proportionalitet (se till exempel GrUU 56/2005 rd och GrUU 13/2003 rd).

8.1.2 Slopandet av avdragbarheten för försäkringspremier och inbetalningar enligt långsiktiga sparavtal ur egendomsskyddets synvinkel

8.1.2.1 Grundlagsutskottets utlåtande GrUU 21/2004 rd

Bestämmelserna om beskattningen av frivilliga individuella pensionsförsäkringar bedömdes av grundlagsutskottet vid riksdagsbehandlingen av lagförslaget (RP 80/2004 rd) från år 2004. I grundlagsutskottets utlåtande (GrUU 21/2004 rd) utgjordes granskningsvinkeln i huvudsak av bedömning av den föreslagna ändringen av den pensionsålder som är en förutsättning för avdragbarhet för försäkringspremier med tanke på egendomsskyddet, som tryggas i 15 § i grundlagen.

Enligt utlåtandet gällde regleringen inte direkt innehållet i försäkringsavtal och den påverkade inte direkt rättigheterna och skyldigheterna för parterna i avtalsförhållandet. Regleringens konsekvenser för avtalsparternas rättsliga ställning var indirekta. Utskottet ansåg att den pensionsålder som är en förutsättning för avdragsrätt på försäkringspremier i fråga om pensionsförsäkringsavtal ska anses vara en sådan väsentlig omständighet som påverkar avtalet och följaktligen medför att bestämmelserna har relevans med avseende på egendomsskyddet.

Utskottet ansåg att bestämmelserna i sig är godtagbara med avseende på de grundläggande fri- och rättigheterna, men ansåg proportionalitetsaspekterna på övergångsbestämmelserna är problematiska. Utskottet ansåg att det är möjligt att pensionsspararen på grund av bestämmelserna måste skjuta upp sin frivilliga pensionering. De största negativa konsekvenserna av propositionen ansågs åsamkas i synnerhet de pensionssparare som befinner sig nära den avtalsenliga pensionsåldern och har byggt upp sitt pensionssparande på små premier som betalats in under en lång tid. I sådana fall kan det enligt utskottet ha oskäligt stora konsekvenser för pensionsspararen om pensionsutbetalningen inte följer avtalet utan skjuts upp.

Utifrån sin helhetsbedömning ansåg utskottet att det av konstitutionella skäl är nödvändigt att konsekvenserna av de föreslagna bestämmelserna dämpas för pensionssparare som närmar sig den avtalsenliga pensionsåldern och har betalat in pensionspremier under en lång tid och att den föreslagna övergångsperioden på ett år därför bör förlängas avsevärt, exempelvis till fem år.

I riksdagsbehandlingen av regeringens proposition föreslog finansutskottet i sitt betänkande FiUB 9/2004 rd att lagförslaget med anledning av grundlagsutskottets utlåtande ändras så det på alla gamla avtal i fråga om åldersgränsen ska tillämpas en övergångsperiod om fem år i stället för ett år som i lagförslaget. Utskottet konstaterade att övergångsperioden klart fokuserar på den grupp försäkrade som då var nära den avtalsenliga pensionsåldern.

8.1.2.2 Bedömning av de föreslagna ändringarna ur egendomsskyddets synvinkel

I propositionen föreslås det att avdragbarheten slopas för premier för frivilliga individuella pensionsförsäkringar och inbetalningar enligt långsiktiga sparavtal. Den föreslagna ändringen har å ena sidan ett fiskalt mål. Med slopandet av skattestödet eftersträvas det att skatteinkomsterna ökar med 37 miljoner euro. Det handlar dock å andra sidan om harmonisering av skattebehandlingen av olika placeringsformer och utökande av neutraliteten i skattesystemet till denna del. Finlands lagstadgade pensionssystem är omfattande i en internationell jämförelse. Därför finns det i Finland inte något motsvarande samhälleligt behov av att stödja frivilligt pensionssparande på samma sätt som i länder där det lagstadgade pensionsskyddet är svagare. Eftersom det lagstadgade pensionssystemet redan täcker en stor del av befolkningens pensionsskydd, är grunderna för skattestöd för frivilligt pensionssparande mindre i Finland.

Efter den lagändring som trädde i kraft år 2013 har i praktiken inga nya frivilliga individuella pensionsförsäkringar eller långsiktiga sparavtal ingåtts. Vid den tidpunkten höjdes den nedre åldersgränsen för att betala ut pension till minst 68 år. Betydelsen av frivilliga individuella pensionsförsäkringar och långsiktiga sparavtal som en form av pensionssparande är med andra ord inexisterande i nya avtal, vilket inte heller talar för att bibehålla skattestödet.

Slopandet av avdragbarheten har en konsekvens för de skattskyldiga som har ett gällande försäkringsavtal eller långsiktigt sparavtal och som inte ännu uppnått den ålder som förutsätts för utbetalning av pension eller en utbetalning enligt ett långsiktigt sparavtal. År 2023 gjorde sammanlagt omkring 187 000 skattskyldiga avdrag för premier för en frivillig individuell pensionsförsäkring eller inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal i sin beskattning. Efter att avdragbarheten för premierna och inbetalningarna slopats, har de skattskyldiga inte incitament att fortsätta pensionssparandet med en frivillig individuell pensionsförsäkring eller ett långsiktigt sparavtal. Pensionssparandet för sådana skattskyldiga övergår i så fall sannolikt till andra sparformer, där besparingarna kan tas ut utan lika strikta villkor som för frivilliga individuella pensionsförsäkringar eller långsiktiga sparavtal. Betalningen av premier för frivilliga individuella pensionsförsäkringar och inbetalningar enligt långsiktiga sparavtal har baserat sig på fri prövning av försäkringstagare eller den som är berättigad till medlen i ett avtal. Beloppet av premierna eller inbetalningarna eller betalningstidpunkterna har inte bundits i avtalsvillkoren, varför en försäkringstagare inte till exempel heller tidigare ålagts att betala premier till en försäkring. Till denna del ändras inte situationen då avdragbarheten för premier och inbetalningar slopas.

Slopandet av avdragbarheten för premier och inbetalningar har inte någon konsekvens för beskattningen av sparmedel som redan flutit in utifrån premier för en pensionsförsäkring eller inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal, den tidpunkt då utbetalningen utifrån dessa börjar eller utbetalningens längd. De föreslagna ändringarna orsakar inte något behov av att ändra villkoren i ett försäkringsavtal eller ett långsiktigt sparavtal.

Ikraftträdandet av skatteändringar har jämförelsevis sällan varit förknippat med övergångsbestämmelser, med vilka ändringarnas konsekvenser har begränsats att gälla privaträttsliga rättsliga åtgärder som vidtagits först efter ikraftträdandet. Tvärtom har skattelagstiftningen ofta ändrats med sätt som haft konsekvenser för långsiktiga avtalsförhållanden. Detta har varit fallet bland annat då avdragsrätten för ränta på skuld för att skaffa en egen bostad slopades eller då beskattningen av försäljningsvinst eller depositionsräntor skärptes. Det har ansetts vara möjligt att genomföra ändringarna i normal lagstiftningsordning. Denna möjlighet är viktig för att riksdagen effektivt ska kunna utöva den i 3 § i grundlagen stadgade rätten för den att fatta beslut om statsfinanserna. Det har inte handlat

om någon egentlig retroaktiv lagstiftning, eftersom skattepåföljderna har riktat sig på tiden efter lagens ikraftträdande.

Ett centralt syfte med förslaget är att utöka skatteinkomsterna. Lagändringen har inte någon konsekvens som ökar skatteinkomsterna, om slopandet av avdragbarheten gällde endast avtal som ingåtts efter att lagändringen trätt i kraft, då det beaktas att nya frivilliga individuella pensionsförsäkringar och långsiktiga sparavtal i praktiken inte alls ingåtts efter lagändringen år 2013. För att målet ska uppnås, ska slopandet av avdragbarheten även gälla för frivilliga individuella pensionsförsäkringar och långsiktiga sparavtal som ingåtts innan lagändringens ikraftträdande. Det skulle inte handla om retroaktiv lagstiftning, eftersom skattepåföljderna i så fall hänför sig till tiden efter lagens ikraftträdande.

Enligt regeringens syn handlar slopandet av avdragbarheten för premier för en frivillig individuell pensionsförsäkring och inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal, med tanke på det egendomsskydd som tryggats i 15 § i grundlagen och de berättigade förväntningarna, inte om en likadan situation som höjningen av den pensionsålder som är en förutsättning för avdragbarhet, vilken föreslogs i regeringens proposition RP 80/2004 rd och bedömdes av grundlagsutskottet (GrUU 21/2004 rd). När pensionsåldern för avdragbarheten höjdes tvingades de försäkrade, för att bevara avdragbarheten för premierna, i praktiken ändra sitt försäkringsavtal och skjuta upp åldern för att ta ut pension från det som de kommit överens om när de ingick avtalet. Med 2004 års lagändring behölls skattestödet, men ändringar gjordes i förutsättningarna för det. Detta skedde även i lagändringen år 2009. I den nu föreslagna ändringen slopas skattestödet i sin helhet. Den nu föreslagna ändringen orsakar inte något behov av att ändra en pensionsförsäkringsförsäkring eller ett långsiktigt sparavtal, eftersom ändringen inte har någon konsekvens för den tidpunkt då pension eller en utbetalning enligt ett långsiktigt sparavtal tas ut.

Skattestöden bildar ett undantag i det grundläggande upplägget för skattesystemet, där alla inkomster är skattepliktiga och de utgifter som hänför sig till skattepliktig inkomst är avdragbara. Riksdagen har makt att stifta bestämmelser om nya skattestöd och att besluta de slopas. Detta är en del av den lagstiftningsmakt och makten att besluta om statsbudgeten som föreskrivits för riksdagen i 3 § i grundlagen. Den föreslagna lagstiftningen innebär inte retroaktiva ingrepp i avtalsförhållandena. Med den ändring som nu föreslås, det vill säga slopande av skattestödet för frivilligt pensionssparande, eftersträvas utökade skatteinkomster i en utmanande ekonomisk situation. Detta fiskala mål tillsammans med harmoniseringen av skattebehandlingen av olika placeringsformer och den förbättrade neutraliteten ska anses vara godtagbara grunder för lagändringen.

Även om förslaget om att slopa avdragbarheten för premier för en frivillig individuell pensionsförsäkring och inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal inte innebär retroaktiva ingrepp i avtalsförhållandena, kan slopandet av premierna och inbetalningarna ha indirekta konsekvenser för sparbeteendet hos försäkringstagarna och de som är berättigade till medlen i avtalen. Förslaget kan även anses ha en indirekt inverkan på skyddet för berättigade förväntningar enligt 15 § i grundlagen. Enligt regeringens syn har förslaget dock godtagbara grunder och regleringen ska även anses vara proportionerlig.

Med förslaget görs inte ingrepp i de medel som redan flutit in i en pensionsförsäkring eller ett långsiktigt sparavtal eller beskattningen av de utbetalningar som görs utifrån dessa i sinom tid. Om en försäkringstagare eller en person som är berättigad till medlen i ett avtal inte vill fortsätta att betala premier eller göra inbetalningar efter att avdragbarheten slopas, kan han eller hon låta bli att betala premier eller göra inbetalningar på samma sätt som tidigare. Han eller hon har även möjlighet att övergå till att spara i andra tillgängliga placeringsprodukter. Enligt regeringens

syn kan slopandet av skattestödet för en placeringsprodukt, det vill säga en frivillig individuell pensionsförsäkring och ett långsiktigt sparavtal, inte anses vara en orimlig ändring för en försäkringstagare eller den som är berättigad till medlen i ett avtal, med beaktande av de omfattande möjligheterna att göra placeringar i andra placeringsprodukter, vars övriga villkor kan vara förmånligare för spararen jämfört med pensionsförsäkringar eller långsiktiga sparavtal.

Även om mindre medel framöver är tillgängliga för placering på grund av slopandet av rätten till skatteavdrag, ska det föreslagna slopandet av avdragbarheten ändå ses som en proportionerlig åtgärd sett till förslaget mål. Största delen av de gällande pensionsförsäkringarna har tecknats under åren 1995–2009, varför försäkringstagarna har kunnat dra nytta av en skattebehandling som på grund av avdragbarheten för försäkringspremier är förmånligare än behandlingen av övriga placeringsprodukter redan under en jämförelsevis lång tid. Efter år 2013 har nya försäkringar eller långsiktiga sparavtal knappt alls tecknats. I sitt utlåtande har grundlagsutskottet konstaterat att det på grund av vägande allmänna intressen inte finns motiverade grunder för att förvänta sig att lagstiftningen förblir oförändrad i alla förhållanden. Enligt regeringens syn ska riksdagen ha möjlighet att ändra skattelagstiftningen inom ramen för sin budgetmakt även på så sätt att skattestöd som beviljats tidigare begränsas eller avlägsnas. På motiverande grunder är det möjligt att fråga sig om skyddet för berättigade förväntningar är avsett att trygga de skattskyldigas planer att i framtiden placera i en viss skatteunderstödd placeringsform, även om även andra alternativa placeringsprodukter är tillgängliga, då det därtill även beaktas att det finländska lagstadgade pensionssystemet täcker största delen av befolkningens pensionsskydd.

I bedömningen av förslaget rimlighet är det även möjligt att beakta att betalningen av premier för en frivillig individuell pensionsförsäkring och inbetalningar enligt ett långsiktigt sparavtal har baserat sig och även framöver baserar sig på frivillighet. En annan förutsättning för att betala premier och göra inbetalningar är att en försäkringstagare eller den som är berättigad till medlen i ett avtal har inkomster eller förmögenhet för att betala premier eller göra inbetalningar. Förslaget skatteskräpande konsekvens riktar sig i fråga om såväl proportionalitet som belopp i euro mest till inkomstdecilen med de högsta inkomsterna, det vill säga till de privata hushållen med de största inkomsterna. Det skattestöd som enligt förslaget upphävs har sålunda gynnat höginkomsttagare klart mer än personer som tjänar mindre. Med tanke på proportionaliteten är det möjligt att bedöma att de som har de högsta inkomsterna i princip har bättre möjligheter att även anpassa sig till konsekvensen av att skattestödet slopas.

Enligt regeringens syn är långa övergångstider av samma typ som vid 2004 och 2009 års lagändringar inte nödvändiga för de nu föreslagna ändringarna ur proportionalitetsprincipens synvinkel. I de föreslagna ändringarna i propositionen har man dock av rimlighetsorsaker beaktat vissa omständigheter som lindrar konsekvenserna av slopandet av premier för individuella pensionsförsäkringar och inbetalningar enligt långsiktiga sparavtal. För det första är avsikten att lagändringen träder i kraft först från och med början av år 2027. Följaktligen är det möjligt att på nuvarande sätt dra av premier och inbetalningar ännu fram till slutet av år 2026. Följaktligen har slopandet av avdragbarheten för premier och inbetalningar inte någon konsekvens för skattskyldiga som uppnår åldern för att ta ut pension eller utbetalningar enligt långsiktiga sparavtal år 2027.

För det andra föreslås det i propositionen att små sparmedel på högst 5 000 euro som flutit in i en frivillig individuell pensionsförsäkring eller ett långsiktigt sparavtal kan tas ut i två års tid efter att lagen trätt i kraft, utan att utbetalningarna beskattas förhöjt. I princip kan en skattskyldig ta ut pension eller en utbetalning enligt ett långsiktigt sparavtal först i det skede då han eller hon uppnår den ålder som överenskommit i försäkringen eller avtalet. Tiden för att uppnå denna ålder kan vara lång, vilket innebär att nya inbetalningar i princip inte inkommer till en försäkring

eller ett långsiktigt sparavtal mellan slopandet av avdragbarheten och uttaget av pension eller en utbetalning enligt ett långsiktigt sparavtal. Under denna tid flyter avkastning in på det existerande sparbeloppet, men det är dock å andra sidan även föremål för kostnader. Av rimlighets-skäl är det motiverat att sådana sparmedel som förblivit små kan tas ut exceptionellt även utan den beskattningsmässiga sanktion som föreskrivits för förtida uttag, trots att den som tecknat en försäkring eller ingått ett långsiktigt sparavtal då han eller hon ingått avtalet förbundet sig till att pension eller en utbetalning enligt ett långsiktigt sparavtal betalas ut först från och med en viss ålder.

För det tredje föreslås att om en skattskyldig trots slopandet av avdragbarheten fortsätter att göra inbetalningar i en försäkring eller enligt ett långsiktigt sparavtal, beskattas endast avkastningen som kapitalinkomst av dessa inbetalningar och de medel som flyter in av dem. Följaktligen har en skattskyldig inte något hinder som beror på skattelagstiftningen att, om han eller hon så vill, fortsätta att göra inbetalningar i en frivillig individuell pensionsförsäkring eller ett långsiktigt sparavtal efter att avdragbarheten slopats. I så fall beskattas endast avkastningens andel av de besparingar som flutit in utifrån dessa premier eller inbetalningar. En skattskyldig har naturligtvis möjlighet att fortsätta att pensionsspara även med andra placeringsprodukter. De sparmedel som flutit in utifrån en frivillig individuell pensionsförsäkring kan även i detta fall tas ut i enlighet med villkoren för det ursprungliga avtalet enligt den åldersgräns som tillämpas i avtalet.

8.2 Anmälningsskyldigheterna för inkomst som fås av en hyrd arbetstagare med anställning på ett finskt fartyg

I propositionen föreslås det att skyldigheten att lämna uppgifter enligt 15 a § 1 mom. och 17 § 7 mom. i lagen om beskattningsförfarande och skyldigheten att lämna in anmälningar till inkomstregistret enligt 6 § 2 mom. 10 och 17 punkten i lagen om inkomstdatasystemet utvidgas till att gälla inkomst som fås av en hyrd arbetstagare som tjänstgör på ett finskt fartyg och andra uppgifter som gäller arbetet. Anmälningen av uppgifter handlar om behandling av personuppgifter. Lagförslagen är följaktligen av betydelse med avseende på skyddet för privatlivet och personuppgifter, vilket tryggats i 10 § i grundlagen.

Enligt 10 § 1 mom. i grundlagen är vars och ens privatliv tryggt. Enligt 1 mom. i paragrafen utfärdas närmare bestämmelser om skyddet för personuppgifter genom lag. Grundlagsutskottet har konstaterat att det i princip är tillräckligt att regleringen kring skyddet för och behandlingen av personuppgifter överensstämmer med allmänna dataskyddsförordningen. Den detaljerade regleringen i allmänna dataskyddsförordningen gör det också möjligt att i fråga om myndighetsverksamhet lagstifta betydligt mer generellt om skydd för och behandling av personuppgifter jämfört med vår nuvarande nationella regleringsmodell (GrUU 14/2018 rd). Det ingår i princip inte i grundlagsutskottets konstitutionella uppdrag att bedöma regleringen av den nationella verkställigheten med avseende på den materiella EU-rätten (GrUU 31/2017 rd). Utskottet har framhållit att det i regeringens propositioner finns anledning att särskilt i fråga om bestämmelser som är av betydelse med hänsyn till de grundläggande fri- och rättigheterna tydligt klargöra ramarna för det nationella handlingsutrymmet (GrUU 1/2018 rd, GrUU 26/2017 rd, GrUU 2/2017 rd och GrUU 44/2016 rd).

I ovan nämnda förslag som gäller lagen om beskattningsförfarande och lagen om inkomstdatasystemet används det nationella handlingsutrymme som baserar sig på allmänna dataskyddsförordningen till den del som de innehåller specialbestämmelser om behandling av personuppgifter. Användningen av det nationella handlingsutrymmet baserar sig på artikel 6.2 i allmänna dataskyddsförordningen.

Enligt artikel 6.2 i allmänna dataskyddsförordningen får medlemsstaterna behålla eller införa mer specifika bestämmelser för att anpassa tillämpningen av bestämmelserna i förordningen med hänsyn till behandling för att efterleva punkt 1 c och 1 e genom att närmare fastställa specifika krav för uppgiftsbehandlingen och andra åtgärder för att säkerställa en laglig och rättvis behandling.

Utifrån artikel 6.3 i allmänna dataskyddsförordningen kan bestämmelserna i allmänna dataskyddsförordningen anpassas genom att utfärda särskilda bestämmelser om de uppgiftstyper som behandlas, de registrerade och utlämnande av personuppgifter. Medlemsstaternas nationella rätt ska uppfylla ett mål av allmänt intresse och vara proportionell mot det legitima mål som eftersträvas.

Enligt artikel 6.1 c i allmänna dataskyddsförordningen är behandlingen laglig om behandlingen är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige. Enligt artikel 6.1 e i förordningen är behandling å sin sida tillåten, om behandlingen är nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning.

Enligt artikel 6.3 ska grunden för behandlingen fastställas i enlighet med unionsrätten, eller en medlemsstats nationella rätt som den personuppgiftsansvarige omfattas av. Sålunda kan personuppgifter inte behandlas direkt med stöd av underpunkt c i artikel 6.1. Regleringen ska genomföras inom ramen för underpunkt c och punkt 2–3 i artikel 6.1 i allmänna dataskyddsförordningen. De lagförslag som nu behandlas skapar reglering som gäller anmälningar av uppgifter som gäller en hyrd arbetstagare med anställning på ett finskt fartyg, hans eller hennes inkomst och vissa uppgifter med anknytning till detta. Den primära rättsliga grunden för behandlingen av personuppgifter enligt förslaget utgörs av underpunkt c i artikel 6.1 i allmänna dataskyddsförordningen, utifrån vilken den registrerades rättigheter fastställs. Behandlingen kan dock anses hänföra sig även till utförande av en uppgift av allmänt intresse eller utövning av allmän makt så som avses i underpunkt e.

Den föreslagna regleringen har genomförts i enlighet med artikel 6.2 och 6.3 i allmänna dataskyddsförordningen, med beaktande av de omständigheter som kan regleras enligt allmänna dataskyddsförordningen. Målet med propositionen är att få anmälningsskyldigheten för lön för en hyrd arbetstagare med anställning på ett finskt fartyg att motsvara förfarandet för lön för en hyrd arbetstagare enligt 10 § 4 c punkten i inkomstskattelagen. Förslaget utvidgar anmälningsskyldigheten för ovan nämnda persongrupp, men innebär inte någon ändring för skatteplikten för lönen. Den föreslagna regleringen förbättrar Skatteförvaltningens tillgång till information och sålunda möjligheterna att verkställa beskattningen korrekt. Förslaget förbättrar även Skatteförvaltningens möjligheter att övervaka deklarereringen av skatter och fullgörandet av betalningsskyldigheterna. Verkställande av beskattningen och skattekontroll är centrala lagstadgade uppgifter för Skatteförvaltningen, vilka regleras i 2 § i lagen om Skatteförvaltningen. Lagförslagen uppfyller följaktligen även kraven på förenlighet med ett allmänt intresse och proportionalitet enligt artikel 6.3 i allmänna dataskyddsförordningen och 4 § 2 punkten i dataskyddslagen (1050/2018).

8.3 Anlitande av inhyrd arbetskraft i Skatteförvaltningens biträdande rådgivande telefonservice

I grundlagens 124 § finns det föreskrifter om de förutsättningar som ska iakttas då offentliga förvaltningsuppgifter anförtros någon annan än en myndighet. Enligt paragrafen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de

grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. Uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt får anförtros endast myndigheter. Enligt motiveringarna till paragrafen (RP 1/1998 rd) är syftet med bestämmelsen att begränsa att offentliga förvaltningsuppgifter anförtros till parter utanför det egentliga myndighetsmaskineriet. Överföring av en myndighetsuppgift till en privat aktör ska vara exceptionellt. Ändamålsenligheten för överföringen av en offentlig förvaltningsuppgift är en juridisk förutsättning för överföring, vars uppfyllnad bedöms från fall till fall. I bedömningarna ska särskild uppmärksamhet riktas på enskilda personers och samfundens behov vid sidan om förvaltningseffektiviteten och övriga behov som kan karakteriseras som förvaltningsinterna behov. Även arten på den uppgift som överförs är betydelsefull i bedömningen. Kravet på ändamålsenlighet kan uppfyllas enklare i fråga om uppgifter i anknytning till tjänsteproduktionen än i fråga om beslutsfattande som gäller en individs eller ett samfunds centrala rättigheter.

Begreppet offentliga förvaltningsuppgifter används i grundlagen i en relativt vidsträckt bemärkelse. Det omfattar uppgifter som hänför sig till bland annat verkställigheten av lagar samt beslut om enskilda personers och sammanslutningars rättigheter, skyldigheter och förmåner (GrUU 15/2019 rd).

Utifrån grundlagsutskottets tolkningspraxis är en uppgift av biträdande art i telefonservicen hos en myndighet en offentlig förvaltningsuppgift (GrUU 11/2006 rd, s. 2). Följaktligen ska granskningen av att låta utföra en uppgift av biträdande art i telefonservicen med andra än Skatteförvaltningens egna arbetstagare följaktligen göras utifrån de förutsättningar som föreskrivits i 124 § i grundlagen.

I propositionen har rådgivning av biträdande art separerats från begreppet rådgivning och uppgifterna inom rådgivning av biträdande art har specificerats. En uppgift av biträdande art i telefonservicen enligt definitionen i propositionen innehåller inte utövning av beslutanderätt som gäller beskattningen och innehåller följaktligen inte utövning av offentlig makt eller betydande offentlig makt.

Fysiska personer och samfund har rätt till rådgivning enligt förvaltningslagen av Skatteförvaltningen i skattefrågor. Rådgivning är en lagstadgad uppgift för Skatteförvaltningen och den har juridisk betydelse för Skatteförvaltningens kunder.

I enlighet med 124 § i grundlagen ska överföringen av uppgiften till någon annan än en myndighet vara behövlig för ändamålsenlig skötsel av uppgifterna. I propositionen har det beskrivits att biträdande rådgivning innebär genomgång av de offentliga uppgifter som är tillgängliga på Skatteförvaltningens webbplats. När en kund behöver annan form av rådgivning eller tolkning av ett ärende, överförs kunden till en tjänsteman vid Skatteförvaltningen. I Skatteförvaltningens telefonrådgivning förekommer variation i efterfrågan till exempel på våren och tidvis kan trängsel förekomma i telefonrådgivningen. Skatteförvaltningen ska garantera att telefonrådgivningen är tillgänglig även under trängseltider. Det är inte ändamålsenligt för Skatteförvaltningen att upprätthålla en reserv av tjänstemän för trängselsituationer. Med tanke på effektiv skötsel av Skatteförvaltningens uppgifter bör tjänstemän inte överföras från uppgifter som innehåller beslutsfattande om beskattningen till rådgivande uppgifter av biträdande art, utan man bör använda arbetskraft som flexibelt är tillgänglig efter behov för uppgifter av biträdande art. När en tjänsteman används i uppgifter av biträdande art, finns det en risk för att uppgifter som kräver beslutsfattande fördröjs, vilket kan ha betydande konsekvenser för kunderna. Med tanke på propositionen är de synpunkter som gäller effektivt ordnande av Skatteförvaltningens telefonservice av betydelse i bedömningen av ändamålsenligheten. Det är ändamålsenligt att sköta uppgifter av biträdande art i telefonservicen

med inhyrd arbetskraft även med tanke på Skatteförvaltningens kunder, eftersom det förbättrar deras möjligheter att inom rimlig tid få den rådgivningsservice som de behöver även vid trängseltoppar.

De uppgifter av biträdande art som avses i 2 b § i lagen om Skatteförvaltningen vilka Skatteförvaltningen låter inhyrd arbetskraft utföra är å sin sida rutinartade stöduppgifter av biträdande art, i vilka offentlig makt inte utövas. Det kan anses att det är ändamålsenligt att låta utföra uppgifter av biträdande karaktär i anknytning till verkställandet av beskattningen med inhyrd arbetskraft för att ordna Skatteförvaltningens verksamhet så att den är effektiv och för att förbättra produktiviteten. Därtill är det ändamålsenligt att låta utföra dessa uppgifter med inhyrd arbetskraft med beaktande av fördelen för de skattskyldiga och de uppgiftsskyldiga på grund av de snabba och flexibla tjänsterna och av att Skatteförvaltningen kan koncentrera sina resurser på sakkunnigarbete i stället för rutinartade stöduppgifter.

Vid beredningen av regeringens proposition har man inte övervägt att överföra uppgifter av biträdande art i Skatteförvaltningens telefonservice för att skötas av en extern aktör, eftersom målet är att använda arbetskraft under trängseltoppar, och inte att överföra uppgiften i oförändrad form till någon aktör utanför Skatteförvaltningen. Utkontraktering av uppgifter förutsätter en separat bedömning av hur den kan genomföras för att beakta kraven i grundlagen och kraven på god förvaltning.

Grundlagsutskottet har bedömt betydelsen av effektivt ordnande av en uppgift i bedömningen av ändamålsenligheten bland annat i samband med propositionen om lagen om bolaget Hansel Ab. I enlighet med utlåtandet (GrUU 15/2019) ansåg grundlagsutskottet att det inte finns något hinder i anknytning till förutsättningen om ändamålsenlighet i 124 § i grundlagen för att anförtro existerande och de i propositionen föreslagna uppgifterna till Hansel Ab. Aspekter som gäller bolagets expertis (GrUU 29/2013 rd, s. 2 och GrUU 37/2010 rd, s. 5/I) och effektivt ordnande av upphandlingsväsendet (GrUU 3/2009 rd, s. 4/II och GrUU 11/2006 rd, s. 2–3) är av betydelse för detta.

Med tanke på tillgodoseendet av kraven på rättssäkerhet och god förvaltning föreslås det i propositionen att bestämmelserna om straffrättsligt ansvar tillämpas på en person som utför hyrt arbete. De hyrda arbetstagarna arbetar vid Skatteförvaltningen enligt arbetsavtalslagen och under Skatteförvaltningens ledning och övervakning. Skatteförvaltningens lednings- och tillsynsrätt i anknytning till skötseln av uppgiften minskar avsevärt den risk som eventuellt orsakas för förvaltningens kunder till exempel av felaktig eller av för vid rådgivning som tillhandahållits av en hyrd arbetstagare.

Ett villkor för att offentliga förvaltningsuppgifter ska kunna anförtros andra än myndigheter är enligt 124 § i grundlagen att det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. Enligt motiveringarna till bestämmelsen understryker den betydelsen av att de som sköter offentliga förvaltningsuppgifter ska vara utbildade för ändamålet och sakkunniga samt att de ska stå under tillräcklig offentlig tillsyn (RP 1/1998 rd). På det sätt som konstaterats i avgörandet av biträdande justitieombudsmannen gäller kraven på rättssäkerhet och god förvaltning enligt motiveringarna till 124 § i grundlagen framför allt beslutsfattandet i anknytning till en offentlig förvaltningsuppgift. I den föreslagna bestämmelsen föreskrivs för Skatteförvaltningen en skyldighet att se till att hyrda arbetstagare har tillräckligt kunnande om de arbetsuppgifter som tilldelas dem. Enligt förslaget ger Skatteförvaltningen hyrda arbetstagare introduktion och utbildning och stödjer och övervakar dem under arbetet. Säkerställandet av kunnandet hos hyrda arbetstagare och innehållet i de arbetsuppgifter som de tilldelas samt tillvägagångssätten har beskrivits närmare i avsnittet 4.1.6 och specialmotiveringen.

I sin tolkningspraxis har grundlagsutskottet ansett att det för att kraven på rättssäkerhet och god förvaltning ska anses vara uppfyllda i den bemärkelse som avses i 124 § i grundlagen krävs att ärendena behandlas i enlighet med de allmänna förvaltningslagarna och att de som behandlar ärendena handlar under tjänsteansvar (GrUU 33/2004 rd, s. 7/II och GrUU 46/2002 rd, s. 10). Grundlagsutskottet ansåg bland annat i sitt utlåtande om Hansel Ab GrUU 15/2019 rd (s. 4) att det var nödvändigt att bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas på en person som tjänstgör för ett bolag då han eller hon sköter offentliga förvaltningsuppgifter som hör till bolaget. Även i grundlagsutskottets utlåtande (GrUU 17/2021 rd, s. 20) rörande arbetstagare som skaffats och hyrts inom social- och hälsovården har man bekräftat det krav som baserar sig på grundlagsutskottets etablerade praxis, enligt vilket en förutsättning för att säkerställa att rättssäkerheten och god förvaltning tillgodoses i den bemärkelse som avses i 124 § i grundlagen bland annat är att de personer som behandlar ärenden handlar under straffrättsligt tjänsteansvar. Vid anlitande av inhyrd arbetskraft är det även av betydelse att en hyrd arbetstagare fungerar i denna rådgivande uppgift av biträdande art under ledning och övervakning av Skatteförvaltningen.

Innehållet i den rådgivande telefonservicen av biträdande art fastställs i lagen. Grunden för att anlita inhyrd arbetskraft vid Skatteförvaltningen är att jämna ut trängseltoppar, för att trygga rådgivningen på det sätt som god förvaltning förutsätter. Anlitande av inhyrd arbetskraft i telefonservicen kan följaktligen anses vara ändamålsenligt för att sköta Skatteförvaltningens lagstadgade rådgivande uppgift.

För rättssäkerheten för en fysisk person är det betydelsefullt att straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas på hyrda arbetstagare. Eftersom inhyrd arbetskraft förfar under Skatteförvaltningens arbetsledning, ansvarar Skatteförvaltningen för att de allmänna förvaltningslagarna iakttas även då den anlitar inhyrd arbetskraft. Anlitande av inhyrd arbetskraft påverkar inte heller kundernas rätt att på lika villkor få betjäning på finska, svenska eller samiska. Tjänsterna tryggas på så sätt det finns tillräckligt med rådgivningsmedarbetare i telefonserierna på olika språk, antingen i form av tjänstemän från Skatteförvaltningen eller hyrda arbetstagare. Enligt förslaget stiftas bestämmelser om skadeståndsskyldigheten i skadeståndslagen. Utifrån det ovan framlagda anses att det är möjligt att genom lag utfärda bestämmelser om att låta inhyrd arbetskraft sköta rådgivande telefonservice och uppgifter av biträdande art i beskattningen.

8.4 Till slut

På de grunder som anges ovan kan lagförslaget enligt regeringens syn behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Riksdagens biträdande justitieombudsman ansåg i sitt avgörande om Skatteförvaltningen att det, då det straffrättsliga tjänsteansvaret för hyrda arbetstagare regleras, är önskvärt att grundlagsutskottet i samband med riksdagsbehandlingen ger sin ståndpunkt även om nödvändigheten att reglera anlitande av inhyrd arbetskraft vid Skatteförvaltningen genom lag. Med hänvisning till det ovan nämnda anser regeringen att det är önskvärt att grundlagsutskottet ger ett utlåtande om propositionen, i synnerhet beträffande huruvida 124 § i grundlagen förutsätter att bestämmelser om anlitande av inhyrd arbetskraft vid Skatteförvaltningen ska utfärdas genom lag.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i inkomstskattelagen (1535/1992) 34 b § 2 mom., 54 d §, 60 § 3 mom., 96 a och 131 a §, 132 § 2 mom., 133 § 2 mom. och 134 § 2 mom.,
sådana de lyder, 34 b § 2 mom. i lag 876/2017, 54 d § i lagarna 1741/2009, 792/2012, 1510/2016 och 876/2017, 60 § 3 mom. i lag 1741/2009, 96 a § i lagarna 772/2004 och 1510/2016, 131 a § i lag 1515/2011, 132 § 2 mom. i lag 409/2005, 133 § 2 mom. i lag 1115/2005 och 134 § 2 mom. i lag 772/2004,
ändras 34 a § 1 mom., 34 b § 1, 3, 5 och 7 mom. samt 68 § 2 mom.,
sådana de lyder, 34 a § 1 mom. samt 34 b § 3, 5 och 7 mom. i lag 1741/2009, 34 b § 1 mom. i lag 792/2012 och 68 § 2 mom. i lag 876/2017, samt
fogas till 34 a §, sådan den lyder i lagarna 1741/2009 och 732/2019, ett nytt 4 mom. i stället för det 4 mom. som upphävts genom lag 732/2019, till lagen en ny 34 c § och till 68 §, sådan den lyder i lagarna 772/2004 och 876/2017, nya 6 och 7 mom. som följer:

34 a §

Utbetalningar som grundar sig på frivillig individuell pensionsförsäkring och på långsiktigt sparavtal

Pension och annan försäkringsutbetalning som grundar sig på frivillig individuell pensionsförsäkring enligt 34 c § som tecknats av en fysisk person samt belopp erhållet på grund av återköp, liksom även utbetalning enligt den paragrafen som grundar sig på ett avtal som avses i lagen om bundet långsiktigt sparande (1183/2009) (*långsiktigt sparavtal*), är skattepliktig kapitalinkomst.

Av en utbetalning som grundar sig på frivillig individuell pensionsförsäkring eller på långsiktigt sparavtal är dock endast avkastningen skattepliktig kapitalinkomst till den del utbetalningen har influtit på grund av premier eller inbetalningar som inte har fått dras av i beskattningen. Som avkastning av en utbetalning betraktas den relativa andel som vid utbetalningstidpunkten motsvarar den i försäkringen eller avtalet återstående avkastningens andel av det återstående pensions- eller sparmedelsbelopp som har influtit på grund av premier eller inbetalningar som inte har fått dras av i beskattningen.

34 b §

Särskilda bestämmelser om beskattning av utbetalning som grundar sig på pensionsförsäkring och på långsiktigt sparavtal

Om pension som grundar sig på en försäkring eller utbetalning som grundar sig på ett långsiktigt sparavtal betalas under en kortare tid än 10 år eller under en kortare tid än enligt 34 c § 5 punkten eller om pension betalas eller någon annan utbetalning görs i strid med 34 c § 3 eller 4 punkten, räknas det utbetalda beloppet som kapitalinkomst förhöjt med 50 procent.

Förhöjning påförs dock inte till den del den skattskyldige visar att premierna och inbetalningarna inte har avdragits vid beskattningen i Finland.

Om rätten till pension eller utbetalning eller sparmedel överläts eller pantsätts, räknas det belopp som erhållits som lån, överlåtelsepris eller på annat sätt som kapitalinkomst förhöjt med 50 procent för den försäkrade, spararen eller den som har rätt till medlen. Om pensionen eller betalningen tas ut senare avdras det belopp som tidigare räknats som inkomst från det skattepliktiga beloppet, dock inte den förhöjda andelen.

Pension eller utbetalning anses inte ha blivit mottagen, om försäkringstagaren eller spararen säger upp avtalet och ingår ett nytt avtal som uppfyller förutsättningarna enligt 34 c § med en försäkringsgivare eller tjänsteleverantör som avses i 34 c § 8 punkten. Förutsättningen är att de influtna sparmedlen överförs direkt till den försäkringsgivare eller tjänsteleverantör som avses ovan och som är part i det nya avtalet.

Om sparmedlen överförs till en annan än en försäkringsgivare eller tjänsteleverantör enligt 5 mom. eller om det nya avtalet inte uppfyller förutsättningarna enligt 34 c §, räknas sparmedlens värde vid tidpunkten för överföringen som försäkringstagarens eller spararens kapitalinkomst förhöjd med 50 procent. Om pensionen eller förmånen tas ut senare avdras det belopp som tidigare räknats som inkomst från det skattepliktiga beloppet, dock inte den förhöjda andelen.

34 c §

Avtal som ska betraktas som frivilliga individuella pensionsförsäkringar eller långsiktiga sparavtal

Som frivillig individuell pensionsförsäkring eller långsiktigt sparavtal betraktas avtal som uppfyller följande förutsättningar:

- 1) den frivilliga individuella pensionsförsäkringen, där den skattskyldige är den försäkrade, har tecknats av den skattskyldige eller av dennes make,
- 2) det långsiktiga sparavtalet, där den skattskyldige har rätt till medlen enligt lagen om bundet långsiktigt sparande, har ingåtts av den skattskyldige eller av dennes make,
- 3) enligt försäkringsavtalet eller det långsiktiga sparavtalet kan försäkringen inte återköpas eller sparbeloppet lyftas före den tidpunkt som nämns i 4 punkten på andra grunder som har samband med situationen för den försäkrade eller den som har rätt till medlen enligt det långsiktiga sparavtalet än deras arbetslöshet som varat minst ett år, bestående arbetsoförmåga eller partiell arbetsoförmåga eller makes död eller äktenskapsskillnad,
- 4) enligt försäkringsavtalet eller det långsiktiga sparavtalet börjar ålderspension betalas till den försäkrade eller börjar utbetalningar enligt det långsiktiga sparavtalet till den som har rätt till medlen tidigast då denne uppnår den ålder enligt följande tabell som bestäms på basis av födelseåret och den tidpunkt då avtalet ingicks:

a) avtalet har ingåtts före den 1 januari 2013	
födelseår	pensionsålder, år
1957 eller tidigare	63
1958–1961	64
1962–1972	65
1973–1984	66
1985–1997	67

1998 eller senare	68
b) avtalet har ingåtts den 1 januari 2013 eller därefter	
födelseår	pensionsålder, år
1957 eller tidigare	68
1958–1961	69
1962 eller senare	70,

5) enligt försäkringsavtalet eller det långsiktiga sparavtalet kan pension eller annan utbetalning i andra fall än i situationer enligt 3 punkten betalas i upprepade poster årsvis eller med kortare mellanrum under den återstående livstiden för den som har rätt till medlen eller förmånstagaren, eller under minst 10 års tid så att varje år betalas endast den del av det återstående sparbeloppet som fås genom att det återstående sparbeloppet divideras med antalet återstående betalningsår; under ett kalenderår kan pension eller annan utbetalning oberoende av det återstående sparbeloppet dock betalas upp till 2 000 euro,

6) enligt försäkringsavtalet eller det långsiktiga sparavtalet får den avtalsenliga rätten inte överlåtas eller pantsättas,

7) försäkringsanstalten, inlåningsbanken, fondbolaget eller värdepappersföretaget har i försäkringsavtalet eller det långsiktiga sparavtalet förbundit sig att på det sätt som Skatteförvaltningen bestämmer tillställa Skatteförvaltningen sådana av Skatteförvaltningen bestämda uppgifter som behövs för beskattningen,

8) försäkringen har tecknats i en försäkringsanstalt som har hemvist eller fast driftställe inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och det långsiktiga sparavtalet har ingåtts med en tjänsteleverantör som har hemvist eller fast driftställe i Finland.

68 §

Av arbetsgivaren betalda försäkringspremier

Av arbetsgivaren betalda premier för frivillig individuell pensionsförsäkring som arbetsgivaren tecknat för sin arbetstagare och som uppfyller villkoren i 34 c § 4, 5 och 7 punkten anses dock utgöra skattepliktig förvärvsinkomst för den försäkrade endast till den del premiernas sammanlagda belopp under skatteåret överstiger 8 500 euro.

Premier för kollektivt tilläggspensionsskydd som betalats av arbetsgivaren utgör inte skattepliktig inkomst för arbetstagaren.

Med *kollektivt tilläggspensionsskydd* avses frivilligt tilläggspensionsskydd som arbetsgivaren ordnar för en av arbetstagare bestående personkrets som bestäms gruppvis enligt arbetsområde eller enligt andra motsvarande grunder så att pensionsskyddet inte i verkligheten gäller namngivna eller annars individuellt bestämda personer. Ett arrangemang som är avsett att gälla endast en i arbetsgivarens tjänst varande person åt gången utgör dock inte kollektivt tilläggspensionsskydd.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2027.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 34 a § 1 mom. är pension och annan försäkringsutbetalning som grundar sig på frivillig individuell pensionsförsäkring som tecknats av en fysisk person samt belopp erhållet på grund av återköp, liksom även utbetalning som grundar sig på ett långsiktigt sparavtal, skattepliktig förvärvsinkomst till den del de har influtit

på grund av de premier och inbetalningar som dragits av från förvärvsinkomst och den avkastning som inluttit av dem.

På frivilliga individuella pensionsförsäkringar som tecknats och långsiktiga sparavtal som ingåtts före ikraftträdandet av denna lag tillämpas i stället för bestämmelserna i 34 b § 1 mom. i denna lag de bestämmelser om beskattning av pensioner och utbetalningar till ett förhöjt belopp som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

Den förhöjning som anges i 34 b § 1 mom. i denna lag och ovan i 3 mom. påförs inte, om sparmedlen i försäkringen eller det långsiktiga sparavtalet i sin helhet betalas till den skattskyldige i form av en engångsbetalning, sparmedlen vid ikraftträdandet av denna lag uppgår till högst 5 000 euro och utbetalningen görs inom två år från ikraftträdandet av denna lag.

På frivilliga individuella pensionsförsäkringar som arbetsgivaren tecknat för arbetstagaren före ikraftträdandet av denna lag tillämpas i stället för bestämmelserna i 68 § 2 mom. i denna lag de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

2.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om källskatt på ränteinkomst

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om källskatt på ränteinkomst (1341/1990) 4 § 3 punkten, sådan den lyder i lag
735/2019, som följer:

4 §

Undantag som gäller skatteplikt

Källskatt på ränteinkomst ska inte betalas

-----
3) för ränta på en deposition och ett masskuldebrevslån i vilka spararens medel är placerade
genom ett långsiktigt sparavtal enligt 34 c § i inkomstskattelagen,

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

3.

Lag

om ändring av lagen om beskattningsförfarande

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995) 15 a § 1 mom., 16 § 2 och 3 mom. och 17 § 6 och 7 mom.,
sådana de lyder, 15 a § 1 mom. i lag 55/2018, 16 § 2 mom. i lag 733/2019, 16 § 3 mom. och 17 § 6 mom. i lag 520/2010 och 17 § 7 mom. i lag 452/2016, som följer:

15 a §

En utländsk arbetsgivares skyldighet att lämna uppgifter

En utländsk arbetsgivare ska lämna Skatteförvaltningen för beskattningen behövliga uppgifter om den uppskattade längden för arbetet för en hyrd arbetstagare enligt 10 § 4 c-punkten i inkomstskattelagen och för en hyrd arbetstagare som är anställd på ett finskt fartyg enligt 13 § i den lagen och om den som låter utföra arbetet samt i 15 § 1 mom. i denna lag avsedda uppgifter om utbetalda löner, om ett internationellt avtal inte hindrar att skatt tas ut på arbetstagarens lön.

---

16 §

Utomståendes allmänna skyldighet att lämna uppgifter om utgifter och avdrag

Försäkringsanstalterna, pensionsstiftelserna och övriga pensionsanstalter samt utländska försäkrings- eller pensionsanstalters representanter eller förmedlare i Finland ska tillstålla Skatteförvaltningen uppgifter om premier för pensionsförsäkringar som har betalats av skattskyldiga. Dessutom ska försäkringsanstalterna samt utländska försäkringsanstalters representanter eller förmedlare i Finland tillstålla Skatteförvaltningen för beskattningen behövliga uppgifter om obligatoriska grupplivförsäkringsavgifter enligt lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) samt olycksfallsförsäkringspremier enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/1981) och försäkringspremier enligt lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar (873/2015) som en stipendiat som avses i 1 a § i lagen om pension för lantbruksföretagare har betalat. Motsvarande utredning ska också ges de skattskyldiga.

Arbetsgivare och andra som betalat ut prestationer ska tillstålla Skatteförvaltningen uppgifter om arbetstagares pensionsavgift, arbetslöshetsförsäkringspremie samt premier enligt 96 § i inkomstskattelagen som de har tagit ut.

---

17 §

Utomståendes allmänna skyldighet att lämna andra uppgifter

En arbetsgivare och andra i 68 § 4 mom. i inkomstskattelagen avsedda försäkringstagare ska till Skatteförvaltningen lämna uppgifter om de skattskyldiga för vilkas del de under skatteåret har betalat premier för en frivillig individuell pensionsförsäkring. En arbetsgivare ska dessutom till Skatteförvaltningen lämna uppgifter om de premier för kollektivt tilläggs-pensions-skydd som denne har betalat för varje arbetstagare.

Var och en som låter utföra arbete med en hyrd arbetstagare som avses i 10 § 4 c-punkten i inkomstskattelagen eller med en hyrd arbetstagare som är anställd på ett finskt fartyg enligt 13 § i den lagen ska till Skatteförvaltningen ge in för beskattningen behövliga uppgifter om det företag som hyrt ut arbetstagaren, om ett internationellt avtal inte hindrar att skatt tas ut på arbetstagarens lön. Dessutom ska uppgifter då lämnas om den företrädare för företaget som utsetts i enlighet med 8 § i lagen om utstationering av arbetstagare. Uppgifterna ska lämnas före utgången av kalendermånaden efter den månad under vilken företagets första arbetstagare börjar arbeta för den som låter utföra arbetet. Förändringar i de ovannämnda uppgifterna ska meddelas till Skatteförvaltningen före utgången av den kalendermånad som följer på förändringen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Bestämmelserna i 16 § 2 och 3 mom. och 17 § 6 mom. träder dock i kraft den 1 januari 2027 och tillämpas första gången på uppgifter som ska lämnas för 2027. På uppgifter som lämnas före ikraftträdandet av de nämnda momenten tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

4.

Lag

om ändring av 16 a § i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst (627/1978) 16 a § 1 mom., sådant det lyder i lag 1226/2006, som följer:

16 a §

I fråga om lön som avses i 10 § 4 c-punkten i inkomstskattelagen och som erhållits av en begränsat skattskyldig arbetstagare och i fråga om lön som erhållits av en hyrd arbetstagare som är anställd på ett finskt fartyg enligt 13 § i den lagen verkställs förskottsbetalning, om lönebetalaren inte är skyldig att ta ut källskatt på lönen och ett internationellt avtal inte hindrar att skatt tas ut på lönen. Arbetstagaren ska ansöka om förskottsbetalning före utgången av kalendermånaden efter den då arbetet i Finland inleddes.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för skatteåret 2026. På löneinkomster som förvärvats före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

5.

Lag

om ändring av 6 § i lagen om inkomstdatasystemet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om inkomstdatasystemet (53/2018) 6 § 2 mom. 10, 15 och 17 punkten som följer:

6 §

Inkomstuppgifter och andra uppgifter som införs i inkomstregistret

---

I fråga om prestationer som lönebetalare har betalat och förmåner i annan form än pengar som dessa har gett införs i inkomstregistret följande uppgifter som ska lämnas med stöd av 3 kap. i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995) och 16 § och 29 § 3 mom. i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ (768/2016):

---

10) uppgifter från en utländsk arbetsgivare eller från en i enlighet med 8 § i lagen om utstationering av arbetstagare (447/2016) utsedd företrädare om sådana löner som avses i 10 § 4 c-punkten i inkomstskattelagen (1535/1992) och om löner till en hyrd arbetstagare som är anställd på ett finskt fartyg enligt 13 § i den lagen, om ett internationellt avtal inte hindrar att skatt tas ut på lönen, och om andra löner, när löntagaren fortgående vistas i Finland över sex månader, samt uppgifter om den utsedda företrädaren,

---

15) uppgifter om sådana i 96 § i inkomstskattelagen avsedda obligatoriska försäkringspremier och sådana premier för frivilliga individuella pensionsförsäkringar enligt 34 c § i den lagen som tagits ut hos arbetstagaren,

---

17) uppgifter från en utländsk arbetsgivare eller från en i enlighet med 8 § i lagen om utstationering av arbetstagare utsedd företrädare om den uppskattade längden för arbetet och det kalkylerade lönebeloppet för en hyrd arbetstagare som avses i 10 § 4 c-punkten i inkomstskattelagen och för en hyrd arbetstagare som är anställd på ett finskt fartyg enligt 13 § i den lagen samt om den som låter utföra arbetet, om ett internationellt avtal inte hindrar att skatt tas ut på arbetstagarens lön, samt uppgifter om den utsedda företrädaren,

---

Denna lag träder i kraft den 20 .

Bestämmelserna i 6 § 2 mom. 15 punkten i denna lag träder dock i kraft den 1 januari 2027. På premier som betalats före ikraftträdandet av den punkten tillämpas de bestämmelser i 6 § 2 mom. 15 punkten som gällde vid ikraftträdandet av den punkten.

6.

Lag

om ändring av 25 § i lagen om förskottsuppbörd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om förskottsuppbörd (1118/1996) 25 § 3 mom., sådant det lyder i lag
1225/2006, som följer:

25 §

Förskottsuppbörsregistret

En begränsat skattskyldig kan dock införas i förskottsuppbörsregistret endast om den begränsat skattskyldige har ett fast driftställe i Finland eller har hemvist i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i en stat med vilken Finland har ingått ett avtal om undvikande av dubbelbeskattning.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

7.

Lag

om ändring av 51 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ (768/2016) 51 § 1 mom. som följer:

51 §

Särskilda bestämmelser om betalare

Den förskottsinnehållning som påförs en betalare är 40 procent av betalningen. Om det i lagen om förskottsuppbörd eller i bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den anges någon annan förskottsinnehållningsprocent för betalningen i fråga, påförs betalaren förskottsinnehållning dock i enlighet med denna andra procent.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

8.

Lag

om ändring av lagen om skatteuppbörd

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om skatteuppbörd (11/2018) 28 § och
ändras 20 § 2 mom. och 32 § 1 mom. som följer:

20 §

Återbetalning av obefogade inbetalningar

På det belopp som ska betalas tillbaka tillämpas bestämmelserna om återbetalning i 32 § 1 mom.

32 §

Begränsningar som gäller utbetalning av det belopp som ska betalas tillbaka

Skatteförvaltningen betalar ut de belopp som ska betalas tillbaka till den skattskyldige, om det sammanlagda beloppet av de återbärningar och inbetalningar som inte har använts till betalning av skatter uppgår till minst 10 euro.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

9.

Lag

om ändring av lagen om Skatteförvaltningen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen om Skatteförvaltningen (503/2010) en ny 2 c § som följer:

2 c §

Anlitande av inhyrd arbetskraft

Vad som föreskrivs i 2 b § tillämpas också på inhyrd personal som anlitas för att sköta uppgifter av biträdande art enligt den paragrafen och som inte står i anställningsförhållande till Skatteförvaltningen men står under Skatteförvaltningens ledning och övervakning på det sätt som avses i 1 kap. 7 § 3 mom. i arbetsavtalslagen (55/2001) (*inhyrd arbetskraft*).

Inhyrd arbetskraft kan även anlitas för rådgivande telefonservice. Med *rådgivande telefonservice* avses förmedling av information till skattskyldiga om innehållet i lagstiftningen och anvisningarna om beskattning. I den rådgivande telefonservicen sköts inte uppgifter som innebär utövande av beslutanderätt i fråga om beskattningen.

På inhyrda arbetstagare tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar vid skötseln av uppgifter som avses i denna paragraf. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen.

Skatteförvaltningen ska se till att inhyrda arbetstagare har tillräckligt kunnande för att sköta de uppgifter som avses i 1 och 2 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

10.

Lag

om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av inkomstskattelagen (876/2017)
ett nytt 3 mom. som följer:

På frivilliga individuella pensionsförsäkringar som arbetsgivaren tecknat för arbetstagaren
före ikraftträdandet av denna lag tillämpas i stället för bestämmelserna i 68 § 2 mom. i denna
lag de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 20 mars 2025

Statsminister

Petteri Orpo

Finansminister Riikka Purra

1.

Lag

om ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i inkomstskattelagen (1535/1992) 34 b § 2 mom., 54 d §, 60 § 3 mom., 96 a och 131 a §, 132 § 2 mom., 133 § 2 mom. och 134 § 2 mom.,
sådana de lyder, 34 b § 2 mom. i lag 876/2017, 54 d § i lagarna 1741/2009, 792/2012, 1510/2016 och 876/2017, 60 § 3 mom. i lag 1741/2009, 96 a § i lagarna 772/2004 och 1510/2016, 131 a § i lag 1515/2011, 132 § 2 mom. i lag 409/2005, 133 § 2 mom. i lag 1115/2005 och 134 § 2 mom. i lag 772/2004,
ändras 34 a § 1 mom., 34 b § 1, 3, 5 och 7 mom. samt 68 § 2 mom.,
sådana de lyder, 34 a § 1 mom. samt 34 b § 3, 5 och 7 mom. i lag 1741/2009, 34 b § 1 mom. i lag 792/2012 och 68 § 2 mom. i lag 876/2017, samt
fogas till 34 a §, sådan den lyder i lagarna 1741/2009 och 732/2019, ett nytt 4 mom. i stället för det 4 mom. som upphävts genom lag 732/2019, till lagen en ny 34 c § och till 68 §, sådan den lyder i lagarna 772/2004 och 876/2017, nya 6 och 7 mom. som följer:

Gällande lydelse

34 a §

Utbetalningar som grundar sig på frivillig individuell pensionsförsäkring och på långsiktigt sparavtal

Pension och annan försäkringsutbetalning som grundar sig på frivillig individuell pensionsförsäkring som tecknats av en fysisk person samt belopp erhållet på grund av återköp, liksom även utbetalning enligt 54 d § som grundar sig på ett avtal som avses i lagen om bundet långsiktigt sparande (1183 /2009) (*långsiktigt sparavtal*) är skattepliktig kapitalinkomst.

Föreslagen lydelse

34 a §

Utbetalningar som grundar sig på frivillig individuell pensionsförsäkring och på långsiktigt sparavtal

Pension och annan försäkringsutbetalning som grundar sig på frivillig individuell pensionsförsäkring enligt 34 c § som tecknats av en fysisk person samt belopp erhållet på grund av återköp, liksom även utbetalning enligt den paragrafen som grundar sig på ett avtal som avses i lagen om bundet långsiktigt sparande (1183/2009) (*långsiktigt sparavtal*), är skattepliktig kapitalinkomst.

Av en utbetalning som grundar sig på frivillig individuell pensionsförsäkring eller på långsiktigt sparavtal är dock endast avkastningen skattepliktig kapitalinkomst till den del utbetalningen har influtit på grund av premier eller inbetalningar som inte har fått dras av i beskattningen. Som avkastning av en utbetalning betraktas den relativa andel som vid utbetalningstidpunkten motsvarar den i

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

försäkringen eller avtalet återstående avkastningens andel av det återstående pensions- eller sparmedelsbelopp som har influtit på grund av premier eller inbetalningar som inte har fått dras av i beskattningen.

34 b §

Särskilda bestämmelser om beskattning av utbetalning som grundar sig på pensionsförsäkring och på långsiktigt sparavtal

Om pension som grundar sig på en försäkring eller utbetalning som grundar sig på ett långsiktigt sparavtal betalas under en kortare tid än 10 år eller under en kortare tid än enligt 54 d § 4 mom. 1 punkten eller om pension betalas eller någon annan utbetalning görs i strid med 54 d § 2 mom., räknas det utbetalda beloppet som kapitalinkomst förhöjt med 50 procent. Förhöjning påförs dock inte till den del den skattskyldige visar att premierna och inbetalningarna inte har avdragits vid beskattningen i Finland.

Om arbetstagarens ålderspensionsålder enligt en pensionslag höjs efter att utbetalningen av pension eller annan utbetalning har inletts, kan pensionen eller utbetalningen med avvikelse från 54 d § 2 mom. 2 punkten betalas som om pensionsåldern inte hade höjts.

Om rätten till pension eller utbetalning eller sparmedel överläts eller pantsätts i strid med 54 d § 4 mom. 2 punkten, räknas det belopp som erhållits som lån, överlåtelsepris eller på annat sätt som kapitalinkomst förhöjt med 50 procent för den försäkrade, spararen eller den som har rätt till medlen. Om pensionen eller betalningen tas ut senare avdras det belopp som tidigare räknats som inkomst från det skattepliktiga beloppet, dock inte den förhöjda andelen.

Pension eller utbetalning anses inte ha blivit mottagen, om försäkringstagaren eller spararen säger upp avtalet och ingår ett nytt avtal som uppfyller förutsättningarna enligt

34 b §

Särskilda bestämmelser om beskattning av utbetalning som grundar sig på pensionsförsäkring och på långsiktigt sparavtal

Om pension som grundar sig på en försäkring eller utbetalning som grundar sig på ett långsiktigt sparavtal betalas under en kortare tid än 10 år eller under en kortare tid än enligt 34 c § 5 punkten eller om pension betalas eller någon annan utbetalning görs i strid med 34 c § 3 eller 4 punkten, räknas det utbetalda beloppet som kapitalinkomst förhöjt med 50 procent. Förhöjning påförs dock inte till den del den skattskyldige visar att premierna och inbetalningarna inte har avdragits vid beskattningen i Finland.

(2 mom. upphävs)

Om rätten till pension eller utbetalning eller sparmedel överläts eller pantsätts, räknas det belopp som erhållits som lån, överlåtelsepris eller på annat sätt som kapitalinkomst förhöjt med 50 procent för den försäkrade, spararen eller den som har rätt till medlen. Om pensionen eller betalningen tas ut senare avdras det belopp som tidigare räknats som inkomst från det skattepliktiga beloppet, dock inte den förhöjda andelen.

Pension eller utbetalning anses inte ha blivit mottagen, om försäkringstagaren eller spararen säger upp avtalet och ingår ett nytt avtal som uppfyller förutsättningarna enligt 34 c § med en försäkringsgivare eller

Gällande lydelse

54 d § med en försäkringsgivare eller tjänsteleverantör som avses i 54 d § 9 mom. Förutsättningen är att de influtna sparmedlen överförs direkt till den tjänsteleverantör eller försäkringsgivare som avses ovan och som är part i det nya avtalet.

Om sparmedlen överförs till en annan än en försäkringsgivare eller tjänsteleverantör enligt 5 mom. eller om det nya avtalet inte uppfyller förutsättningarna enligt 54 d §, räknas sparmedlens värde vid tidpunkten för överföringen som försäkringstagarens eller spararens kapitalinkomst förhöjd med 50 procent. Om pensionen eller förmånen tas ut senare avdras det belopp som tidigare räknats som inkomst från det skattepliktiga beloppet, dock inte den förhöjda andelen.

Föreslagen lydelse

tjänsteleverantör som avses i 34 c § 8 punkten. Förutsättningen är att de influtna sparmedlen överförs direkt till den *försäkringsgivare* eller *tjänsteleverantör* som avses ovan och som är part i det nya avtalet.

Om sparmedlen överförs till en annan än en försäkringsgivare eller tjänsteleverantör enligt 5 mom. eller om det nya avtalet inte uppfyller förutsättningarna enligt 34 c §, räknas sparmedlens värde vid tidpunkten för överföringen som försäkringstagarens eller spararens kapitalinkomst förhöjd med 50 procent. Om pensionen eller förmånen tas ut senare avdras det belopp som tidigare räknats som inkomst från det skattepliktiga beloppet, dock inte den förhöjda andelen.

34 c §

Avtal som ska betraktas som frivilliga individuella pensionsförsäkringar eller långsiktiga sparavtal

Som frivillig individuell pensionsförsäkring eller långsiktigt sparavtal betraktas avtal som uppfyller följande förutsättningar:

- 1) *den frivilliga individuella pensionsförsäkringen, där den skattskyldige är den försäkrade, har tecknats av den skattskyldige eller av dennes make,*
- 2) *det långsiktiga sparavtalet, där den skattskyldige har rätt till medlen enligt lagen om bundet långsiktigt sparande, har ingåtts av den skattskyldige eller av dennes make,*
- 3) *enligt försäkringsavtalet eller det långsiktiga sparavtalet kan försäkringen inte återköpas eller sparbeloppet lyftas före den tidpunkt som nämns i 4 punkten på andra grunder som har samband med situationen för den försäkrade eller den som har rätt till medlen enligt det långsiktiga sparavtalet än deras arbetslöshet som varat minst ett år, bestående arbetsförmåga eller partiell arbetsförmåga eller makes död eller äktenskapsskillnad,*
- 4) *enligt försäkringsavtalet eller det långsiktiga sparavtalet börjar ålderspension*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

betalas till den försäkrade eller börjar utbetalningar enligt det långsiktiga sparavtalet till den som har rätt till medlen tidigast då denne uppnår den ålder enligt följande tabell som bestäms på basis av födelseåret och den tidpunkt då avtalet ingicks:

a) avtalet har ingåtts före den 1 januari 2013	
födelseår	pensionsålder, år
1957 eller tidigare	63
1958–1961	64
1962–1972	65
1973–1984	66
1985–1997	67
1998 eller senare	68

b) avtalet har ingåtts den 1 januari 2013 eller därefter	
födelseår	pensionsålder, år
1957 eller tidigare	68
1958–1961	69
1962 eller senare	70,

5) enligt försäkringsavtalet eller det långsiktiga sparavtalet kan pension eller annan utbetalning i andra fall än i situationer enligt 3 punkten betalas i upprepade poster årsvis eller med kortare mellanrum under den återstående livstiden för den som har rätt till medlen eller förmånstagaren, eller under minst 10 års tid så att varje år betalas endast den del av det återstående sparbeloppet som fås genom att det återstående sparbeloppet divideras med antalet återstående betalningsår; under ett kalenderår kan pension eller annan utbetalning oberoende av det återstående sparbeloppet dock betalas upp till 2 000 euro,

6) enligt försäkringsavtalet eller det långsiktiga sparavtalet får den avtalsenliga rätten inte överlätas eller pantsättas,

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

7) försäkringsanstalten, inlåningsbanken, fondbolaget eller värdepappersföretaget har i försäkringsavtalet eller det långsiktiga sparavtalet förbundit sig att på det sätt som Skatteförvaltningen bestämmer tillställa Skatteförvaltningen sådana av Skatteförvaltningen bestämda uppgifter som behövs för beskattningen,

8) försäkringen har tecknats i en försäkringsanstalt som har hemvist eller fast driftställe inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och det långsiktiga sparavtalet har ingåtts med en tjänsteleverantör som har hemvist eller fast driftställe i Finland.

54 d §

Premier för frivilliga individuella pensionsförsäkringar och inbetalningar enligt långsiktiga sparavtal

Den skattskyldige har rätt att avdra premier (upphävs) för sin egen pensionsförsäkring och inbetalningar enligt sitt långsiktiga sparavtal enligt 34 a § till ett belopp av sammanlagt 5 000 euro per år. Det högsta avdragsgilla beloppet är dock 2 500 euro, om den skattskyldiges arbetsgivare under skatteåret har betalat premier för frivillig individuell pensionsförsäkring som arbetsgivaren tecknat för den skattskyldige. Premierna och inbetalningarna kan avdras tidigast för det skatteår under vilket den försäkrade eller den som har rätt till medlen fyller 18 år och senast för det år under vilket utbetalningen av pension eller annan utbetalning har inletts. Avdragsrätten gäller försäkring som tecknats av den skattskyldige eller av dennes make och där den skattskyldige är försäkrad, samt långsiktigt sparavtal som har ingåtts av den skattskyldige eller av dennes make och där den skattskyldige har rätt till medlen enligt lagen om bundet långsiktigt sparande.

En förutsättning för avdragsrätten är att enligt avtalsvillkoren

1) kan försäkringen inte återköpas och sparbeloppet inte höjas före den tidpunkt som nämns i 2 punkten på andra grunder som har samband med situationen för den försäkrade

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

eller den som har rätt till medlen enligt det långsiktiga sparavtalet än deras arbetslöshet som varat minst ett år, bestående invaliditet eller partiell invaliditet eller makes död eller äktenskapsskillnad, och

2) betalas ålderspension till den försäkrade eller utbetalningar enligt det långsiktiga sparavtalet till den som har rätt till medlen tidigast då denne uppnår den ålder enligt tabellen nedan som bestäms på basis av födelseåret och tidpunkten då avtalet ingicks,

<i>a) avtalet har ingåtts före den 1 januari 2013</i>	
<i>födelseår</i>	<i>pensionsålder, år</i>
<i>1957 eller tidigare</i>	<i>63</i>
<i>1958—1961</i>	<i>64</i>
<i>1962—1972</i>	<i>65</i>
<i>1973—1984</i>	<i>66</i>
<i>1985—1997</i>	<i>67</i>
<i>1998 eller senare</i>	<i>68</i>

<i>b) avtalet har ingåtts den 1 januari 2013 eller därefter</i>	
<i>födelseår</i>	<i>pensionsålder, år</i>
<i>1957 eller tidigare</i>	<i>68</i>
<i>1958—1961</i>	<i>69</i>
<i>1962 eller senare</i>	<i>70</i>

Premier för pensionsförsäkring som ska betalas i ett för allt är inte avdragsgilla.

En förutsättning för avdragsrätten är ytterligare att enligt avtalet

1) betalas pension eller annan utbetalning i andra fall än i situationer enligt 2 mom. 1 punkten i upprepade poster årsvis eller med kortare mellanrum under den återstående livstiden för den som har rätt till medlen eller förmånstagaren, eller under minst 10 års tid så att varje år betalas endast den del av det återstående sparbeloppet som fås genom att det återstående sparbeloppet divideras med antalet återstående betalningsår; under ett

Gällande lydelse

kalenderår kan pension eller annan utbetalning oberoende av det återstående sparbeloppet dock betalas upp till 2 000 euro, 2) får den avtalsenliga rätten inte överlåtas eller pantsättas.

Premierna enligt 1 mom. kan också omfatta premier som hänför sig till dödsfallsförsäkring som har samband med pensionsförsäkringen, om ersättningen vid dödsfall inte överskrider pensionsförsäkringens besparing.

En förutsättning för avdragsrätten är ytterligare att försäkringsanstalten, inlåningsbanken, fondbolaget eller värdepappersföretaget i ett avtal enligt 1 mom. har förbundit sig att tillstålla Skatteförvaltningen sådana av Skatteförvaltningen bestämda uppgifter som behövs för beskattningen och på det sätt som Skatteförvaltningen bestämmer.

Vad som i 1 mom. bestäms om en försäkring som tecknats av arbetsgivaren tillämpas på motsvarande sätt på en försäkring som ett öppet bolag tecknat för sin bolagsman, ett kommanditbolag för sin ansvariga bolagsman och ett aktiebolag för en sådan aktieägare som enligt 7 § i lagen om pension för arbetstagare inte anses stå i anställningsförhållande vid tillämpningen av nämnda lag.

Premierna för en frivillig pensionsförsäkring är avdragsgilla endast om försäkringen har tecknats i en försäkringsanstalt som har sitt hemvist eller fast driftställe inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Inbetalningarna enligt ett långsiktigt sparavtal är avdragsgilla endast om avtalet har ingåtts med en tjänsteleverantör som har sitt hemvist eller fast driftställe i Finland. Med undantag av en person som under de närmaste fem åren före flyttningen har varit allmänt skattskyldig i Finland är dock premierna för en försäkring som betalats av en person som från utlandet flyttat till Finland avdragsgilla enligt 1–8 mom. i denna persons beskattning för flyttningsåret och för de tre följande åren, om premierna grundar sig på en försäkring som har tecknats minst ett år innan personen flyttade till Finland.

Föreslagen lydelse

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

60 §

Underskott och förlust som hänför sig till kapitalinkomstslaget

---

Ovan i 54 d § avsedda premier och inbetalningar avdras från kapitalinkomsten efter i 1 mom. avsedda avdrag. Om avdragens sammanlagda belopp är större än de skattepliktiga kapitalinkomsternas sammanlagda belopp, har den skattskyldige rätt att från skatten göra i 131 a och 132–134 § avsedd särskild underskottsgottgörelse. Förlust som hänför sig till kapitalinkomstslaget fastställs inte på grundval av premierna och inbetalningarna.

68 §

Av arbetsgivaren betalda försäkringspremier

Av arbetsgivaren betalda premier för frivillig individuell pensionsförsäkring som arbetsgivaren tecknat för sin arbetstagare och som uppfyller villkoren i 54 d § 2 mom. 2 punkten, 4 mom. 1 punkten samt 5 och 7 mom. anses utgöra skattepliktig förvärvsinkomst för den försäkrade, dock endast till den del premiernas sammanlagda belopp under skatteåret överstiger 8 500 euro.

60 §

Underskott och förlust som hänför sig till kapitalinkomstslaget

---

(3 mom. upphävs)

68 §

Av arbetsgivaren betalda försäkringspremier

Av arbetsgivaren betalda premier för frivillig individuell pensionsförsäkring som arbetsgivaren tecknat för sin arbetstagare och som uppfyller villkoren i 34 c § 4, 5 och 7 punkten anses dock utgöra skattepliktig förvärvsinkomst för den försäkrade endast till den del premiernas sammanlagda belopp under skatteåret överstiger 8 500 euro.

Premier för kollektivt tilläggspensionsskydd som betalats av arbetsgivaren utgör inte skattepliktig inkomst för arbetstagaren.

Med kollektivt tilläggspensionsskydd avses frivilligt tilläggspensionsskydd som arbetsgivaren ordnar för en av arbetstagare bestående personkrets som bestäms gruppvis enligt arbetsområde eller enligt andra motsvarande grunder så att pensionsskyddet inte i verkligheten gäller namngivna eller annars individuellt bestämda personer. Ett arrangemang som är avsett att gälla endast en i arbetsgivarens tjänst varande person åt

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse
gången utgör dock inte kollektivt
tilläggpensionsskydd.

96 a §

Premier för kollektivt tilläggpensionsskydd

Den skattskyldige har rätt att från sin nettoförvärvsinkomst dra av premier som han eller hon betalat för i en pensionsstiftelse, i en pensionskassa eller i ett försäkringsbolag kollektivt ordnat tilläggpensionsskydd upp till ett belopp av 5 procent av den lön som den arbetsgivare som ordnat pensionsskyddet under skatteåret betalat till den skattskyldige, dock högst 5 000 euro om året. Premierna är inte avdragsgilla till den del deras belopp överstiger det belopp som arbetsgivaren betalat för tilläggpensionsskyddet. En ytterligare förutsättning för att premierna ska vara avdragsgilla är att utbetalningen av pension i form av ålderspension inleds tidigast då den försäkrade har uppnått den ålder som anges i 54 d § 2 mom. 2 punkten underpunkt b. (upphävs)

Med kollektivt tilläggpensionsskydd avses frivilligt tilläggpensionsskydd som arbetsgivaren ordnar för en av arbetstagare bestående personkrets som bestäms gruppvis enligt arbetsområde eller enligt andra motsvarande grunder så att pensionsskyddet inte i verkligheten gäller namngivna eller annars individuellt bestämda personer. Ett arrangemang som är avsett att gälla endast en i arbetsgivarens tjänst varande person åtgår inte kollektivt tilläggpensionsskydd.

Premier för frivillig pensionsförsäkring som tecknats i en annan försäkringsanstalt än en sådan som har sitt hemvist eller fast driftställe i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet är inte avdragsgilla. Premier för sådan försäkring som betalats av en person som från utlandet flyttat till Finland, med undantag för en person som under de närmaste fem åren före flyttningen har varit allmänt skattskyldig i Finland, är dock avdragsgilla i denna persons beskattning för flyttningsåret och för de tre

Gällande lydelse

följande åren, om premierna grundar sig på en försäkring som har tecknats minst ett år innan personen flyttade till Finland.

131 a §

Särskild underskottsgottgörelse

Om det sammanlagda beloppet av en fysisk persons i 60 § 1 mom. avsedda avdrag och enligt 54 d § avdragsgilla premier och inbetalningar är större än de skattepliktiga kapitalinkomsternas sammanlagda belopp, avdras från skatten på förvärvsinkomst en andel av det överskjutande beloppet motsvarande inkomstskattesatsen för kapitalinkomst, dock högst en andel av nämnda premier och inbetalningar som motsvarar inkomstskattesatsen för kapitalinkomst (särskild underskottsgottgörelse).

132 §

Avdrag av underskottsgottgörelse från den skattskyldiges statsskatt

---

Särskild underskottsgottgörelse avdras i första hand från den inkomstskatt som skall betalas till staten för förvärvsinkomst, efter det att från skatten dragits av andra avdrag som skall dras av från skatten, med undantag av studielånsavdraget. Särskild underskottsgottgörelse avdras efter underskottsgottgörelse.

133 §

Avdrag av underskottsgottgörelse från den skattskyldiges olika skatter

---

Till den del särskild underskottsgottgörelse överskrider beloppet av den inkomstskatt som skall betalas på förvärvsinkomsten avdras den särskilda underskottsgottgörelsen från kommunalskatten, från sjukförsäkringens sjukvårdspremie och från kyrkoskatten i förhållande till dessa skatters belopp, efter det

Föreslagen lydelse

(upphävs)

132 §

Avdrag av underskottsgottgörelse från den skattskyldiges statsskatt

---

(2 mom. upphävs)

133 §

Avdrag av underskottsgottgörelse från den skattskyldiges olika skatter

---

(2 mom. upphävs)

Gällande lydelse

att från dessa skatter har dragits av andra avdrag.

Föreslagen lydelse

134 §

Överföring av underskottsgottgörelse på make

Vad som i 1 mom. bestäms om underskottsgottgörelse tillämpas på motsvarande sätt på särskild underskottsgottgörelse. Särskild underskottsgottgörelse avdras dock från makes skatt utan särskilt yrkande.

134 §

Överföring av underskottsgottgörelse på make

(2 mom. upphävs)

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2027.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 34 a § 1 mom. är pension och annan försäkringsutbetalning som grundar sig på frivillig individuell pensionsförsäkring som tecknats av en fysisk person samt belopp erhållet på grund av återköp, liksom även utbetalning som grundar sig på ett långsiktigt sparavtal, skattepliktig förvärvsinkomst till den del de har inlutit på grund av de premier och inbetalningar som dragits av från förvärvsinkomst och den avkastning som inlutit av dem.

På frivilliga individuella pensionsförsäkringar som tecknats och långsiktiga sparavtal som ingåtts före ikraftträdandet av denna lag tillämpas i stället för bestämmelserna i 34 b § 1 mom. i denna lag de bestämmelser om beskattning av pensioner och utbetalningar till ett förhöjt belopp som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

Den förhöjning som anges i 34 b § 1 mom. i denna lag och ovan i 3 mom. påförs inte, om sparmedlen i försäkringen eller det långsiktiga sparavtalet i sin helhet betalas till den skattskyldige i form av en engångsbetalning, sparmedlen vid ikraftträdandet av denna lag uppgår till högst 5 000 euro och utbetalningen görs inom två år från ikraftträdandet av denna lag.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

På frivilliga individuella pensionsförsäkringar som arbetsgivaren tecknat för arbetstagaren före ikraftträdandet av denna lag tillämpas i stället för bestämmelserna i 68 § 2 mom. i denna lag de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

2.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om källskatt på ränteinkomst

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om källskatt på ränteinkomst (1341/1990) 4 § 3 punkten, sådan den lyder i lag
735/2019, som följer:

Gällande lydelse

4 §

Undantag som gäller skatteplikt

Källskatt på ränteinkomst ska inte betalas

3) för ränta på en deposition och ett
masskuldebrevslån i vilka spararens medel är
placerade genom ett långsiktigt sparavtal
enligt 54 d § i inkomstskattelagen,

Föreslagen lydelse

4 §

Undantag som gäller skatteplikt

Källskatt på ränteinkomst ska inte betalas

3) för ränta på en deposition och ett
masskuldebrevslån i vilka spararens medel är
placerade genom ett långsiktigt sparavtal
enligt 34 c § i inkomstskattelagen,

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av lagen om beskattningsförfarande

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995) 15 a § 1 mom., 16 § 2 och 3 mom. och 17 § 6 och 7 mom.,
sådana de lyder, 15 a § 1 mom. i lag 55/2018, 16 § 2 mom. i lag 733/2019, 16 § 3 mom. och 17 § 6 mom. i lag 520/2010 och 17 § 7 mom. i lag 452/2016, som följer:

Gällande lydelse

15 a §

En utländsk arbetsgivares skyldighet att lämna uppgifter

En utländsk arbetsgivare ska lämna Skatteförvaltningen för beskattningen behövliga uppgifter om den uppskattade längden för arbetet för en hyrd arbetstagare enligt 10 § 4 c-punkten i inkomstskattelagen och om den som låter utföra arbetet samt i 15 § 1 mom. i denna lag avsedda uppgifter om utbetalda löner, om ett internationellt avtal inte hindrar att skatt uppbärs på arbetstagarens lön.

Föreslagen lydelse

15 a §

En utländsk arbetsgivares skyldighet att lämna uppgifter

En utländsk arbetsgivare ska lämna Skatteförvaltningen för beskattningen behövliga uppgifter om den uppskattade längden för arbetet för en hyrd arbetstagare enligt 10 § 4 c-punkten i inkomstskattelagen och *för en hyrd arbetstagare som är anställd på ett finskt fartyg enligt 13 § i den lagen* och om den som låter utföra arbetet samt i 15 § 1 mom. i denna lag avsedda uppgifter om utbetalda löner, om ett internationellt avtal inte hindrar att skatt *tas ut* på arbetstagarens lön.

-----
16 §

Utomstående allmänna skyldighet att lämna uppgifter om utgifter och avdrag

-----
Försäkringsanstalterna, pensionsstiftelserna och övriga pensionsanstalter, utländska försäkrings- eller pensionsanstalters representanter eller förmedlare i Finland *samt inlåningsbanker, fondbolag och värdepappersföretag* ska tillstålla Skatteförvaltningen uppgifter om premier för pensionsförsäkringar *och inbetalningar som grundar sig på långsiktiga sparavtal*, vilka har betalats av skattskyldiga, *samt utredning*

-----
16 §

Utomstående allmänna skyldighet att lämna uppgifter om utgifter och avdrag

-----
Försäkringsanstalterna, pensionsstiftelserna och övriga pensionsanstalter *samt* utländska försäkrings- eller pensionsanstalters representanter eller förmedlare i Finland ska tillstålla Skatteförvaltningen uppgifter om premier för pensionsförsäkringar *som* har betalats av skattskyldiga. Dessutom ska försäkringsanstalterna *samt* utländska försäkringsanstalters representanter eller förmedlare i Finland tillstålla

Gällande lydelse

om huruvida premierna och inbetalningarna är avdragsgilla. Dessutom ska försäkringsanstalterna samt utländska försäkringsanstalters representanter eller förmedlare i Finland tillstålla Skatteförvaltningen för beskattningen behövliga uppgifter om obligatoriska grupplivförsäkringsavgifter enligt lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) samt olycksfallsförsäkringspremier enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/1981) och försäkringspremier enligt lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar (873/2015) som en stipendiat som avses i 1 a § i lagen om pension för lantbruksföretagare har betalt. Motsvarande utredning ska också ges de skattskyldiga.

Arbetsgivare och andra som betalat ut prestationer ska tillstålla Skatteförvaltningen uppgifter om arbetstagares pensionsavgift, arbetslöshetsförsäkringspremie samt premier enligt 96 och 96 a § i inkomstskattelagen som de har uppburit.

17 §

Utomståendes allmänna skyldighet att lämna andra uppgifter

En arbetsgivare och andra i 54 d § i inkomstskattelagen avsedda försäkringstagare ska till Skatteförvaltningen lämna uppgifter om de skattskyldiga för vilkas del de under skatteåret har betalat premier för en frivillig individuell pensionsförsäkring. En arbetsgivare ska dessutom till Skatteförvaltningen lämna uppgifter om de premier för kollektivt tilläggs pensionsskydd som denne har betalat för varje arbetstagare.

Var och en som låter utföra arbete med en hyrd arbetstagare som avses i 10 § 4 c-punkten i inkomstskattelagen ska till Skatteförvaltningen ge in för beskattningen behövliga uppgifter om det företag som hyrt ut arbetstagaren, om ett internationellt avtal inte hindrar att skatt upp bärs på arbetstagarens lön. Dessutom ska uppgifter då lämnas om

Föreslagen lydelse

Skatteförvaltningen för beskattningen behövliga uppgifter om obligatoriska grupplivförsäkringsavgifter enligt lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) samt olycksfallsförsäkringspremier enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/1981) och försäkringspremier enligt lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar (873/2015) som en stipendiat som avses i 1 a § i lagen om pension för lantbruksföretagare har betalat. Motsvarande utredning ska också ges de skattskyldiga.

Arbetsgivare och andra som betalat ut prestationer ska tillstålla Skatteförvaltningen uppgifter om arbetstagares pensionsavgift, arbetslöshetsförsäkringspremie samt premier enligt 96 § i inkomstskattelagen som de har tagit ut.

17 §

Utomståendes allmänna skyldighet att lämna andra uppgifter

En arbetsgivare och andra i 68 § 4 mom. i inkomstskattelagen avsedda försäkringstagare ska till Skatteförvaltningen lämna uppgifter om de skattskyldiga för vilkas del de under skatteåret har betalat premier för en frivillig individuell pensionsförsäkring. En arbetsgivare ska dessutom till Skatteförvaltningen lämna uppgifter om de premier för kollektivt tilläggs pensionsskydd som denne har betalat för varje arbetstagare.

Var och en som låter utföra arbete med en hyrd arbetstagare som avses i 10 § 4 c-punkten i inkomstskattelagen eller med en hyrd arbetstagare som är anställd på ett finskt fartyg enligt 13 § i den lagen ska till Skatteförvaltningen ge in för beskattningen behövliga uppgifter om det företag som hyrt ut arbetstagaren, om ett internationellt avtal

Gällande lydelse

den företrädare för företaget som utsetts i enlighet med 8 § i lagen om utstationering av arbetstagare. Uppgifterna ska lämnas före utgången av kalendermånaden efter den månad under vilken företags första arbetstagare börjar arbeta för den som låter utföra arbetet. Förändringar i de ovannämnda uppgifterna ska meddelas till Skatteförvaltningen före utgången av den kalendermånad som följer på förändringen.

Föreslagen lydelse

inte hindrar att skatt *tas ut* på arbetstagarens lön. Dessutom ska uppgifter då lämnas om den företrädare för företaget som utsetts i enlighet med 8 § i lagen om utstationering av arbetstagare. Uppgifterna ska lämnas före utgången av kalendermånaden efter den månad under vilken företags första arbetstagare börjar arbeta för den som låter utföra arbetet. Förändringar i de ovannämnda uppgifterna ska meddelas till Skatteförvaltningen före utgången av den kalendermånad som följer på förändringen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Bestämmelserna i 16 § 2 och 3 mom. och 17 § 6 mom. träder dock i kraft den 1 januari 2027 och tillämpas första gången på uppgifter som ska lämnas för 2027. På uppgifter som lämnas före ikraftträdandet av de nämnda momenten tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

4.

Lag

om ändring av 16 a § i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst (627/1978) 16 a § 1 mom., sådant det lyder i lag 1226/2006, som följer:

Gällande lydelse

16 a §

I fråga om lön som avses i 10 § 4 c-punkten i inkomstskattelagen och som erhållits av en begränsat skattskyldig arbetstagare verkställs förskottsbetalning, om lönebetalaren inte är skyldig att uppbära källskatt på lönen och ett internationellt avtal inte hindrar att skatt uppbärs på lönen. Arbetstagaren skall ansöka om förskottsbetalning före utgången av kalendermånaden efter den då arbetet i Finland inleddes.

Föreslagen lydelse

16 a §

I fråga om lön som avses i 10 § 4 c-punkten i inkomstskattelagen och som erhållits av en begränsat skattskyldig arbetstagare *och i fråga om lön som erhållits av en hyrd arbetstagare som är anställd på ett finskt fartyg enligt 13 § i den lagen* verkställs förskottsbetalning, om lönebetalaren inte är skyldig att *ta ut* källskatt på lönen och ett internationellt avtal inte hindrar att skatt *tas ut* på lönen. Arbetstagaren *ska* ansöka om förskottsbetalning före utgången av kalendermånaden efter den då arbetet i Finland inleddes.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för skatteåret 2026. På löneinkomster som förvärvats före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

5.

Lag

om ändring av 6 § i lagen om inkomstdatasystemet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om inkomstdatasystemet (53/2018) 6 § 2 mom. 10, 15 och 17 punkten som följer:

Gällande lydelse

6 §

*Inkomstuppgifter och andra uppgifter som
införs i inkomstregistret*

Föreslagen lydelse

6 §

*Inkomstuppgifter och andra uppgifter som
införs i inkomstregistret*

I fråga om prestationer som lönebetalare har betalat och förmåner i annan form än pengar som dessa har gett införs i inkomstregistret följande uppgifter som ska lämnas med stöd av 3 kap. i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995) och 16 § och 29 § 3 mom. i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ (768/2016):

10) uppgifter från en utländsk arbetsgivare eller från en i enlighet med 8 § i lagen om utstationering av arbetstagare (447/2016) utsedd företrädare om sådana löner som avses i 10 § 4 c-punkten i inkomstskattelagen (1535/1992), om ett internationellt avtal inte hindrar att skatt uppbärs på lönen, och om andra löner, när löntagaren fortgående vistas i Finland över sex månader, samt uppgifter om den utsedda företrädaren,

15) uppgifter om sådana i 96 och 96 a § i inkomstskattelagen avsedda obligatoriska försäkringspremier och *premier för kollektivt tilläggspensionsskydd samt sådana i 54 d § i den lagen avsedda* premier för frivilliga individuella pensionsförsäkringar som tagits ut hos arbetstagaren,

I fråga om prestationer som lönebetalare har betalat och förmåner i annan form än pengar som dessa har gett införs i inkomstregistret följande uppgifter som ska lämnas med stöd av 3 kap. i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995) och 16 § och 29 § 3 mom. i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ (768/2016):

10) uppgifter från en utländsk arbetsgivare eller från en i enlighet med 8 § i lagen om utstationering av arbetstagare (447/2016) utsedd företrädare om sådana löner som avses i 10 § 4 c-punkten i inkomstskattelagen (1535/1992) *och om löner till en hyrd arbetstagare som är anställd på ett finskt fartyg enligt 13 § i den lagen*, om ett internationellt avtal inte hindrar att skatt *tas ut* på lönen, och om andra löner, när löntagaren fortgående vistas i Finland över sex månader, samt uppgifter om den utsedda företrädaren,

15) uppgifter om sådana i 96 § i inkomstskattelagen avsedda obligatoriska försäkringspremier och sådana premier för frivilliga individuella pensionsförsäkringar *enligt 34 c § i den lagen* som tagits ut hos arbetstagaren,

Gällande lydelse

17) uppgifter från en utländsk arbetsgivare eller från en i enlighet med 8 § i lagen om utstationering av arbetstagare utsedd företrädare om den uppskattade längden för arbetet och det kalkylerade lönebeloppet för en hyrd arbetstagare som avses i 10 § 4 c-punkten i inkomstskattelagen samt om den som låter utföra arbetet, om ett internationellt avtal inte hindrar att skatt uppbärs på arbetstagarens lön, samt uppgifter om den utsedda företrädaren,

-----

Föreslagen lydelse

-----

17) uppgifter från en utländsk arbetsgivare eller från en i enlighet med 8 § i lagen om utstationering av arbetstagare utsedd företrädare om den uppskattade längden för arbetet och det kalkylerade lönebeloppet för en hyrd arbetstagare som avses i 10 § 4 c-punkten i inkomstskattelagen *och för en hyrd arbetstagare som är anställd på ett finskt fartyg enligt 13 § i den lagen* samt om den som låter utföra arbetet, om ett internationellt avtal inte hindrar att skatt *tas ut* på arbetstagarens lön, samt uppgifter om den utsedda företrädaren,

-----

Denna lag träder i kraft den 20 .

Bestämmelserna i 6 § 2 mom. 15 punkten i denna lag träder dock i kraft den 1 januari 2027. På premier som betalats före ikraftträdandet av den punkten tillämpas de bestämmelser i 6 § 2 mom. 15 punkten som gällde vid ikraftträdandet av den punkten.

6.

Lag

om ändring av 25 § i lagen om förskottsuppbörd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om förskottsuppbörd (1118/1996) 25 § 3 mom., sådant det lyder i lag
1225/2006, som följer:

Gällande lydelse

25 §

Förskottsuppbörsregistret

En begränsat skattskyldig kan dock införas i
förskottsuppbörsregistret endast om han har
ett fast driftställe i Finland eller *om han* har
hemvist i en stat med vilken Finland har ingått
ett avtal om undvikande av
dubbelbeskattning.

Föreslagen lydelse

25 §

Förskottsuppbörsregistret

En begränsat skattskyldig kan dock införas i
förskottsuppbörsregistret endast om *den*
begränsat skattskyldige har ett fast driftställe i
Finland eller har hemvist *i en stat inom*
Europeiska ekonomiska samarbetsområdet
eller i en stat med vilken Finland har ingått ett
avtal om undvikande av dubbelbeskattning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag

om ändring av 51 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ
(768/2016) 51 § 1 mom. som följer:

Gällande lydelse

51 §

Särskilda bestämmelser om betalare

Förskottsinnehållningen för en betalare är
högst 40 procent av betalningen.

Föreslagen lydelse

51 §

Särskilda bestämmelser om betalare

Den förskottsinnehållning som påförs en
betalare är 40 procent av betalningen. Om det
i lagen om förskottsuppbörd eller i
bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats
med stöd av den anges någon annan
förskottsinnehållningsprocent för betalningen
i fråga, påförs betalaren
förskottsinnehållning dock i enlighet med
denna andra procent.

Denna lag träder i kraft den 20 .

8.

Lag

om ändring av lagen om skatteuppbörd

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om skatteuppbörd (11/2018) 28 § och
ändras 20 § 2 mom. och 32 § 1 mom. som följer:

Gällande lydelse

20 §

Återbetalning av obefogade inbetalningar

På det belopp som ska betalas tillbaka
tillämpas bestämmelserna om återbetalning i
28 § och 32 § 1 mom.

28 §

Kvarhållande av återbäring

Om det inte finns obetalda skatter och en återbäring inte ska användas till betalning av andra fordringar, kan Skatteförvaltningen på den skattskyldiges begäran hålla kvar återbäringen för uppfyllande av kommande betalningsförpliktelser.

Skatteförvaltningen får meddela närmare föreskrifter om begränsningar som gäller skattskyldiga och skatteslag, om tidsbegränsningar, om begränsningar i euro i anslutning till kvarhållandet samt om förfarandet i övrigt i samband med kvarhållande av återbäringar.

32 §

Begränsningar som gäller utbetalning av det belopp som ska betalas tillbaka

Skatteförvaltningen betalar ut de belopp som ska betalas tillbaka till den skattskyldige, om det sammanlagda beloppet av de återbäringar och inbetalningar som inte har använts till betalning av skatter uppgår till

Föreslagen lydelse

20 §

Återbetalning av obefogade inbetalningar

På det belopp som ska betalas tillbaka
tillämpas bestämmelserna om återbetalning i
32 § 1 mom.

32 §

Begränsningar som gäller utbetalning av det belopp som ska betalas tillbaka

Skatteförvaltningen betalar ut de belopp som ska betalas tillbaka till den skattskyldige, om det sammanlagda beloppet av de återbäringar och inbetalningar som inte har

Gällande lydelse

minst 10 euro. *Ett belopp som ska betalas tillbaka behöver inte betalas ut om det med stöd av 28 § hålls kvar för uppfyllande av kommande betalningsförpliktelser.*

Föreslagen lydelse

använts till betalning av skatter uppgår till minst 10 euro.

Denna lag träder i kraft den 20 .

9.

Lag

om ändring av lagen om Skatteförvaltningen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen om Skatteförvaltningen (503/2010) en ny 2 c § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2 c §

Anlitande av inhyrd arbetskraft

*Vad som föreskrivs i 2 b § tillämpas också på inhyrd personal som anlitas för att sköta uppgifter av biträdande art enligt den paragrafen och som inte står i anställningsförhållande till Skatteförvaltningen men står under Skatteförvaltningens ledning och övervakning på det sätt som avses i 1 kap. 7 § 3 mom. i arbetsavtalslagen (55/2001) (**inhyrd arbetskraft**).*

*Inhyrd arbetskraft kan även anlitas för rådgivande telefonservice. Med **rådgivande telefonservice** avses förmedling av information till skattskyldiga om innehållet i lagstiftningen och anvisningarna om beskattning. I den rådgivande telefonservicen sköts inte uppgifter som innebär utövande av beslutanderätt i fråga om beskattningen.*

På inhyrda arbetstagare tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar vid skötseln av uppgifter som avses i denna paragraf. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen.

Skatteförvaltningen ska se till att inhyrda arbetstagare har tillräckligt kunnande för att sköta de uppgifter som avses i 1 och 2 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 .

10.

Lag

om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
föreslås till ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av inkomstskattelagen (876/2017)
ett nytt 3 mom. som följer:

Gällande lydelse

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2018.
Lagen tillämpas första gången vid
beskattningen för 2018. Lagens 72 a §
tillämpas också på arbete som har börjat före
ikraftträdandet av denna lag.

Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2018.
Lagen tillämpas första gången vid
beskattningen för 2018. Lagens 72 a §
tillämpas också på arbete som har börjat före
ikraftträdandet av denna lag.

*På frivilliga individuella
pensionsförsäkringar som arbetsgivaren
tecknat för arbetstagaren före ikraftträdandet
av denna lag tillämpas i stället för
bestämmelserna i 68 § 2 mom. i denna lag de
bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.*

Denna lag träder i kraft den 20 .